

รายงานการศึกษา
เรื่อง การบริหารราชการรูปแบบจังหวัดจัดการตนเอง
(Self-governing Province)

ของ
คณะกรรมการการกระจายอำนาจ การปกครองส่วนท้องถิ่น
และการบริหารราชการรูปแบบพิเศษ
สภาผู้แทนราษฎร

กลุ่มงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจ
การปกครองส่วนท้องถิ่น และการบริหาร
ราชการรูปแบบพิเศษ
สำนักกรรมการ ๒
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ด่วนที่สุด

ที่ สผ ๐๐๑๘.๐๕/ ๒๐๓๒

(สำเนา)

คณะกรรมการการกระจายอำนาจ
การปกครองส่วนท้องถิ่น และการบริหาร
ราชการรูปแบบพิเศษ สภาผู้แทนราษฎร
ถนนสามเสน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๕

พฤศจิกายน ๒๕๖๔

เรื่อง เสนอรายงานการศึกษาของคณะกรรมการการกระจายอำนาจ การปกครองส่วนท้องถิ่น และการบริหารราชการรูปแบบพิเศษ

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานการศึกษา เรื่อง การบริหารราชการรูปแบบจังหวัดจัดการตนเอง (Self-governing Province)

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๒ มีมติตั้งคณะกรรมการการกระจายอำนาจ การปกครองส่วนท้องถิ่น และการบริหารราชการรูปแบบพิเศษ สภาผู้แทนราษฎร โดยมีหน้าที่และอำนาจตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๐ (๑๙) ซึ่งกำหนดหน้าที่และอำนาจกระทำการพิจารณาขอเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารราชการและการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการบริหารราชการรูปแบบพิเศษ นั้น โดยคณะกรรมการคณะนี้ ประกอบด้วย

๑. นายชูการ์โน มะทา	ประธานคณะกรรมการ
๒. ศาสตราจารย์โกวิท พวงงาม	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายพัฒนา สัพโส	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายชำนาญ จันทร์เรือง	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นางพรรณสิริ กุลนาถศิริ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๖. นายอนุรักษ จุริมาศ	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๗. นางทัศนาวร เกษเมธีการุณ	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๘. นายสินิตย์ เลิศไกร	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๙. นายสมชาย ฝั่งชลจิตร	โฆษกคณะกรรมการ
๑๐. นายพรเทพ วิสุทธิวัฒนศักดิ์	โฆษกคณะกรรมการ
๑๑. นายวันชัย ปริญญาศิริ	โฆษกคณะกรรมการ
๑๒. นายพรชัย ตระกูลวรานนท์	กรรมการ
๑๓. นางเทียบจุฑา ขาวขำ	เลขานุการคณะกรรมการ
๑๔. นางสาวทัศนีย์ บุรณุปกรณ์	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ
๑๕. นายยศวัฒน์ มาไพศาลสิน	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ

๑๒ ต่อมา...

ต่อมา นายชำนาญ จันทร์เรือง สิ้นสุดสมาชิกภาพสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เนื่องจากคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๓ และในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๓ ที่ประชุมมีมติให้ตั้งนายสฤกษ์พงษ์ เกี่ยวข้อง เป็นกรรมการในคณะกรรมการการกระจายอำนาจ การปกครองส่วนท้องถิ่น และการบริหารราชการรูปแบบพิเศษ สภาผู้แทนราษฎร

และนายสินิตย์ เลิศไกร ได้ขอลาออกจากการเป็นกรรมการ ตั้งแต่วันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔ และในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพฤหัสบดีที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๔ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้ตั้งนายภานุ ศรีบุศยกาญจน์ เป็นกรรมการในคณะกรรมการการกระจายอำนาจ การปกครองส่วนท้องถิ่น และการบริหารราชการรูปแบบพิเศษ สภาผู้แทนราษฎร

บัดนี้ คณะกรรมการได้ศึกษารายงาน เรื่อง การบริหารราชการรูปแบบจังหวัดจัดการตนเอง (Self-governing Province) เสร็จเรียบร้อยแล้ว อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๐๔ วรรคหนึ่ง ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ “เมื่อคณะกรรมการได้กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวนข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ตามหน้าที่หรืออำนาจหรือตามที่สภามอบหมายเสร็จแล้วให้รายงานต่อสภาตามระยะเวลาที่สภากำหนด” จึงขอเสนอรายงานการศึกษาเพื่อบรรจุระเบียบวาระเข้าที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร เพื่อพิจารณา รายงานของคณะกรรมการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายชูการ์โน มะทา)

ประธานคณะกรรมการการกระจายอำนาจ
การปกครองส่วนท้องถิ่น และการบริหารราชการรูปแบบพิเศษ

กลุ่มงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจ
การปกครองส่วนท้องถิ่น และการบริหารราชการรูปแบบพิเศษ
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๒ ๕๙๐๐ ต่อ ๗๐๑๑
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ localcmt1@gmail.com

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวกัลยรัชต์ ชาวสำอางค์)

รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร รักษาราชการแทนในตำแหน่ง
ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๒

นายวัลลภ บัวโต/ร่าง
นางสาวปานตะวัน บุญสุวรรณ/พิมพ์
นายศตพล วรปัญญาตระกูล/ตรวจ
ตรวจทาน
ครั้งที่ ๑ นางสาวธัญนิศญาณ์ภัทร เรืองยศ
ครั้งที่ ๒ นางสาววลัยภรณ์ แสงเพชร
ครั้งที่ ๓ นายพุดพิงษ์ มานิสสรณ์

สารบัญ

	หน้า
รายนามคณะกรรมการ	ก
รายนามคณะอนุกรรมการการปกครองท้องถิ่นและการกระจายอำนาจ	ข
รายนามคณะอนุกรรมการการปกครองส่วนท้องถิ่น	ค
รายนามคณะทำงาน	ง
บทสรุปผู้บริหาร	จ
สารบัญ	
๑. การดำเนินการ	๒
๒. วิธีการพิจารณาศึกษา	๓
๓. หน่วยงานและเอกสารที่เกี่ยวข้อง	๓
๓.๑ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๓
๓.๒ เอกสารที่เกี่ยวข้อง	๕
๔. ผลการพิจารณา	๕
๔.๑ ที่มาของแนวคิดจังหวัดจัดการตนเอง และความสำคัญของปัญหา	๕
๔.๒ วัตถุประสงค์ของการพิจารณาศึกษา	๙
๔.๓ ขอบเขตการศึกษา	๙
๔.๔ สรุปแนวคิดและหลักการเรื่องจังหวัดจัดการตนเอง	๑๐
๔.๕ ผลการพิจารณาศึกษา	๑๔
๔.๖ ประโยชน์จากการยกฐานะจังหวัด เป็นจังหวัดจัดการตนเอง	๑๗
๔.๗ ข้อเสนอแนะในการจัดทำกฎหมาย	๑๗
๕. บทสรุปและข้อเสนอแนะ	๒๔
๖. ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ	๒๖
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก	ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการจังหวัดจัดการตนเอง พ.ศ.
ภาคผนวก ข	รูปภาพประกอบการพิจารณา

คณะกรรมการการกระจายอำนาจ การปกครองส่วนท้องถิ่น และการบริหารราชการรูปแบบพิเศษ

นาย ชูการ์โน มะทา
ประธานคณะกรรมการ

ศาสตราจารย์ โกวิทย์ พวงงาม
รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง

นาย พัฒนา สัพโส
รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง

นาง พรรณลรี กุลนาศิริ
รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม

นาย อนรรักษ์ จริมาต
ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นาง ทศนาพร เกษเมธีการุณ
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นาง เทียบจุฑา ชาวชา
เลขาธิการคณะกรรมการ

นางสาว ทศนีย์ บุรณุปกรณ์
ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ

นาย ยศวิวัฒน์ มาไพศาลสิน
ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ

นาย สมชาย ฝั่งชลจิตร
โฆษกคณะกรรมการ

นาย พรเทพ วิสุทธิวัฒนศักดิ์
โฆษกคณะกรรมการ

นาย รินชัย ปริญญาศิริ
โฆษกคณะกรรมการ

นาย พรชัย ดะกุลวานนท์
กรรมการ

นาย สฤษฏ์พงษ์ เกียววงศ์
กรรมการ

นาย ปานู ศรีบุญกาญจน์
กรรมการ

ข

คณะอนุกรรมการการปกครองส่วนท้องถิ่นและการกระจายอำนาจ

นายชำนาญ จันทรเรือง
ประธานคณะอนุกรรมการ

นายพรเทพ วิสุทธิวัฒนศักดิ์
รองประธานคณะอนุกรรมการ

ศาสตราจารย์อุดม ทุม โฆสิต
อนุกรรมการ

นายสุวิชา เพ็งไพบูลย์
อนุกรรมการ

นางสาวสุกมลภัทร ใจจรูญ
อนุกรรมการ

นายวิทยา ศรีชมภู
อนุกรรมการ

นายทศกัณฐ์ เสริมสำราญ
อนุกรรมการ

นายศักดิ์ณรงค์ มงคล
อนุกรรมการ

นายสรล มารู
อนุกรรมการ

นายบรรณ แก้วจำ
อนุกรรมการและเลขานุการ

ค

คณะอนุกรรมการการปกครองส่วนท้องถิ่น

นายพัฒนา สัพโส
ประธานคณะอนุกรรมการ

นางสาวทัศนีย์ บุรณปกรณ์
รองประธานคณะอนุกรรมการ

นายชจรพงศ์ คำดี
อนุกรรมการ

นายสมรักษ์ กลับส่ง
อนุกรรมการ

ว่าที่ร้อยตรีอดิโรจ บุญไย
อนุกรรมการ

นายนรงค์ดี สุขสมบูรณ์
อนุกรรมการ

นายศตพล วรปัญญาตระกูล
อนุกรรมการ

นางสาวสายฝน ทองแถม
อนุกรรมการ

นายบรรณ แก้วน้ำ
อนุกรรมการ

นายบุญมี ภัทรธารง
อนุกรรมการ

คณะกรรมการศึกษาแนวคิดจังหวัดจัดการตนเองและจัดทำร่างพระราชบัญญัติ
ระเบียบบริหารราชการจังหวัดจัดการตนเอง พ.ศ.

ศาสตราจารย์โกวิท พวงงาม
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นายพรเทพ วิสุทธิ์วัฒนศักดิ์
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นายณภดล แก้วสุพัฒน์
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นายทศกัณฐ์ เสริมสำราญ
ประธานคณะกรรมการ

นายนรงค์ศักดิ์ สุขสมบุรณ์
คณะกรรมการ

นายเกษม ตรีสุต
คณะกรรมการ

นายบรรณ แก้วฉ่ำ
คณะกรรมการ

บทสรุปผู้บริหาร

คณะกรรมการการกระจายอำนาจ การปกครองส่วนท้องถิ่น และการบริหารราชการรูปแบบพิเศษ สภาผู้แทนราษฎร มีหน้าที่และอำนาจตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๐ (๑๙) กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวนข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใดๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารราชการและการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการบริหารราชการรูปแบบพิเศษ

ดังนั้น การพิจารณาศึกษาการบริหารราชการรูปแบบจังหวัดจัดการตนเอง (Self-governing Province) จึงเป็นเรื่องสำคัญที่มีความเกี่ยวข้องกับการศึกษาเรื่องใดๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งถือเป็นภารกิจสำคัญ และอยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการ

คณะกรรมการการกระจายอำนาจ การปกครองส่วนท้องถิ่น และการบริหารราชการรูปแบบพิเศษ สภาผู้แทนราษฎร จึงได้มีมติตั้งคณะอนุกรรมการการปกครองท้องถิ่นและการกระจายอำนาจ คณะอนุกรรมการการปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งคณะทำงานเพื่อศึกษาแนวคิดจังหวัดจัดการตนเองและจัดทำร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการจังหวัดจัดการตนเอง พ.ศ. โดยเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมประชุม ศึกษาข้อมูล ข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย ตลอดจนแสดงความคิดเห็น คณะกรรมการจึงมีข้อสรุปดังนี้

๑. การจัดตั้งจังหวัดจัดการตนเอง
๒. การกำหนดให้ยกเลิกราชการส่วนภูมิภาคในจังหวัดที่ได้จัดตั้งเป็นจังหวัดจัดการตนเอง
๓. การกำหนดหลักการพื้นฐานของการปกครองส่วนท้องถิ่น
๔. การกำหนดให้การบริหารจังหวัดจัดการตนเอง ประกอบด้วยโครงสร้าง ๓ ส่วน (สภาจังหวัดจัดการตนเอง ผู้ว่าราชการจังหวัด และสภาพลเมืองจังหวัดจัดการตนเอง)
๕. การกำหนดให้การบริหารเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยโครงสร้าง ๓ ส่วน เช่นเดียวกับโครงสร้างการบริหารจังหวัดจัดการตนเอง
๖. การกำหนดอำนาจหน้าที่ของจังหวัดจัดการตนเอง เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล
๗. การกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง
๘. การกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างจังหวัดจัดการตนเอง กับเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล
๙. การกำหนดหลักการในเรื่องการคลังและรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๑๐. การกำหนดภาษีและรายได้อื่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๑๑. การกำหนดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน
๑๒. การกำหนดให้มี “คณะกรรมการตรวจสอบ” ขึ้นในจังหวัดจัดการตนเอง
๑๓. การกำหนดให้มี “คณะกรรมการส่งเสริมการบริหารจังหวัดจัดการตนเอง”

รายงานผลการพิจารณาศึกษา
เรื่อง การบริหารราชการในรูปแบบจังหวัดจัดการตนเอง (Self-governing Province)

ของ
คณะกรรมการการกระจายอำนาจ การปกครองส่วนท้องถิ่น และการบริหารราชการรูปแบบพิเศษ
สภาผู้แทนราษฎร

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้มีมติตั้งคณะกรรมการการกระจายอำนาจ การปกครองส่วนท้องถิ่น และการบริหารราชการรูปแบบพิเศษ สภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้มีหน้าที่และอำนาจตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๐ (๑๙) กระทำกิจการ พิจารณาขอเข้าชื่อเท็จจริงหรือศึกษาเรื่องใดๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารราชการและการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการบริหารราชการรูปแบบพิเศษนั้น คณะกรรมการคณะนี้ ประกอบด้วย

๑. นายชูการ์โน มะทา	ประธานคณะกรรมการ
๒. ศาสตราจารย์โกวิท พวงงาม	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายพัฒนา สัพโส	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายชำนาญ จันทร์เรือง	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นางพรรณสิริ กุลนาถศิริ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๖. นายอนุรักษ์ จุริมาศ	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๗. นางทัศนาวพร เกษเมธีการุณ	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๘. นายสินิตย์ เลิศไกร	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๙. นายสมชาย ฝั่งชลจิตร	โฆษกคณะกรรมการ
๑๐. นายพรเทพ วิสุทธิวัฒนศักดิ์	โฆษกคณะกรรมการ
๑๑. นายวันชัย ปรีญญาศิริ	โฆษกคณะกรรมการ
๑๒. นายพรชัย ตระกูลวรานนท์	กรรมการ
๑๓. นางเทียบจุฑา ขาวขำ	เลขานุการคณะกรรมการ
๑๔. นางสาวทัศนีย์ บุรณุปกรณ์	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ
๑๕. นายยศวัฒน์ มาไพศาลสิน	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ

อนึ่ง นายชำนาญ จันทร์เรือง สิ้นสุดสมาชิกภาพสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เนื่องจากคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๓ และในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๓ ที่ประชุมเห็นชอบให้ตั้งนายสฤกษ์พงษ์ เกี่ยวข้อง เป็นกรรมการในคณะกรรมการการกระจายอำนาจ การปกครองส่วนท้องถิ่น และการบริหารราชการรูปแบบพิเศษ สภาผู้แทนราษฎร

และนายสินิตย์ เลิศไกร ได้ขอลาออกจากความเป็นกรรมการ ตั้งแต่วันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔ และในคราวประชุมผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพฤหัสบดีที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๔ ที่ประชุมเห็นชอบให้ตั้งนายภานุ ศรีบุศยกาญจน์ เป็นกรรมการในคณะกรรมการการกระจายอำนาจ การปกครองส่วนท้องถิ่น และการบริหารราชการรูปแบบพิเศษ สภาผู้แทนราษฎร

บัดนี้ คณะกรรมการการกระจายอำนาจ การปกครองส่วนท้องถิ่น และการบริหารราชการรูปแบบพิเศษ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานผลการศึกษาดังกล่าว ต่อสภาผู้แทนราษฎร ดังนี้

๑. การดำเนินการ

คณะกรรมการการกระจายอำนาจ การปกครองส่วนท้องถิ่น และการบริหารราชการรูปแบบพิเศษ ได้มีมติแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ จำนวน ๒ คณะ เพื่อพิจารณาศึกษาเรื่องการบริหารราชการรูปแบบจังหวัดจัดการตนเอง ได้แก่

คณะอนุกรรมการการปกครองท้องถิ่นและการกระจายอำนาจ ประกอบด้วย

๑. นายชำนาญ จันทร์เรือง	ประธานคณะอนุกรรมการ
๒. นายพรเทพ วิสุทธิวัฒนศักดิ์	รองประธานคณะอนุกรรมการ
๓. ศาสตราจารย์อุดม ทุมไผ่สิต	อนุกรรมการ
๔. นายสุวิชา เฟื่องไพบูลย์	อนุกรรมการ
๕. นางสาวสุกมลภัทร ใจจรูญ	อนุกรรมการ
๖. นายวิทยา ศรีชมภู	อนุกรรมการ
๗. นายชัชวาลย์ ทองดีเลิศ	อนุกรรมการ
๘. ศาสตราจารย์ธเนศวร์ เจริญเมือง	อนุกรรมการ
๙. นายบรรณ แก้วฉ่ำ	อนุกรรมการและเลขานุการ

ต่อมา นายชัชวาลย์ ทองดีเลิศ และ ศาสตราจารย์ธเนศวร์ เจริญเมือง อนุกรรมการ ได้ขอลาออกจากการเป็นอนุกรรมการ และคณะกรรมการการกระจายอำนาจ การปกครองส่วนท้องถิ่น และการบริหารราชการรูปแบบพิเศษ ได้มีมติเห็นชอบให้ตั้ง นายศักดิ์ณรงค์ มงคล และนายสร้อย มารู้เป็นอนุกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง โดยคณะอนุกรรมการการปกครองส่วนท้องถิ่นและการกระจายอำนาจได้ปฏิบัติหน้าที่ในการพิจารณาศึกษาเรื่องการบริหารราชการในรูปแบบจังหวัดจัดการตนเองตั้งแต่วันที่ ๒๕๖๒ ถึงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

คณะอนุกรรมการการปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย

๑. นายพัฒนา สัพโส	ประธานคณะอนุกรรมการ
๒. นางสาวทัศนีย์ บุรณุปกรณ์	รองประธานคณะอนุกรรมการ
๓. นายขจรพงศ์ คำดี	อนุกรรมการ
๔. ว่าที่ร้อยตรี สมรักษ์ กลับส่ง	อนุกรรมการ
๕. ว่าที่ร้อยตรี อติโรจ บุญไย	อนุกรรมการ
๖. นายศตพล วรปัญญาตระกูล	อนุกรรมการ
๗. นางสาวฝน ทองแถม	อนุกรรมการ
๘. นายบุญมี ภัทรธำรง	อนุกรรมการ
๙. นายณรงค์ศักดิ์ สุขสมบูรณ์	อนุกรรมการ
๑๐. นายบรรณ แก้วฉ่ำ	อนุกรรมการ

คณะอนุกรรมการการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ปฏิบัติหน้าที่ในการพิจารณาศึกษาเรื่องการบริหารราชการรูปแบบจังหวัดจัดการตนเอง ต่อเนื่องจากการพิจารณาของคณะอนุกรรมการชุดแรก ตั้งแต่เดือนมีนาคม ๒๕๖๓ พร้อมทั้งได้มีมติเสนอต่อคณะกรรมการกระจายอำนาจ การปกครองส่วนท้องถิ่น และการบริหารราชการรูปแบบพิเศษ แต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาแนวคิดจังหวัดจัดการตนเองและจัดทำร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการจังหวัดจัดการตนเอง พ.ศ. ประกอบด้วย

(๑) นายโกวิท พวงงาม	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
(๒) นายพรเทพ วิสุทธิวัฒนศักดิ์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
(๓) นายนภดล แก้วสุพัฒน์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
(๔) นายทศกัณฐ์ เสริมสำราญ	ประธานคณะกรรมการ
(๕) นายนรศักดิ์ สุขสมบูรณ์	คณะกรรมการ
(๖) นายเจษฎา ศรีตีสุต	คณะกรรมการ
(๗) นายบรรณ แก้วฉ่ำ	คณะกรรมการ

คณะกรรมการ ได้รวบรวมผลการพิจารณาศึกษาที่คณะอนุกรรมการการปกครองท้องถิ่นและการกระจายอำนาจ ซึ่งเป็นคณะอนุกรรมการ ชุดแรกได้จัดทำไว้ก่อนพ้นตำแหน่ง เพื่อนำเสนอต่อคณะอนุกรรมการการปกครองท้องถิ่น พิจารณา และได้จัดทำเป็นรายงานผลการศึกษาเล่มนี้

บัดนี้คณะกรรมการกระจายอำนาจ การปกครองส่วนท้องถิ่น และการบริหารราชการรูปแบบพิเศษ โดยคณะอนุกรรมการการปกครองส่วนท้องถิ่น และคณะกรรมการ ได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาเรื่องการบริหารราชการรูปแบบจังหวัดจัดการตนเอง เพื่อเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณา

๒. วิธีพิจารณาศึกษา

(๑) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการการปกครองส่วนท้องถิ่นและการกระจายอำนาจ และที่ปรึกษาประจำคณะอนุกรรมการ ประชุมจำนวน ๑๑ ครั้ง

(๒) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการการปกครองส่วนท้องถิ่น และที่ปรึกษาประจำคณะอนุกรรมการ ประชุมจำนวน ๕ ครั้ง

(๓) แต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาแนวคิดจังหวัดจัดการตนเองและจัดทำร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการจังหวัดจัดการตนเอง พ.ศ.

(๔) การเชิญหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องให้ข้อมูล ความเห็น ข้อเสนอแนะต่อคณะอนุกรรมการ

๓. หน่วยงานและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

คณะอนุกรรมการการปกครองท้องถิ่นและการกระจายอำนาจ ได้เชิญหน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ มาให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง และข้อเสนอแนะตลอดทั้งเอกสารงานวิจัยเพื่อประกอบการพิจารณา ดังนี้

๓.๑ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑) คณะกรรมการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตย (ครป.)

นายศักดิ์ณรงค์ มงคล

๒) สำนักงานเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ

๑. นายนิพนธ์ อภัยคุณ	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านความมั่นคง
ภายในประเทศ
๒. นางสาวอัญชลี ดวงแก้ว	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
๓. นางสาวสมปรารถนา ช่วยแก้ว	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
๔. นางสาวไตรภวิษฐา จันทรร	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

๓) สมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย

๑. นายกิตติชัย เอ่งฉ้วน	รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด
กระบี่ ในฐานะรองเลขาธิการสมาคม
องค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่ง
ประเทศไทย
๒. นายศิริศักดิ์ ประทีปรัศมีกุล	กองเลขาธิการสมาคมองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย
๓. นางสาวอรดี พรหมดำ	นิติกรสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัด
แห่งประเทศไทย

๔) กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

๑. พลตรี สุรพงษ์ อยู่พร้อม	รองผู้อำนวยการสำนักนโยบายและ
ยุทธศาสตร์ความมั่นคง
๒. พันเอกพิเศษ มนต์รี สุพิเพชร	ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักนโยบายและ
ยุทธศาสตร์ความมั่นคง
๓. พันเอกพิเศษ นิธินันท์ ฤทธิชัยทิพย์	ผู้อำนวยการส่วนความมั่นคง
พิเศษสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์
ความมั่นคง
๔. พันเอกพิเศษ อภิรเดช หมั่นวิชาชัย	ผู้อำนวยการส่วนแผนและ
งบประมาณ สำนักกิจการมวลชนและ
สารนิเทศ
๕. พันเอก คັນสนัย เกื้อนศิริ	นิติกรเชี่ยวชาญ
๖. พันเอก ไพโรจน์ โตตามวงศ์	ผู้แทนผู้อำนวยการศูนย์ประสานการ
ปฏิบัติ ๑
๗. พันโท ศิรวัดน์ ศीलสังวาล	ผู้แทนศูนย์ประสานการปฏิบัติ ๑

๕) สมาคมนักปกครองแห่งประเทศไทย

๑. นายปานชัย บวรรัตนปราณ	กรรมการสมาคมนักปกครอง
แห่งประเทศไทย
๒. นายนเรศ จิตสุจริตวงศ์	กรรมการสมาคมนักปกครอง
แห่งประเทศไทย
๓. นายพนม เหล็กเพชร	เจ้าหน้าที่สมาคมนักปกครอง
แห่งประเทศไทย

๖) สมาคมกำนันผู้ใหญ่บ้านแห่งประเทศไทย

๑. นายยงยศ แก้วเขียว	นายกสมาคมกำนันผู้ใหญ่บ้าน
แห่งประเทศไทย
๒. นายบดินทร์ภัทร ศรีอินทร์สุทธิ	กำนัน
๓. นายพัฒนา รัตนพันธ์	กำนัน
๔. นายพิษณุ สันติเมธี	กำนัน
๕. นายสุวัฒน์ ทวีศักดิ์ศรี	กำนัน
๖. นายสุรสิทธิ์ ศรีอินทร์สุทธิ	กำนัน
๗. นายกริชฐา ช่วยเกล็ด	ผู้ใหญ่บ้าน
๘. นายพยงค์ศักดิ์ สุจริต	
๙. นายสุชาติ สิทธิแก้ว	

๓.๒ เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ข้อมูลจากเอกสารงานวิจัย แหล่งวิชาการต่างๆ ที่สำคัญ ได้แก่ ร่างพระราชบัญญัติการบริหารราชการจังหวัดจัดการตนเอง พ.ศ. ฉบับที่ยกร่าง โดยคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย โดย ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.คณิต ฒ นคร ประธานกรรมการปฏิรูปกฎหมาย, ร่างพระราชบัญญัติเชียงใหม่จัดการตนเอง (ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเชียงใหม่มหานคร พ.ศ.) และเอกสารทางวิชาการเรื่อง "ก้าวข้ามกับดัก Hamilton Paradox " โดย ศาสตราจารย์ ดร.จรัส สุวรรณมาลา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๔. ผลการพิจารณา

การพิจารณาปฏิรูปโครงสร้างระบบราชการ ไม่ว่าจะเป็นส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค หรือส่วนท้องถิ่น จะต้องถือเอาประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ และประสิทธิภาพในการจัดบริการสาธารณะจากการปฏิรูปดังกล่าวเป็นสำคัญ มิใช่เพื่อพยายามจะปกป้องประโยชน์หรือบทบาทอำนาจของฝ่ายข้าราชการประจำ การบริหารราชการในรูปแบบจังหวัดจัดการตนเอง (Self-governing Province) เป็นแนวความคิดการปฏิรูปโครงสร้างระบบราชการโดยหลักการดังกล่าว ซึ่งคณะกรรมการการกระจายอำนาจ การปกครองท้องถิ่น และการบริหารราชการรูปแบบพิเศษ สภาผู้แทนราษฎร พิจารณาให้ความสำคัญจึงได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการ พิจารณาศึกษาเป็นแนวทางปฏิรูปการกระจายอำนาจ ในรูปแบบจังหวัดจัดการตนเองและได้ข้อสรุปผลการพิจารณาศึกษา ดังนี้

๔.๑ ที่มาของแนวคิดจังหวัดจัดการตนเอง และความสำคัญของปัญหา

ช่วงเวลาก่อนร้อยปี ที่ผ่านมามีการรวมศูนย์อำนาจทางการเมืองการปกครองของประเทศไทย สามารถสร้างรัฐชาติและพลเมืองให้เป็นปึกแผ่น เข้มแข็ง และรอดพ้นจากการถูกยึดครองโดยประเทศเจ้าลัทธิล่าอาณานิคมมาได้ แต่ต่อมาในช่วง ๕๐ ปีที่ผ่านมา ระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยเติบโตอย่างรวดเร็วจัดอยู่ในลำดับแถวหน้าของโลก ส่งผลความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจไว้มากพอสมควร ในขณะที่ตัวกันสภาพสังคมการเมือง เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทเปลี่ยนแปลงชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนไปอย่างรวดเร็ว มีปัญหาที่ท้าทายใหม่ๆ เช่นการเกิดโรคระบาด ภัยธรรมชาติ โดยเฉพาะโครงสร้างทางเศรษฐกิจมีความซับซ้อนมากขึ้น

ตามรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ.๒๕๔๐ ฉบับ พ.ศ.๒๕๕๐ และฉบับปัจจุบัน พ.ศ.๒๕๖๐ ทุกฉบับ ได้บัญญัติให้จัดการปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเอง ตามเจตนารมณ์ของประชาชน ในท้องถิ่น และให้มีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดบริการสาธารณะ การบริหารงาน บุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ

ตามความในมาตรา ๒๔๙ วรรคสองรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ บัญญัติไว้ว่า การจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบใดให้คำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชน ในท้องถิ่นและความสามารถในการปกครองตนเองในด้านรายได้ จำนวนและความหนาแน่นของประชากร และพื้นที่ที่ต้องรับผิดชอบประกอบกัน

โดยเฉพาะ ตามความในมาตรา ๗๘ (๓) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ บัญญัติไว้ว่า รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ดังต่อไปนี้ "กระจาย อำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นได้เอง ส่งเสริมให้องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ พัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่น และระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ตลอดทั้งโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่น ให้ทั่วถึงและเท่า เทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น"

ดังนั้น การจัดทำกฎหมายพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการจังหวัดจัดการตนเอง จึงเป็น หลักการตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าว เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในจังหวัดที่มีความพร้อม ได้แสดง เจตนารมณ์ โดยผ่านการทำประชามติในเขตจังหวัดนั้นๆ เพื่อยกฐานะเป็นการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบ จังหวัดจัดการตนเอง ซึ่งปัจจุบันนี้มีหลักฐานงานวิจัยต่างๆมากมายที่แสดงถึงความพร้อมของจังหวัดที่สามารถ จะยกฐานะเป็นการปกครองในรูปแบบจังหวัดจัดการตนเองได้ โดยพิจารณาจากความโดดเด่นในด้านต่างๆ เช่น

(๑) จังหวัดที่มีลักษณะโดดเด่นทางด้านเศรษฐกิจ หรือเป็นพื้นที่เขตอุตสาหกรรม เช่น จังหวัดระยอง จังหวัดชลบุรี จังหวัดนนทบุรี จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดฉะเชิงเทรา และจังหวัดปทุมธานี เป็นต้น

(๒) จังหวัดที่เป็นเมืองขนาดใหญ่และมีภาคประชาสังคมเข้มแข็ง ได้มีการพิจารณาร่างจังหวัด จัดการตนเองไว้อย่างพร้อมเพรียงแล้ว เช่น จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดขอนแก่น รวมทั้งจังหวัดอำนาจเจริญ เป็นต้น

(๓) จังหวัดที่มีลักษณะโดดเด่นเกี่ยวกับภูมิประเทศ ที่มีลักษณะพิเศษและมีความเป็นเมือง เจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว เช่น จังหวัดภูเก็ต

(๔) จังหวัดที่มีลักษณะพิเศษทางด้านวัฒนธรรม หรือทางด้านสังคม ที่มีความจำเป็นจะต้อง จัดความสัมพันธ์ทางอำนาจเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ ลดความขัดแย้ง และสร้างความเป็นธรรม หรือดำรง อัตลักษณ์ความเป็นชาติพันธุ์ของพื้นที่ เช่น จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส โดยเฉพาะจังหวัด ปัตตานีซึ่งมีหลายภาคส่วนจัดทำข้อเสนอ "ปัตตานีมหานคร" และได้มีการนำเสนอโดยภาคประชาชน ในการยกร่าง พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการปัตตานีมหานคร ซึ่งเป็นรูปแบบเดียวกับจังหวัดจัดการตนเอง

(๕) จังหวัดที่มีลักษณะโดดเด่นในลักษณะที่มีภาคประชาสังคมเคลื่อนไหวและมีความต้องการ จัดการตนเอง เช่น จังหวัดอำนาจเจริญ

ทั้งนี้ ปัจจัยที่แสดงถึงความพร้อมที่สำคัญที่สุดในการยกฐานะเป็นจังหวัดจัดการตนเอง คือ เจตนารมณ์ของประชาชน ซึ่งเป็นไปตามหลักการเรื่องเจตนารมณ์ของประชาชนในมาตรา ๒๔๙ วรรคสอง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ซึ่งปัจจุบันแม้จะมีบทบัญญัติดังกล่าว แต่ยังไม่ มีกฎหมายรองรับที่จะเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงเจตนารมณ์ ยกฐานะให้เป็นจังหวัดจัดการตนเอง

ประเทศญี่ปุ่นถือได้ว่าเป็นประเทศหนึ่งในเอเชียที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยซึ่งมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขและเป็นรัฐเดี่ยว เช่นเดียวกับประเทศไทย ที่มีรูปแบบการปกครองระดับพื้นที่จังหวัดในแบบจังหวัดจัดการตนเอง โดยรัฐธรรมนูญฉบับ ค.ศ. ๑๙๔๗ ที่ร่างโดยคณะยึดครองสหรัฐถือได้ว่าเป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกของประเทศญี่ปุ่นที่ไต่ระบุหลักการความเป็นอิสระของท้องถิ่น (Local Autonomy) ไว้นอกรอบ ๘ จากมาตรา ๙๒ - ๙๕ นอกจากนี้รัฐธรรมนูญแล้วยังมีการออกกฎหมายสำคัญในการปกครองท้องถิ่น คือกฎหมายปกครองตนเองของท้องถิ่น (Local Autonomy Law) กฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดโครงสร้างใหม่ของการบริหารส่วนท้องถิ่น และได้กระจายอำนาจของรัฐบาลกลางไปให้กับหน่วยการปกครองท้องถิ่นอย่างมาก พรอมนั้นนั้นโดยยกเลิกกระทรวงมหาดไทย ซึ่งเคยเป็นกระทรวงที่ดูแลกิจการเกี่ยวกับ ท้องถิ่น และเปลี่ยนไปเป็นกระทรวงกิจการภายในแทน กระจายกิจการต่างๆ ให้แก่ท้องถิ่น จัดตั้งเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่น และปฏิรูประบบการคลังของท้องถิ่น รวมทั้งกำหนดความสัมพันธ์ระหว่าง รัฐบาลกลางและท้องถิ่น ตามหลักการว่าด้วยการปกครองตนเองของท้องถิ่น มีการจัดโครงสร้างการบริหารราชการแผ่นดินออกเป็น ๒ ส่วน คือ การบริหารราชการส่วนกลาง และการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ญี่ปุ่นไม่มีส่วนภูมิภาคเหมือนดังประเทศไทย โครงสร้างของรูปแบบทั่วไปสามารถแบ่งออกเป็น ๒ ระดับ คือระดับบน ได้แก่จังหวัด (Prefectures) และระดับล่างได้แก่ เทศบาล (Municipal) ทั้งจังหวัดและเทศบาลมีสถานะเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่เท่าเทียมกัน จะแตกต่างกันก็เฉพาะในด้านขนาดพื้นที่รับผิดชอบและศักยภาพในการให้บริการแก่ประชาชนกล่าวคือ

(๑) ระดับบนหรือจังหวัด จะทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางที่เชื่อมการติดต่อระหว่างรัฐบาลกลางกับเทศบาลและเป็นหน่วยงานที่ดำเนินกิจการครอบคลุมพื้นที่กว้างขวางดำเนินกิจการที่ต้องการมาตรฐานเดียวกัน และ ดำเนินกิจการที่ใหญ่เกินกว่าศักยภาพของเทศบาลจะกระทำได้รวมทั้งปฏิบัติหน้าที่เป็นตัวแทนของ รัฐบาลกลาง ในปัจจุบันมีจังหวัดทั้งสิ้น ๔๗ แห่ง ซึ่งมีชื่อเรียกในภาษาญี่ปุ่นแตกต่างกันไป คือ ๑. โทะ (To) มี ๑ จังหวัด คือกรุงโตเกียวและด้วยความที่มีสถานะเป็นเมืองหลวงของประเทศก็ทำให้โตเกียวมีลักษณะโครงสร้างที่แตกต่างจากจังหวัดอื่นๆ คือ มีการจัดตั้ง หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่เรียกว่า เขตพิเศษ (Special Ward/Ku) จำนวน ๒๓ แห่ง ๒. โด (Do) มี ๑ จังหวัด คือฮอกไกโด ๓. ฟุ (Fu) มี ๒ จังหวัด คือโอซาก้าและเกียวโต ๔. เคง (Ken) มี ๔๓ จังหวัด สำหรับการเรียกชื่อที่แตกต่างกันนี้ เป็นเพียงเหตุผลทางประวัติศาสตร์ไม่ได้ส่งผลต่อความแตกต่างในด้านโครงสร้างและการบริหารงานแต่อย่างใด ยกเว้นแต่จังหวัดโตเกียวเท่านั้นที่มีลักษณะที่แตกต่างจากจังหวัดอื่นอย่างเด่นชัด

(๒) ระดับล่างหรือเทศบาล เป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นระดับล่างสุดที่ให้บริการขั้นพื้นฐานทั่วไปแก่ประชาชน ใน ปัจจุบันมีเทศบาลทั้งสิ้นจำนวน ๓,๒๑๘ แห่งแบ่งออกเป็น ๓ ประเภท คือเทศบาลนคร (Cities/Shi) เทศบาลเมือง (Towns/Cho or Machi) และเทศบาลหมู่บ้าน (Villages/Son or Mura) ซึ่งใน ส่วนของ เทศบาลนครก็ยังมีเทศบาลมหานคร (Designate Cities) ซึ่งเป็นเทศบาลนครที่มีขนาดใหญ่ คือ มีประชากรเกิน ๕๐๐,๐๐๐ คนขึ้นไป ตามมติของคณะรัฐมนตรีซึ่งเทศบาลนครพิเศษนี้มีอยู่ด้วย ๑๒ แห่ง ได้แก่ Osaka, Kyoto, Nagoya, Yokohama, Kobe, Kitakyusyu, Sapporo, Kawasaki, Fukuoka, Hiroshima, Sendai และ Chiba โดยเทศบาลนครพิเศษเหล่านี้จะมีสถานะที่พิเศษกว่าเทศบาลนคร ทั่วไปคือ จะได้รับอำนาจหน้าที่ในการดำเนินกิจการต่างๆ อย่างกว้างขวางเท่าเทียมกับในระดับจังหวัด และ ในปี ค.ศ. ๑๙๙๔ รัฐบาลได้ริเริ่มจัดตั้งเทศบาลนครขนาดใหญ่ที่มีพื้นที่เกินกว่า ๑๐๐ ตารางกิโลเมตร และมีประชากรเกิน ๓๐๐,๐๐๐ คนขึ้นไป ขึ้นเป็นเทศบาลนครศูนย์กลาง (Core Cities) มีอำนาจหน้าที่กว้างขวาง เช่นเดียวกับเทศบาลนครพิเศษขึ้นอีกด้วย

ประเทศไทยเป็นตัวอย่างของประเทศที่ประสบความสำเร็จในการปฏิรูประบบราชการด้วยการกระจายอำนาจ ในลักษณะเดียวกับจังหวัดจัดการตนเอง โดยเฉพาะในด้านความคุ้มค่าและก่อให้เกิดการบริการสาธารณะที่มีคุณภาพ จากผลงานการวิจัยของศาสตราจารย์ ดร.จรัส สุวรรณมาลา ได้พบว่า ขีดจำกัดของการกระจายอำนาจในปัจจุบันนี้ ประเทศไทยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนมาก แต่ส่วนใหญ่มีขนาดเล็กมีฐานเศรษฐกิจขนาดเล็ก ไม่สามารถสร้างรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เพียงพอ อีกทั้งมีข้อจำกัดในด้านการบริหารจัดการ ทั้ง ในด้านบุคลากรและงบประมาณ จึงทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ ไม่สามารถรับการถ่ายโอนภารกิจ ขนาดใหญ่ๆ ที่เกินเขตพื้นที่การปกครองได้ หรือแม้จะเป็นภารกิจขนาดเล็กๆ ถ้ามีเพียงไม่กี่เรื่องก็รองรับได้ แต่เมื่อรับถ่ายโอนภารกิจจำนวนมากขึ้น ก็อาจรับไว้ไม่หมดเช่นกัน นักการเมือง ข้าราชการ และหน่วยงานของรัฐ ที่ไม่ต้องการถ่ายโอนภารกิจให้ท้องถิ่น ก็ใช้ข้อจำกัดนี้เป็นเหตุผลในการระงับหรือชะลอการถ่ายโอน ในขณะที่เดียวกัน ผู้บริหารท้องถิ่นและข้าราชการในท้องถิ่นก็ลังเลใจไม่มั่นใจ และปฏิเสธที่จะรับการถ่ายโอนภารกิจจากหน่วยราชการ ท้ายที่สุดแล้วการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นภายใต้ โครงสร้างเช่นนี้ จึงทำได้เฉพาะกิจกรรมขนาดเล็กๆ จำนวนไม่กี่ประเภทตั้งที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ ดังนั้น ถ้าจะเดินหน้าต่อไปให้กว้างขวางกว่านี้ได้ ก็ต้องก้าวข้ามข้อจำกัดนี้ไปให้ได้เสียก่อน นอกจากนี้ จากผลการวิจัยยังพบว่า รูปแบบจังหวัดจัดการตนเอง ยังสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี โดยจังหวัดมีฐานเศรษฐกิจขนาดใหญ่ สามารถพึ่งตนเองได้ในระยะยาว โดยปัจจุบันนี้จังหวัดส่วนใหญ่มีรายได้จากภาษีสรรพากรไม่มาก และไม่เพียงพอกับรายจ่ายภาครัฐในจังหวัด ก็เพราะจังหวัดต่างๆ ยังไม่ได้พัฒนาฐานภาษีและความพยายามในการจัดเก็บภาษีอย่างจริงจัง แต่ถ้ารัฐบาลปรับเปลี่ยนนโยบายการกระจายอำนาจ ให้จังหวัดจัดการตัวเอง และต้องพึ่งตัวเองทางการคลัง ให้มีรายได้หลักจากภาษีสรรพากรในจังหวัด จะทำให้จังหวัดที่ยกฐานะเป็นจังหวัดจัดการตนเองจะต้องเริ่มต้นพัฒนาฐานเศรษฐกิจและ ฐานรายได้ของตนเอง แทนที่จะพึ่งพางบประมาณจากส่วนกลางดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

นอกจากนั้น จากสถานการณ์เกิดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ระบาดขึ้นในประเทศไทย ตั้งแต่เดือนมีนาคม ๒๕๖๓ เป็นต้นมา ซึ่งเป็นเหตุการณ์สำคัญอย่างหนึ่งของประเทศไทย ที่แสดงให้เห็นว่า ระบบราชการไม่สามารถที่จะรับมือแก้ไขปัญหาได้ทันทั่วถึง มีความจำเป็นที่จะต้องปฏิรูปอย่างเร่งด่วน กรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ทำให้ประชาชนทุกสาขาอาชีพได้รับผลกระทบ โดยเฉพาะกลุ่มผู้ใช้แรงงานที่เดินทางจากต่างจังหวัด มาทำงานในเมืองเป็นกลุ่มแรกที่ได้รับผลกระทบทันที และจำนวนมากมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจเดินทางกลับต่างจังหวัด เพื่อกลับไปพึ่งชุมชนเหมือนวิกฤติเศรษฐกิจปี ๒๕๔๐ แต่สภาพชุมชนท้องถิ่นเกือบทุกพื้นที่ส่วนมากกำลังอยู่ในความเสี่ยง เนื่องจากเกษตรกรรมเชิงเดี่ยวที่พึ่งพาตลาดส่งออกต่างประเทศโดยเฉพาะพืชผักผลไม้ไม่มีตลาด เศรษฐกิจชุมชนไม่สามารถขับเคลื่อนได้ นอกจากนั้นการผลิตในภาคเกษตรยังเจอภาวะภัยแล้ง การขาดแคลนน้ำอย่างรุนแรง ทำให้ทั้งเกษตรเชิงเดี่ยวและเกษตรกรรมยั่งยืนก็จะประสบปัญหา ดังนั้นถึงแม้ว่า สินค้าเกษตรบางชนิด เช่น ข้าว มันสำปะหลัง จะมีราคาสูงขึ้น แต่พวกเขาก็ผลิตไม่ได้ เมื่อตลาดขนาดใหญ่ซบเซาลง ตลาดสินค้าอาหารออนไลน์เติบโตขึ้นแต่ลักษณะของตลาดออนไลน์ดังกล่าวไม่ใช่สิ่งที่ชาวบ้านสามารถเข้าถึงและสร้างโอกาสให้กับตนเองได้มากเท่ากับธุรกิจอาหารขนาดใหญ่ โดยเฉพาะระบบตลาดออนไลน์ที่เรียกร้องการผลิตจำนวนมาก สม่่าเสมอแน่นอน และต้องมีเงินทุนสำรองพอเพียง ชุมชนไม่ได้มีศักยภาพที่จะเข้าถึงและต่อรองผ่านกลไกตลาดออนไลน์ ยังไม่นับรวมถึงระบบการขนส่งอาหาร เช่น Grab, Lineman, Panda Food ฯลฯ ที่เหมาะสำหรับสังคมเมือง แต่ไม่สามารถเชื่อมระหว่างสินค้าชุมชนสู่ผู้บริโภค นั่นเท่ากับความเหลื่อมล้ำในโครงสร้างเศรษฐกิจอาหารจะขยายตัวมากยิ่งขึ้น

การเกิดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ระบาดขึ้นในประเทศ ได้สะท้อนถึงสถานะของชุมชนท้องถิ่นอันเป็นฐานรากของประเทศที่ยังอ่อนแอ และความพยายามพึ่งพาจัดการตนเองเมื่อเจอวิกฤติปัญหา แต่โครงสร้างอำนาจโดยเฉพาะในส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ไม่เอื้อต่อการเปิดโอกาส หรือสนับสนุนให้ประชาชนพึ่งพาตนเอง และให้รัฐบาลจำเป็นต้องใช้มาตรการแจกเงินเพื่อเยียวยาแก้ปัญหา ซึ่งมีข้อจำกัดเกี่ยวกับงบประมาณไม่สามารถที่จะนำมาใช้เป็นมาตรการในระยะยาวได้ นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาของระบบราชการที่มีอยู่กับการรับมือกับปัญหาวิกฤติดังกล่าว ซึ่งส่วนกลางไม่อาจแก้ไขปัญหาได้โดยลำพัง และจำเป็นต้องให้ในแต่ละจังหวัดมีอำนาจจัดการกับปัญหาในแต่ละพื้นที่ แต่ปัญหาในเชิงโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ ซึ่งแต่ละหน่วยงานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่แต่ละจังหวัดมีสภาพต่างคนต่างทำ โดยเฉพาะราชการส่วนภูมิภาคซึ่งรับนโยบายมาจากกระทรวง ทบวง กรมที่สังกัด ไม่ได้รับนโยบายจากผู้ว่าราชการจังหวัดโดยตรงตลอดทั้ง ปัญหาความซ้ำซ้อนของอำนาจหน้าที่ทั้งในระหว่างราชการส่วนภูมิภาคด้วยกันเอง และระหว่างราชการส่วนภูมิภาคกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งในระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง จึงทำให้กฎหมายที่มีอยู่ไม่เพียงพอที่จะทำให้เกิดการบูรณาการในการแก้ไขปัญหาโดยแต่ละจังหวัดได้ กรณีการแก้ปัญหาโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) รัฐบาลจึงต้องประกาศใช้ พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.๒๕๔๘ เพื่อสนับสนุนให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจเพียงพอที่จะสั่งการและบูรณาการในการแก้ปัญหาจากทุกภาคส่วนในพื้นที่จังหวัดของตนเองได้ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความจำเป็นในการมีกฎหมายสำหรับการบูรณาการในแต่ละจังหวัด

๔.๒ วัตถุประสงค์ของการพิจารณาศึกษา

(๑) เพื่อพิจารณาแนวทางในการจัดตั้งจังหวัดจัดการตนเอง เพื่อนำไปสู่การปฏิรูปประเทศด้วยการปฏิรูปโครงสร้างระบบการบริหารราชการแผ่นดิน โดยเฉพาะบทบาท อำนาจหน้าที่ของราชการส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น เพื่อกระจายอำนาจให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศไทยปัจจุบัน

(๒) เพื่อนำเสนอแนวทางในการยกย่องพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการจังหวัดจัดการตนเอง พ.ศ. ที่เป็นร่างกฎหมายกลางเพื่อเป็นแนวทางเบื้องต้นสำหรับ นำไปใช้พิจารณาในกระบวนการนิติบัญญัติของสภาผู้แทนราษฎร

๔.๓ ขอบเขตการศึกษา

พิจารณาศึกษา รูปแบบโครงสร้าง และเนื้อหาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเต็มพื้นที่จังหวัดรูปแบบจังหวัดจัดการตนเอง ในประเด็นดังนี้

(๑) พิจารณาศึกษาแนวทางการยกเลิกและบูรณาการส่วนราชการในพื้นที่จังหวัด

(๒) หลักการพื้นฐาน และหลักการทั่วไป

(๓) โครงสร้างจังหวัดจัดการตนเอง ๓ ส่วน คือสภาจังหวัดจัดการตนเอง ผู้ว่าราชการจังหวัด และสภาพลเมือง

(๔) โครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ในเขตจังหวัด ประกอบด้วยโครงสร้าง ๓ ส่วน คือสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น และสภาพลเมือง

(๕) การกำหนดอำนาจหน้าที่ของจังหวัดจัดการตนเอง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ในเขตจังหวัด

(๖) การกำหนดความสัมพันธ์ ระหว่างรัฐบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง

(๗) การกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างจังหวัดจัดการตนเอง กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในเขตจังหวัด

(๘) หลักการในเรื่องการคลัง และรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและมาตรการในการบังคับการจัดเก็บภาษี การยึดอายัดทรัพย์สินของผู้ค้างชำระภาษี หรือค่าธรรมเนียม

(๙) หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยคำนึงถึงเทคโนโลยี และธรรมาภิบาลผ่านระบบดิจิทัล

(๑๐) การบริหารทรัพยากรบุคคลของจังหวัดจัดการตนเอง

(๑๑) รูปแบบการตรวจสอบโดย คณะกรรมการตรวจสอบ

(๑๒) คณะกรรมการส่งเสริมการบริหารจังหวัดจัดการตนเอง

(๑๓) แนวทางบริหารจัดการในการยุบเลิก และบูรณาการ (บทเฉพาะกาล)

(๑๔) ข้อพิจารณา ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ

(๑๕) ข้อพิจารณาปัจจัยอื่นๆ อันควรกำหนดไว้ เช่น ด้านการรองรับความเป็นประเทศผู้สูงอายุ ด้านสิ่งแวดล้อม และการจัดการมลพิษ การใช้ฐานข้อมูลดิจิทัลในการบริหารจัดการ การรองรับความเป็นเมืองหรือเขตเศรษฐกิจในพื้นที่จังหวัดจัดการตนเอง การค้าขายและเคลื่อนย้ายของผู้คนของจังหวัดจัดการตนเอง หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตแนวชายแดน

๔.๔ สรุปแนวคิดและหลักการเรื่องจังหวัดจัดการตนเอง

ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้กำหนดให้การจัดระเบียบการบริหารราชการแผ่นดินของประเทศไทยออกเป็น ๓ ส่วน ดังนี้

(๑) ราชการบริหารส่วนกลาง เป็นการนำหลักการรวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลาง โดยแบ่งส่วนราชการออกเป็นสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการอื่นและมีฐานะเป็นกรมที่สังกัดหรือไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง สำนักนายกรัฐมนตรีและส่วนราชการดังกล่าวมีฐานะเป็นนิติบุคคล

(๒) ราชการบริหารส่วนภูมิภาค เป็นการนำหลักการแบ่งอำนาจ โดยราชการส่วนกลางเป็นเจ้าของอำนาจแล้วแบ่งอำนาจการบังคับบัญชาและการวินิจฉัยสั่งการให้แก่ภูมิภาคนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน และการปฏิบัติของภูมิภาคนั้นจะต้องให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและขนบธรรมเนียมประเพณีของแต่ละพื้นที่ ทั้งนี้ จะต้องไม่ขัดต่อนโยบายของส่วนกลางหรือของคณะรัฐมนตรีหรือตัวบทกฎหมายของประเทศ ราชการบริหารส่วนภูมิภาค มี ๒ ระดับ คือ จังหวัด และอำเภอ

(๓) ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ใช้หลักการกระจายอำนาจที่ส่วนกลางได้มอบอำนาจระดับหนึ่งให้ประชาชนในท้องถิ่นไปดำเนินการบริหารจัดการอย่างอิสระ โดยที่ขัดต่อกฎหมายของประเทศ หรือความสงบเรียบร้อยของประชาชน กิจกรรมที่ทำได้ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องการพัฒนา มีอิสระในการตัดสินใจในการแก้ปัญหาหรือการสนับสนุนกิจกรรมของท้องถิ่น ออกข้อบังคับหรือระเบียบต่าง ๆ มาบังคับในเขตการปกครองของตนได้โดยไม่ขัดต่อกฎหมาย ทั้งนี้ รูปแบบของการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในปัจจุบัน ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และราชการบริหารส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษตามที่กฎหมายกำหนด ได้แก่ เมืองพัทยา และกรุงเทพมหานคร ประเทศไทยได้มีการปฏิรูประบบราชการมาแล้วหลายครั้งในหลายรัฐบาล โดยมีการปฏิรูประบบราชการครั้งใหญ่เมื่อปี ๒๕๔๕ มีการตราพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ส่งผลให้เกิดโครงสร้างใหม่ของระบบราชการ และตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้แบ่งส่วนราชการออกเป็น ๒๐ กระทรวง

๑๕๔ กรม และมีการปรับปรุงเพิ่มเติมหน่วยงานที่ต่ำกว่ากรมและหน่วยงานของรัฐรูปแบบอื่นอีกจำนวนมาก แต่ยังคงรวมศูนย์อำนาจไว้ในส่วนกลาง ในช่วงเวลาที่ผ่านมา การกระจายอำนาจให้แก่ประชาชนผ่านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังนับว่าล่าช้ามากเมื่อเปรียบเทียบกับความรุนแรงของปัญหาทางสังคมการเมืองที่เกิดจากการรวมศูนย์อำนาจรัฐ นอกจากล่าช้าไม่ทันการณ์แล้ว รูปแบบการกระจายอำนาจที่เป็นอยู่ก็อาจกล่าวได้ว่า ใกล้ถึงทางตันและจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบและโครงสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถกระจายอำนาจได้มากขึ้น ที่ผ่านมาระแสของนักวิชาการทั้งนักวิชาการมหาวิทยาลัย และนักวิชาการอิสระ เสนอเรื่องการกระจายอำนาจมากมาย ยกตัวอย่างเช่น กระแสการเรียกร้องให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมาจากการเลือกตั้งโดยในปี พ.ศ. ๒๕๓๖ มีการตีพิมพ์หนังสือรวมบทความชื่อ “เลือกตั้งผู้ว่าฯ” โดย โครงการศึกษาการปกครองท้องถิ่น คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๔ ที่สำคัญคือ ในหนังสือเล่มนี้มีบทความของนักวิชาการมากมาย อาทิ ธเนศวร์ เจริญเมือง, จุมพล หนีพานิข, นิธิ เอียวศรีวงศ์, บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, พิชาย รัตนดิถก ณ ภูเก็ต, อัญญา ปาณิกบุตร, ถวิล ไพรสนต์ และอมร รักษาชาติย์ เนื้อหาในหนังสือจะเกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่น โดยมุ่งประเด็นข้อเสนอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งทั้งหมด

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๑ นายแพทย์ประเวศ วะสี ได้นำเสนอปาฐกถาเรื่อง “การปกครองท้องถิ่นที่ประชาสังคมมีส่วนร่วม” โดยข้อเสนอต่อ “ศูนย์ศึกษาและพัฒนาการปกครองท้องถิ่นและมูลนิธิส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น”ในงานสัมมนาวิชาการ “การปกครองท้องถิ่นที่ประชาสังคมมีส่วนร่วม” ได้นำเสนอให้ประชาสังคมเป็นตัวแสดงหลักในการพัฒนาท้องถิ่นมากกว่าที่จะเป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะแค่การเลือกตั้งไม่เพียงพอ ชาวบ้านในท้องถิ่นต้องรวมตัวเป็นประชาสังคมและต้องเอาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมาเชื่อมโยงกับประชาสังคมให้ได้ หลังจากนั้นก็เกิดกระแสเรียกร้องให้มีการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่น และเกิดงานเขียนของ นักวิชาการกลุ่มต่างๆ ทั้งในช่วงก่อนและหลังการประกาศรัฐธรรมนูญ ฉบับ พ.ศ.๒๕๔๐ และในช่วงปี พ.ศ.๒๕๕๒ ก็เกิดการเคลื่อนไหวเรื่องการกระจายอำนาจอีกกระแสหนึ่ง คือกลุ่มจังหวัดจัดการตนเอง

กลุ่มจังหวัดจัดการตนเอง (Self-governing Province) มีจุดประสงค์เพื่อเรียกคืนอำนาจในการปกครองกลับสู่ท้องถิ่น และให้คงเหลือรูปแบบการปกครองเพียงสองรูปแบบ คือ การปกครองรวมศูนย์อำนาจที่ให้รัฐบาลกลางจัดการปกครองประเทศ และการปกครองแบบกระจายอำนาจที่ให้ท้องถิ่นมีอำนาจในการบริหารชุมชนเพื่อให้รูปแบบการปกครองที่ใช้อยู่ในได้เป็นการกระจายอำนาจการปกครองให้ท้องถิ่นอย่างแท้จริง แนวคิดเกี่ยวกับจังหวัดจัดการตนเอง ต้องอาศัยการเปลี่ยนแปลงจากนโยบายของภาครัฐมาเป็นการเสนอกฎหมายด้วยตนเองจากการรวมตัวของกลุ่มประชาสังคมภายในแต่ละจังหวัดและร่วมมือกับองค์กรภาคประชาสังคมต่างๆซึ่งเริ่ม เคลื่อนไหวอย่างเป็นรูปธรรมในปี พ.ศ.๒๕๕๒ โดยมีองค์กรที่เข้าร่วมอย่างเช่น สถาบันการจัดการทางสังคม (สจส.) สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) และคณะกรรมการประสานงานองค์กรพัฒนาเอกชน ภาคเหนือ (กป.อพช) (ชานาญ จันทร์เรือง, ๒๕๕๕) จากงานศึกษาของ พลศักดิ์ ชัยศรีเรื่อง “จังหวัดจัดการตนเอง” ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมรูปแบบใหม่ สู่อุปถัมภ์ประเทศไทย (พลศักดิ์ ชัยศรี, ๒๕๕๕) พบว่า การเคลื่อนไหวเริ่มต้นมาจากการสนับสนุนของสององค์กรคือ คณะกรรมการ ประสานงานองค์กรพัฒนาเอกชนภาคเหนือ (กป.อพช ภาคเหนือ) และสถาบันการจัดการทางสังคม (สจส.) โดยการนำเสนอแนวคิดการจัดการตนเองขึ้นมาเป็นประเด็นแลกเปลี่ยนในเวที โดยเฉพาะพื้นที่จังหวัดทางภาคเหนือการเคลื่อนไหวของกลุ่มจังหวัดจัดการตนเองที่ได้เริ่มขึ้นในจังหวัดเชียงใหม่ นี้ ได้เกิดผลสำเร็จระดับหนึ่งในเดือนมกราคม ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ จากการร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเชียงใหม่ มหานครซึ่งถือเป็นพระราชบัญญัติฉบับแรกที่เกิดขึ้นจากเครือข่ายองค์กรต่างๆ โดยมี นายชานาญ จันทร์เรือง

เป็นประธานร่างพระราชบัญญัติและการนำเสนอร่างเพื่อนำไปเข้าชื่อเสนอผลักดันเป็นกฎหมาย หลังจากนั้น จังหวัดอื่นๆ รวมตัวกันก่อตั้งคณะทำงานจังหวัดจัดการตนเองด้วยเช่นกัน ยกตัวอย่างเช่น จังหวัดภูเก็ต, จังหวัดปัตตานี, จังหวัดอำนาจเจริญ, จังหวัดขอนแก่น, จังหวัดอุบลราชธานี เป็นต้น

หนึ่งในจุดประสงค์ของการเคลื่อนไหว นายสวิง ตันอุด หนึ่งในแกนนำการเคลื่อนไหวอภิบาลว่า จังหวัดจัดการตนเองเป็นวิธีการหนึ่งในการแก้ไขปัญหาการเมืองระดับชาติที่เกิดขึ้นมาในช่วงเวลาขณะนั้น นั่นคือการเมืองเรื่องสีเสื้อ ที่มีการแบ่งฝักแบ่งฝ่ายทางการเมืองเป็นกลุ่มสีเหลือง-แดง-น้ำเงิน เพื่อลดระดับความขัดแย้งจะต้องทำให้ศูนย์กลางทางการเมืองย่อมาสู่ท้องถิ่น ซึ่งเป็นพื้นที่ที่สามารถ ปรึกษาหารือและทำความเข้าใจกันได้มากกว่า โดยสร้างความเป็นท้องถิ่นนิยมขึ้นมา นอกจากนี้ยังเป็นการช่วยคานอำนาจระหว่างรัฐบาลกับท้องถิ่นในการกำหนดนโยบายการพัฒนา และโครงการของรัฐ ให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมเข้าไปตัดสินใจด้วย ในการริเริ่มก่อตั้งจังหวัดจัดการตนเอง นายสวิง ตันอุด กล่าวว่า การจัดตั้งจังหวัดจัดการตนเองคือ การรวมศูนย์อำนาจใหม่จะทำให้ส่วนกลางมีอำนาจจัดการพื้นที่น้อยลง และอำนาจดังกล่าวจะลงมายังภายในจังหวัดให้ตัดสินใจด้วยตนเอง และเพื่อเปลี่ยนความขัดแย้งทางการเมืองในระดับชาติมา ให้ความสนใจในปัญหาท้องถิ่น ดังที่สวิง ตันอุดเขียนไว้ว่า “ทำหายเลยว้า ถ้าสังคมไม่หนีออกจากกรอบคิดนี้กรอบโครงสร้างอำนาจเดิมที่ทำให้สังคมแตกแยกปะทุไปสู่ความรุนแรงแล้วจะนำไปสู่สงครามการเมืองได้ในอนาคต ดังนั้นต้อง ถอนใจที่จะคิดนอกกรอบ ทำอย่างไรถึงจะทำให้ศูนย์กลางอำนาจมันเล็กลงแล้วไปสร้างอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่น ก่อนที่สถานการณ์จะจัดการตัวมันเองความรุนแรงจะน้อยจะมากก็ขึ้นอยู่กับการจัดการ ถ้าไม่จัดการถึงที่สุดความขัดแย้งบานปลาย สังคมเรากล้าปากแน่ นี่คือ ความจำเป็นที่จะมาคิดนอกกรอบจากที่เราเคยคิด” (สวิง ตันอุด และชัชวาลย์ ทองดีเลิศ, ๒๕๕๓) ดังนั้นนายสวิง ตันอุด จึงเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งในการเมืองระดับชาติที่ปัญหา ลูกกลมออกไปในพื้นที่ที่กฎหมายไม่สามารถควบคุมได้ ด้วยการเคลื่อนไหวเรื่องการกระจายอำนาจซึ่ง เป็นการเคลื่อนไหวทางการเมืองที่อยู่ภายใต้กรอบของกฎหมาย และไม่ใช้ความรุนแรง

“เหตุที่เราต้องคิดเรื่องท้องถิ่นจัดการตนเองหรือจังหวัดจัดการตัวเอง เพราะถ้าปล่อยให้สถานการณ์แบบนี้สร้างความรุนแรงต่อไป เกิดการต่อสู้กันนอกกติกา เกิดการปะทะกันระหว่างประชาชนกับประชาชน พอกระทบกระทั่งกันแรงขึ้นๆ กฎหมายจะคุมไม่อยู่ และนำไปสู่การสู้กันนอกกฎหมายมากขึ้น แบบนี้มันลุกเป็นไฟ พัฒนาไปสู่การสะสมอาวุธ เกิดการแบ่งพวกแบ่งข้างมากขึ้น โฆษณาเอาคนมาเป็นพวกของตัวเองมากขึ้นก็จะเกิดความรุนแรง ถ้าเป็นแบบนี้จะแก้ยากที่สุด และถึงที่สุดมันจะนำไปสู่การแบ่งประเทศ” (สวิง ตันอุด, ๒๕๕๓)

วันที่ ๑๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ มีการเสนอเรื่องกระจายอำนาจขึ้นในที่ประชุมคณะทำงานเครือข่ายวิชาการเพื่อการปฏิรูป มีนายชัชวาลย์ ทองดีเลิศ เป็นผู้นำเสนอ โดยใช้คำว่า “จังหวัดจัดการตนเอง” เพื่อให้ทุกภาคส่วนภายในจังหวัดมีอำนาจในการบริหารจัดการตนเอง

ขณะเดียวกัน ในช่วงเวลาดังกล่าวเกิดปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองอย่างรุนแรงจากการชุมนุมต่อต้านการรัฐประหารต่อเนื่อง จนถึงการประท้วงของแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) รัฐบาลจึงพยายามลดความขัดแย้งทางการเมือง โดยนำเสนอเรื่องการปฏิรูปการเมืองผ่านการออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการปฏิรูป พ.ศ. ๒๕๕๓ มีการจัดตั้งคณะกรรมการปฏิรูปการเมืองขึ้นมาสองชุด คือ ชุดที่หนึ่งมีนายอานันท์ ปันยารชุนเป็นประธาน และชุดที่สองมีนายแพทย์ประเวศ วะสีเป็นประธาน

คณะกรรมการปฏิรูปถูกตั้งขึ้นโดยมีจุดประสงค์ว่า เพื่อแก้ไขความขัดแย้งทางการเมืองและเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นอีก พร้อมทั้งยังสร้างระบบการเมืองให้มีความเข้มแข็งเพื่อไม่ให้นำไปสู่ความขัดแย้งอีก โดยคณะกรรมการปฏิรูปมีหน้าที่ในการรับฟังข้อคิดเห็นจากประชาชนผ่านการจัดเวที รับฟังความคิดเห็นจาก

ประชาชนและจัดทำข้อเสนอสู่รัฐบาล จากการตั้งคณะกรรมการปฏิรูปการเมือง เป็นโอกาสที่เปิดให้มีการนำเสนอเรื่องการกระจายอำนาจของจังหวัดจัดการตนเอง ในการประชุมสมัชชาปฏิรูประดับชาติครั้งที่ ๑ ปี ๒๕๕๔ มีผู้นำเสนอ ประเด็นต่างๆมากมาย รวมถึงข้อเสนอเรื่องการกระจายอำนาจ บทบาทของคณะกรรมการปฏิรูปเป็นเสมือนเวทีรับฟังความคิดเห็นและนำมาสรุปข้อเสนอ คณะกรรมการปฏิรูปได้ช่วยผลักดันเสนอนโยบายต่อผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ จากความต้องการแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งทางการเมืองมีการนำเรื่องการกระจายอำนาจในรูปแบบจังหวัดจัดการตนเอง เข้าไปเป็นหนึ่งในทางออกของความขัดแย้งด้วย ช่วงเวลาดังกล่าวจึงเป็นเสมือนจุดเริ่มต้นของกระแสการกระจายอำนาจกระแสใหม่

คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย

คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายเกิดขึ้นมาจากเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ตามบทบัญญัติเกี่ยวกับแนวนโยบายแห่งรัฐว่าด้วยกฎหมายและการยุติธรรม มาตรา ๘๑ (๓) ที่บัญญัติให้รัฐต้องดำเนินการให้มีกฎหมายเพื่อจัดตั้งองค์กรเพื่อการปฏิรูปกฎหมายที่ดำเนินการเป็นอิสระ เพื่อปรับปรุงและพัฒนากฎหมายของประเทศ รวมทั้งการปรับปรุงกฎหมายให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ โดยต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่ได้รับผลกระทบจากกฎหมายนั้นประกอบด้วย และมาตรา ๓๐๘ ที่ได้กำหนดให้ คณะรัฐมนตรีที่บริหารราชการแผ่นดินอยู่ในวันที่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญ จากเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญดังกล่าว ทำให้ต่อมาได้มีการร่างกฎหมายเพื่อจัดตั้งองค์กรเพื่อการปฏิรูปกฎหมาย โดยมี ผลบังคับใช้เป็นพระราชบัญญัติคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๕๓

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายกับจังหวัดจัดการตนเอง เริ่มต้นขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ จากการนำเสนอกฎหมายโดยกลุ่มจังหวัดจัดการตนเอง ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่าง ทั้งสองกลุ่ม จะอยู่ในรูปของการที่จังหวัดจัดการตนเองรับฟังความคิดเห็นจากประเด็นปัญหาที่แต่ละจังหวัดนำเสนอ พร้อมทั้งให้แนวทางในการร่างพระราชบัญญัติด้วยการยกร่างพระบัญญัติตัวอย่าง หรือ เรียกว่า ร่างพระราชบัญญัติกลาง ให้จังหวัดจัดการตนเองนำไปศึกษาข้อมูล ซึ่งคณะกรรมการที่มีบทบาท รับผิดชอบในการรับฟังความคิดเห็นและให้คำปรึกษายกร่างพระราชบัญญัติจังหวัดจัดการตนเองคือ นายไพโรจน์ พลเพชร และนายบรรเจ็ด สิงคะเนติ โดยร่างฯของคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายมีบทบัญญัติด้วยกัน ๑๐ หมวด ๑๓๕ มาตรา ซึ่งเป็นร่างฯที่คณะอนุกรรมการ ได้นำมาพิจารณาในคณะอนุกรรมการนี้ โดยมี สาระสำคัญดังนี้

๑. แบ่งการปกครองท้องถิ่นเป็นสองระดับ คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับบน โดยมีจังหวัดจัดการตนเอง เป็นหน่วยการปกครอง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับ ล่าง แบ่งเป็นเทศบาลและ องค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อแบ่งเขตการปกครองจากระดับจังหวัด (มาตรา ๑๒) ประเด็นนี้ คณะอนุกรรมการพิจารณาเห็นว่า บางจังหวัดนอกจากจะมีเทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลแล้ว ยังมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่นที่มีอยู่แล้ว เช่น เมืองพัทยา และในอนาคตอาจมีการยกฐานะเป็นท้องถิ่นรูปแบบพิเศษเพิ่มเติม จึงกำหนดให้ท้องถิ่นระดับล่างรวมถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษด้วย

๒. ตำแหน่งผู้บริหารสูงสุดจังหวัดจัดการตนเอง คือผู้ว่าราชการจังหวัดจัดการตนเองซึ่งมาจากการเลือกตั้ง (มาตรา ๓๒) เช่นเดียวกับสภาจังหวัดจัดการตนเอง (มาตรา ๑๗ - ๑๘)

๓. มีข้อกำหนดการจัดตั้งสภาพลเมืองจังหวัดจัดการตนเอง (มาตรา ๔๔) สภาพลเมืองเทศบาล (มาตรา ๔๘) และสภาพลเมืององค์การบริหารส่วนตำบล (มาตรา ๔๙) เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย วางแผนพัฒนาเศรษฐกิจในจังหวัดและท้องถิ่น รวมถึงตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนจังหวัดและส่วนท้องถิ่น

ร่างพระราชบัญญัติฯ ดังกล่าว ข้อเสนอมีความคล้ายคลึงกันกับร่าง พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเชียงใหม่มหานคร เช่นการกำหนดให้มีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด การออกแบบโครงสร้างการปกครองท้องถิ่นในสองระดับ คือ จังหวัด และเทศบาล หรือองค์การบริหารส่วนตำบล และการยกเลิกราชการส่วนภูมิภาค คงเหลือแต่กำนันผู้ใหญ่บ้าน นอกจากนี้ยังมีการบรรจุเรื่องการจัดตั้งสภาพลเมืองในทุกระดับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๔.๕ ผลการพิจารณาศึกษา

แนวความคิด “จังหวัดจัดการตนเอง” ที่เป็นแนวความคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นกระบวนการในการปฏิรูปประเทศแนวใหม่ โดยมีได้มุ่งเน้นไปที่การจัดโครงสร้างสถาบันการเมืองที่ส่วนกลาง หากแต่เป็นการมุ่งเน้นการจัดความสัมพันธ์ใหม่ในระดับจังหวัด โดยให้ความสำคัญกับเจตนารมณ์ของประชาชนในพื้นที่ และยกเลิกการบริหารในจังหวัดที่ได้จัดตั้งเป็น “จังหวัดจัดการตนเอง” ดังนั้น พื้นที่หนึ่งพื้นที่ใดจะเป็น “จังหวัดจัดการตนเอง” จะต้องเกิดจากเจตนารมณ์ของประชาชนในพื้นที่ จะต้องมีการสร้างความรู้ความเข้าใจในพื้นที่เพื่อที่จะนำไปสู่การเกิด “จังหวัดจัดการตนเอง”

สำหรับร่างกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องการยกฐานะจังหวัด เป็นจังหวัดจัดการตนเองนั้น มีการยกร่างไว้หลายฉบับ ทั้งในรูปแบบร่างพระราชบัญญัติยกฐานะขึ้นเป็นรายจังหวัด และในรูปแบบร่างพระราชบัญญัติที่เป็นกฎหมายกลาง โดยร่างกฎหมายฉบับที่ออกแบบมาในฐานะเป็นกฎหมายกลาง ฉบับที่มีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนครอบคลุมมากที่สุด คือ ร่าง พระราชบัญญัติการบริหารจังหวัดปกครองตนเอง ฉบับของคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย โดยมี ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.คณิต ฒ นคร เป็นประธานกรรมการ ซึ่งมีหลักการในการให้อำนาจในแต่ละจังหวัดไปกำหนดรายละเอียดให้สอดคล้องกับความต้องการของคนในพื้นที่ เพียงแต่ร่างกฎหมายฉบับนี้กำหนด “มาตรฐานขั้นต่ำ” สำหรับเป็นแนวทางในการผลักดันให้เกิดจังหวัดจัดการตนเองเท่านั้น เพราะฉะนั้นการปฏิรูปประเทศไทยอาจสำเร็จได้ด้วยการย้อนกลับไปหาพลังของบุคคลในพื้นที่แล้วจึงค่อยทำให้พื้นที่เหล่านั้นเข้มแข็งไปที่ละจังหวัด และสิ่งนี้จะเป็นการปฏิรูปประเทศไทยโดยใช้พื้นที่ของท้องถิ่นที่ละจังหวัดเป็นฐานในการปฏิรูป โดยต้องการเปลี่ยนแปลงความขัดแย้งในการเมืองระดับชาติมาเป็นการศึกษาปัญหาในท้องถิ่น และรวมแก้ไขไปพร้อมกัน ซึ่งจะทำให้เกิดความร่วมมือและร่วมกันคิดแก้ปัญหาไปด้วยกันโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างทางความคิดในเรื่องปัญหาการเมืองระดับชาติ

อนึ่ง ในร่างฯที่คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายได้ใช้คำว่า “จังหวัดปกครองตนเอง” แทน “จังหวัดจัดการตนเอง” โดยให้เหตุผลว่าเป็นข้อความตามมาตรา ๒๘๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ แต่ในชั้นของคณะอนุกรรมการฯได้กลับไปใช้ “จังหวัดจัดการตนเอง” ตามหลักการเดิมที่มีมาตั้งแต่ครั้งแรกเริ่ม และเห็นว่าเป็นข้อความเชิงบวกมากกว่าคำว่า “ปกครองตนเอง”

หลักคิดดังกล่าวริเริ่มจากกลุ่ม “เชียงใหม่จัดการตนเอง” ซึ่งมีนายชำนาญ จันทร์เรือง เป็นแกนหลักของกลุ่ม มีการนำปัญหาในท้องถิ่นมาพูดคุย และหาวิธีการแก้ไขปัญหานั้น ซึ่งได้ข้อสรุปของปัญหา คือประชาชนไม่มีอำนาจทางการเมืองมากพอที่จะจัดการตนเอง ทำให้ปัญหาต่างๆไปรวมศูนย์อยู่ที่กรุงเทพมหานคร อันเป็นเมืองหลวงของประเทศและที่ตั้งของรัฐบาล การนำเสนอร้องเรียนความเดือดร้อนต่างๆ ก็ต้องพึ่งพาอำนาจของผู้แทนราษฎร หรือไม่ก็รัฐราชการส่วนกลางไปทั้งหมด องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ ไม่สามารถช่วยเหลือท้องถิ่นได้อย่างเต็มที่ และเมื่อเกิดปัญหาทางการเมืองระดับชาติขึ้น กลไกการทำงานต่างๆ ก็ย่ำแย่ และส่งผลเสียไปยังท้องถิ่นด้วย จึงเห็นว่าควรเปลี่ยนแปลงการบริหารงานท้องถิ่น เสียใหม่ โดยยกเลิกการบริหารราชการส่วนภูมิภาค เพื่อให้แต่ละจังหวัดสามารถเลือกผู้ว่าราชการจังหวัดได้เอง รวมถึงนำเสนอการตั้งสภาชุมชน อันเป็นองค์กรภาคประชาชนที่จะตรวจสอบการทำงานของผู้บริหารจังหวัด

ดังนั้นวัตถุประสงค์หลักของจังหวัดจัดการตนเอง คือการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยการยกเลิกการปกครองส่วนภูมิภาคทั้งหมด โดยจะอาศัยกฎหมายโอนอำนาจการบริหารให้กับการปกครองส่วนท้องถิ่น ผ่านการเสนอร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเชียงใหม่มหานคร พ.ศ. เข้าสู่สภาผู้แทนราษฎร ต่อมากระบวนการจัดทำร่างพระราชบัญญัติจังหวัดจัดการตนเอง ได้กลายเป็นวิธีการแม่แบบให้กลุ่มจังหวัดจัดการตนเองของจังหวัดต่างๆ นำร่าง พระราชบัญญัติเชียงใหม่มหานครไปศึกษาปรับปรุงรูปแบบให้สอดคล้องกันในแต่ละจังหวัดรูปแบบของจังหวัดจัดการตนเอง คือการบริหารส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัดที่ตัดขาดจากโครงสร้างการบริหารงานแผ่นดินส่วนท้องถิ่นของราชการส่วนกลาง โดยปรับเปลี่ยนให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) และหน่วยราชการส่วนภูมิภาครวมเข้ามาเป็นองค์กรเดียว มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นทั้งหมด โดยการจัดสรรงบประมาณจากภาษีต่างๆที่เก็บได้ภายในจังหวัดที่ หักกลับหลังจากส่งคืนให้ราชการส่วนกลางแล้ว สำหรับโครงสร้างในจังหวัดจะแบ่งระดับของการปกครองออกเป็นสองชั้นคือ ชั้น บนจะเป็นเชียงใหม่มหานคร ส่วนชั้นล่างจะเป็นเทศบาล หรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นระดับล่าง โดยมีรายละเอียดของโครงสร้างองค์กรดังนี้

ฝ่ายบริหาร มีผู้ว่าราชการจังหวัดที่มาจากการเลือกตั้งเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร ผู้ว่าราชการเชียงใหม่มหานคร มีที่มาจาก การเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ดำรงตำแหน่งวาระละ ๔ ปี และไม่สามารถดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกัน โดยมีอำนาจ ดังนี้ (ภาคีขับเคลื่อน เชียงใหม่จัดการตนเอง, ๒๕๕๖)

๑. กำหนดนโยบายและบริหารราชการของเชียงใหม่มหานครให้เป็นไปตามกฎหมาย
๒. สั่ง อนุญาต อนุมัติ เกี่ยวกับราชการของเชียงใหม่มหานคร
๓. แต่งตั้งและถอดถอนรองผู้ว่าราชการเชียงใหม่มหานคร เลขานุการผู้ว่าราชการเชียงใหม่มหานคร ผู้ช่วยเลขานุการผู้ว่าราชการเชียงใหม่มหานคร และแต่งตั้งและถอดถอนผู้ทรงคุณวุฒิเป็น ประธานที่ปรึกษา ที่ปรึกษาหรือคณะที่ปรึกษาของผู้ว่าราชการเชียงใหม่มหานคร หรือเป็น คณะกรรมการเพื่อปฏิบัติราชการใดๆ
๔. ปฏิบัติราชการตามที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีมอบหมาย
๕. วางระเบียบเพื่อให้งานของเชียงใหม่มหานครเป็นไปโดยเรียบร้อย
๖. รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติเชียงใหม่มหานคร
๗. ยุบสภาเชียงใหม่มหานครในกรณีที่ข้อบัญญัติงบประมาณประจำปีไม่ผ่านการพิจารณาของสภาฯ
๘. ประสานงานและความร่วมมือกับข้าราชการทหาร ข้าราชการฝ่ายตุลาการ ข้าราชการฝ่ายอัยการ ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ข้าราชการในสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินในการพัฒนา เชียงใหม่มหานครหรือป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ
๙. เข้าร่วมประชุมสภาพลเมืองเพื่อรับฟังหรือชี้แจงข้อมูลต่อสภาพลเมืองเมื่อได้รับแจ้งอย่างเป็นทางการจากสภาพลเมือง
๑๐. อำนาจหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

สภาเชียงใหม่มหานคร ประกอบด้วยสมาชิกที่ได้รับเลือกตั้งจากแต่ละเขต เขตละหนึ่งคน (ยังไม่ได้กำหนดว่าทั้งหมดมีกี่เขต) มีอำนาจ ในการเสนอและพิจารณาร่างข้อบัญญัติ ท้องถิ่นต่างๆ การเสนอ ญัตติ การปรึกษา การอภิปราย การลงมติ การตั้งกระทู้ถาม การเปิดอภิปรายทั่วไป การรักษาระเบียบและความเรียบร้อย

สภาพลเมืองเป็นตัวแทนฝ่ายภาคประชาชนที่ถูกกระบุเข้ามาในโครงสร้างการบริหาร มีอำนาจในการตรวจสอบถ่วงดุลทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายสภา และมีส่วนร่วมในการพิจารณาแผนพัฒนาจังหวัด สมาชิกจะมาจากตัวแทนภาคประชาสังคมภายในจังหวัด โดยจะมีฐานะทัดเทียมกับผู้ว่าราชการเชียงใหม่มหานคร และสภาเชียงใหม่มหานคร มีสมาชิกไม่น้อยกว่า ๒๐๐ คน โดยมาจากการคัดเลือกกันเองตาม สัดส่วนดังนี้

๑. มาจากสภาพลเมืองในเขตปกครองท้องถิ่นระดับล่าง ๓ เขตพื้นที่ในสัดส่วนเท่ากัน จำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๕

๒. มาจากองค์กรสาธารณะประโยชน์ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๕

๓. มาจากตัวแทนกลุ่มวิชาชีพและกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๕

๔. มาจากผู้ทรงคุณวุฒิไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐

๕. ผู้สมัครมาจากการขึ้นทะเบียนองค์กร และเลือกกันเอง

สภาพลเมืองมีอำนาจหน้าที่ในการดูแลนโยบาย ให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะต่อสภาเชียงใหม่มหานครหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อนำไปจัดทำเป็นแผนพัฒนา ทำหน้าที่ตรวจสอบ โครงการต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อชุมชน และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งตรวจสอบนักการเมืองท้องถิ่น ข้าราชการประจำ เพื่อนำคดีขึ้นสู่ศาลได้ นอกจากนี้สภาพลเมืองยังสามารถเปิดเวทีให้มีการประชุม ปรัชญาหรือเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน หรือจัดการไต่สวนสาธารณะกรณีมีการร้องเรียนเรื่องทุจริตเกิดขึ้นได้ด้วย

มีการจัดตั้งกองทุนที่เรียกว่า “กองทุนพัฒนาสภาพลเมือง” ขึ้นในสภาพลเมือง เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของสภาพลเมือง กองทุนนี้มีรายได้จากเงิน และทรัพย์สินที่หักจากรายได้ของเชียงใหม่มหานครในระยะสองปีแรกจะหักสัดส่วนร้อยละ ๐.๕ ปีที่ สามถึงห้าจะหักร้อยละ ๑ และในปีที่ห้าขึ้นไปจะหักร้อยละ ๒ ไปตลอด โดยมีสำนักงานเลขาธิการสภาพลเมืองทำหน้าที่บริหารงานบุคคล จัดการงบประมาณ และดำเนินงานอื่นๆ เพื่อสนับสนุนการทำงานของสภาพลเมือง

จากเนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติจะเห็นว่าโครงสร้างการปกครองส่วนภูมิภาคและการปกครองท้องถิ่นจะถูกเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างมาก โดยจะแบ่งโครงสร้างการบริหารออกเป็นสามส่วน มีเชียงใหม่มหานครเป็นองค์กรปกครองสูงสุด มีผู้ว่าราชการเชียงใหม่มหานครที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงเป็นผู้บริหารสูงสุด ทำงานร่วมกับสภาเชียงใหม่มหานครที่มาจากการเลือกตั้ง เช่นเดียวกัน สำหรับการปกครองส่วนภูมิภาคเดิม จะกำหนดให้มีการถ่ายโอนข้าราชการที่เคยสังกัดราชการส่วนภูมิภาคมาสังกัดราชการส่วนท้องถิ่น โดยความสมัครใจ สำหรับการบริหารการคลัง เชียงใหม่มหานครจะมีอำนาจจัดเก็บภาษีทั้งหมด ตั้งแต่ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีนิติบุคคล ภาษีมรดก และค่าธรรมเนียมต่างๆ โดยจะส่งคืนรัฐส่วนกลาง ในอัตราร้อยละ ๓๐ เช่นเดียวกับภาษี ค่าธรรมเนียม และภาษีรถยนต์และรถจักรยานยนต์ เชียงใหม่มหานครก็มีอำนาจในการจัดเก็บภาษีเช่นกัน โดยมีสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ตรวจสอบการเก็บภาษี และการใช้จ่ายของเชียงใหม่มหานคร ขณะเดียวกันประชาชนสามารถมีส่วนร่วม ในการตรวจสอบการทำงานของผู้บริหารเชียงใหม่มหานครและสภาเชียงใหม่มหานครผ่านสภาพลเมือง

ต่อมาคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายได้นำหลักการตามร่างพระราชบัญญัติเชียงใหม่มหานครดังกล่าว มาจัดทำเป็นร่างกฎหมายกลางขึ้นซึ่งเปิดโอกาสให้แก่ประชาชนในจังหวัดที่มีความพร้อมได้แสดงเจตนารมณ์ในการยกฐานะจังหวัดตนเอง โดยอาศัยอำนาจจากกฎหมายกลาง ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

นอกจากนี้ ยังมีนักวิชาการที่เคลื่อนไหวสนับสนุนแนวคิดการกระจายอำนาจในเวทีรับฟังความคิดเห็นต่างๆ อย่างเช่นในที่ประชุมสมัชชาปฏิรูป เมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ ประกอบไปด้วย นายเอนก เหล่าธรรมทัศน์ และศาสตราจารย์ ดร.จรัส สุวรรณมาลา ซึ่งนักวิชาการทั้งสองท่านได้กล่าวถึงปัญหาเรื่อง ความเป็นอิสระของท้องถิ่น และความแตกต่างทางด้านสมดุลาอำนาจระหว่างรัฐกับท้องถิ่น (สำนักงานปฏิรูป (สปร.), ๒๕๕๖) เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องการแก้ปัญหา หรือดำเนินการใด ๆ เพื่อการตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น แต่กลับติดปัญหาในด้านกฎหมายที่ขัดกับนโยบายของส่วนกลาง รวมถึงงบประมาณที่ได้รับการถ่ายโอนมาก็ไม่ตรงกับความต้องการของท้องถิ่น ในขณะที่รัฐมีอำนาจมากกว่า แต่ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นได้ทันที่ ดังนั้น นักวิชาการทั้งสองท่านจึงมีความคิดเห็นร่วมกัน ว่า ประชาชนในจังหวัดจะต้องออกมาต่อสู้ด้วยตนเองเพื่อพิสูจน์ความพร้อมในการจัดการตนเอง และ คิดค้นวิธีการใช้อำนาจต่อรองกับรัฐให้ได้

๔.๖ ประโยชน์จากการยกฐานะจังหวัด เป็นจังหวัดจัดการตนเอง

จากผลการพิจารณาศึกษาของคณะอนุกรรมการ การยกฐานะจังหวัด ตามแนวคิดเรื่อง จังหวัดจัดการตนเอง ก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อประชาชน และการบริหารราชการ ดังนี้

(๑) แก้ปัญหาทุกส่วนราชการในพื้นที่จังหวัด ซึ่งปัจจุบันยังมีความซ้ำซ้อน ทั้งด้านภารกิจ ด้านบุคลากร และด้านงบประมาณ เพื่อบูรณาการให้เกิดเอกภาพ ลดจ่ายประจำภาครัฐที่มีความซ้ำซ้อน และทำให้เหลืองบประมาณสำหรับพัฒนาเพิ่มขึ้น

(๒) ลดการบริหารจากส่วนกลางลงมาอยู่ที่จังหวัด ทำให้ประชาชนในจังหวัดได้มีส่วนร่วมตัดสินใจกำหนดทิศทางการพัฒนา การจัดสรรทรัพยากร การบริหารจัดการจังหวัดตนเองทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็น การเมือง เศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สุขภาวะทางร่างกายจิตใจ ที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการ ทำให้ชุมชนระดับล่างมีความเข้มแข็ง สามารถจัดการปัญหาต่าง ๆ ในระดับพื้นที่ได้ทันที ทันทูสถานการณ์ปัญหา

(๓) แก้ปัญหาขนาดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดเล็ก ซึ่งไม่มีความสามารถหรือสมรรถนะจัดทำบริการสาธารณะขนาดใหญ่

(๔) ช่วยลดปัญหาความเหลื่อมล้ำ

(๕) ช่วยสร้างระบบตรวจสอบจากภาคประชาชน แก้ปัญหาทุจริต สร้างความโปร่งใสในการบริหารงาน

๔.๗ ข้อเสนอแนะในการจัดทำกฎหมาย

คณะอนุกรรมการ ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการจังหวัดจัดการตนเอง พ.ศ. เพื่อประกอบรายงานคณะอนุกรรมการ ฉบับนี้ โดยมีหลักการและเนื้อหา ดังนี้

สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการจังหวัดจัดการตนเอง พ.ศ. มีทั้งหมด ๑๓๔ มาตรา แบ่งออกเป็น ๑๐ หมวด ดังนี้

(๑) หมวด ๑ ว่าด้วยบททั่วไป

(๒) หมวด ๒ ว่าด้วยจังหวัดจัดการตนเอง

(๓) หมวด ๓ ว่าด้วยการบริหารราชการจังหวัดจัดการตนเอง

(๔) หมวด ๔ ว่าด้วยการบริหารเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล

(๕) หมวด ๕ ว่าด้วยอำนาจหน้าที่ของจังหวัดจัดการตนเอง เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล

(๖) หมวด ๖ ว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกับจังหวัดจัดการตนเองและจังหวัดจัดการตนเองกับเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล

(๗) หมวด ๗ ว่าด้วยการคลังและรายได้

(๘) หมวด ๘ ว่าด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชน

(๙) หมวด ๙ ว่าด้วยคณะกรรมการตรวจสอบ

(๑๐) หมวด ๑๐ ว่าด้วยคณะกรรมการส่งเสริมการบริหารจังหวัดจัดการตนเอง

(๑๑) ว่าด้วยบทเฉพาะกาล

โดยควรมีสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการจังหวัดจัดการตนเอง พ.ศ. ดังนี้

การจัดตั้งจังหวัดจัดการตนเอง

กำหนดให้พระราชบัญญัตินี้ มีลักษณะเป็นกฎหมายกลาง กล่าวคือ เมื่อประชาชนในจังหวัดใด มีความพร้อมตามเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น มีสิทธิแสดงเจตนารมณ์เพื่อจัดตั้งจังหวัดจัดการตนเอง โดยการจัดตั้งจังหวัดปกครอง(จัดการ)ตนเองนั้น ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งจังหวัดจัดการตนเองตามพระราชบัญญัตินี้ การแสดงเจตนารมณ์ของประชาชนเพื่อจัดตั้งจังหวัดจัดการตนเองนั้น ให้กระทำโดยการออกเสียงประชามติตามกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติ

กระบวนการเสนอให้มีการออกเสียงประชามติสามารถกระทำได้โดยประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งภายในจังหวัดจำนวนไม่น้อยกว่าห้าพันคนเข้าชื่อเสนอต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อให้มีการจัดทำประชามติจัดตั้งจังหวัดจัดการตนเอง ในขั้นตอนการออกเสียงประชามติต้องมีผู้มาออกเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิออกเสียงในจังหวัดนั้น และต้องมีผลคะแนนออกเสียงประชามติจำนวนสามในห้าของผู้มาออกเสียงเห็นชอบให้จัดตั้งจังหวัดจัดการตนเอง และเมื่อประชาชนในจังหวัดใดลงประชามติเห็นชอบให้มีการจัดตั้งจังหวัดจัดการตนเองแล้ว ให้มีการดำเนินการออกพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่ได้ประกาศผลการออกเสียงประชามติ

การกำหนดให้ยกเลิกราชการส่วนภูมิภาคในจังหวัดที่ได้จัดตั้งเป็นจังหวัดจัดการตนเอง

กำหนดให้เมื่อมีการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งจังหวัดจัดการตนเองในจังหวัดใด ให้ถือว่าพระราชบัญญัตินี้มีผลยกเลิกกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งจังหวัดนั้น กล่าวคือ เมื่อจังหวัดใดได้จัดตั้งเป็นจังหวัดจัดการตนเองตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว โดยผลของพระราชบัญญัตินี้จะทำให้จังหวัดและอำเภอในฐานะที่เป็นราชการส่วนภูมิภาคตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินนั้นยกเลิกไป ตัวอย่างเช่น เมื่อกฎหมายฉบับนี้ประกาศใช้บังคับแล้ว หากประชาชนในจังหวัดใดแสดงเจตนารมณ์ผ่านการออกเสียงประชามติต้องการให้จังหวัดนั้นเปลี่ยนรูปแบบมาเป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ทั้งจังหวัด และเมื่อคณะรัฐมนตรีดำเนินการออกพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งจังหวัดจัดการตนเองขึ้นในจังหวัดนั้นแล้ว เมื่อพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวประกาศใช้บังคับแล้วก็จะเป็นเรื่องให้กฎหมายว่าด้วยการตั้งจังหวัดนั้น ตลอดจนอำเภอต่างๆ ในจังหวัดนั้นในฐานะที่เป็นราชการส่วนภูมิภาคถูกยกเลิกไปโดยผลของพระราชบัญญัติฉบับนี้ นอกจากนี้เมื่อได้ประกาศใช้บังคับพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งจังหวัดจัดการตนเองในจังหวัดใดแล้ว ก็จะทำให้พระราชบัญญัติฉบับนี้ก่อตั้งฐานะนิติบุคคลให้กับจังหวัดจัดการตนเองนั้น โดยถือว่าจังหวัดจัดการตนเองที่ได้ก่อตั้งขึ้น เป็นราชการส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และมีอาณาเขตท้องที่ตามพื้นที่ที่จังหวัดนั้นมีอยู่เดิม

การกำหนดหลักการพื้นฐานของการปกครองส่วนท้องถิ่น

กำหนดให้จังหวัดจัดการตนเอง เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัตินี้ ความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคลการเงินการคลังและการงบประมาณ รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความหลากหลายทางชีวภาพที่อยู่ในเขตพื้นที่อย่างสมดุลและยั่งยืน ซึ่งหลักการดังกล่าวเป็นหลักการพื้นฐานทั่วไปของการปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักการแห่งการกระจายอำนาจที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยให้การรับรอง เมื่อรัฐส่วนกลางกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นมีความเป็นอิสระ ทั้งในการจัดทำบริการสาธารณะ งานบริหารงานทั่วไปตามอำนาจหน้าที่การบริหารงบประมาณและการบริหารงานบุคคลแล้ว รัฐส่วนกลางจะคงไว้ซึ่งอำนาจกำกับดูแล โดยการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำเท่าที่จำเป็นและมีหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ชัดเจนสอดคล้องและเหมาะสมกับรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยต้องเป็นไปเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม และจะกระทบถึงสาระสำคัญแห่งหลักการจัดการตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น หรือนอกเหนือจากที่กฎหมายบัญญัติไว้ไม่ได้

การกำหนดหลักการทั่วไปของจังหวัดจัดการตนเอง

กำหนดให้การปกครองส่วนท้องถิ่นภายในจังหวัดจัดการตนเองมีสองระดับ คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับบน ได้แก่จังหวัดปกครองตนเองมีเขตพื้นที่การปกครองครอบคลุมทั้งจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับล่าง ได้แก่ เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลมีเขตพื้นที่การปกครองบางส่วน of จังหวัด นอกจากนี้ ยังกำหนดให้จัดตั้งสภาพลเมืองขึ้นภายในจังหวัดจัดการตนเองเทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล

กำหนดหลักการพื้นฐานทั่วไปในเรื่องอำนาจหน้าที่ของจังหวัดจัดการตนเองซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับบน โดยกำหนดให้จังหวัดจัดการตนเองมีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะและภารกิจอื่น เฉพาะในส่วนที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชน ทั้งพื้นที่การปกครองครอบคลุมทั้งจังหวัด หรือภารกิจที่จังหวัดจัดการตนเองเป็นผู้จัดทำจะก่อให้เกิดการประหยัดต่อขนาดและการลงทุน ซึ่งเทศบาลไม่สามารถดำเนินการในลักษณะนี้ได้ หรือหากเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการจะไม่เกิดผลประโยชน์คุ้มค่า เมื่อเทียบกับการให้จังหวัดจัดการตนเองเป็นผู้จัดทำ หรือให้การสนับสนุนภารกิจของเทศบาล หรือองค์การบริหารส่วนตำบลตามที่มีการร้องขอ หรืออาจจัดทำบริการสาธารณะอื่น ตามความตกลงร่วมกันกับเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้และพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง ส่วนรายละเอียดอำนาจหน้าที่ของจังหวัดจัดการตนเองนั้น กำหนดไว้ในหมวดว่าด้วยอำนาจหน้าที่ของจังหวัดจัดการตนเอง

กำหนดหลักการพื้นฐานทั่วไปในเรื่องอำนาจหน้าที่ของเทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับล่าง โดยกำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะและภารกิจอื่น เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนในเขตพื้นที่และมีอำนาจขอให้จังหวัดจัดการตนเองสนับสนุนการจัดทำบริการสาธารณะ หรือภารกิจอื่นที่จำเป็น หรืออาจจัดทำบริการสาธารณะอื่นตามความตกลงร่วมกันกับจังหวัดจัดการตนเอง ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้และพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง

การกำหนดให้การบริหารจังหวัดจัดการตนเอง ประกอบด้วยโครงสร้าง ๓ ส่วน

ส่วนที่ ๑ สภาจังหวัดจัดการตนเอง

กำหนดให้สภาจังหวัดจัดการตนเองมีหน้าที่ที่สำคัญ คือ การให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาจังหวัดและร่างข้อบัญญัติ การควบคุมการปฏิบัติงานของผู้ว่าราชการจังหวัดจัดการตนเอง และการส่งเสริมสนับสนุน และให้ความร่วมมือกับสภาพลเมือง ทั้งนี้ สมาชิกสภาจังหวัดจัดการตนเองมีที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน มีวาระคราวละสี่ปี โดยการกำหนดเขตเลือกตั้งและจำนวนสมาชิกสภาจังหวัดจัดการตนเองต้องคำนึงถึงเขตพื้นที่และจำนวนประชาชน

ส่วนที่ ๒ ผู้ว่าราชการจังหวัด

กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน โดยใช้เขตจังหวัดจัดการตนเองเป็นเขตเลือกตั้ง มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินกว่าสองวาระไม่ได้ โดยกำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดต้องเสนอชื่อบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งรองผู้ว่าราชการจังหวัดด้วย โดยกำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ที่สำคัญ เช่น กำหนดนโยบายและการบริหารจังหวัดจัดการตนเอง พิจารณาและออกประกาศใช้แผนพัฒนาจังหวัดจัดการตนเอง เป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานเจ้าหน้าที่ของจังหวัดจัดการตนเอง และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของจังหวัดจัดการตนเอง เป็นต้น โดยเหตุที่จะทำให้ผู้ว่าราชการจังหวัดจะพ้นจากตำแหน่งที่สำคัญ คือ การที่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตจังหวัดจัดการตนเองได้เข้าชื่อเสนอต่อนายกรัฐมนตรี และเพื่อให้การบริหารงานในระหว่างที่ไม่มีผู้ว่าราชการจังหวัดขาดความต่อเนื่อง ให้หัวหน้าสำนักงานจังหวัดจัดการตนเองปฏิบัติหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดเท่าที่จำเป็นได้เป็นการชั่วคราว

ส่วนที่ ๓ สภาพลเมืองจังหวัดจัดการตนเอง

กำหนดให้สมาชิกสภาพลเมือง ประกอบด้วย บุคคลผู้มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์จากองค์กร ภาคชุมชน ภาคประชาสังคม ภาควิชาชีพ ภาควิชาการ โดยที่สมาชิกสภาพลเมืองมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี ซึ่งเป็นการออกแบบโครงสร้างที่เปิดโอกาสให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่น โดยสภาพลเมืองจังหวัดจัดการตนเอง มีอำนาจหน้าที่ที่สำคัญในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในด้านต่างๆ การตัดสินใจทางการเมือง การจัดทำบริการสาธารณะ จัดประชุมสมัชชาพลเมือง ตลอดจนการตรวจสอบการใช้อำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการเสนอชื่อบุคคลเป็นคณะกรรมการตรวจสอบ โดยกำหนดให้สภาพลเมืองสามารถมีหนังสือให้ผู้ว่าราชการจังหวัด นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล สภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานเอกชน หรือบุคคลใด ชี้แจงข้อเท็จจริงหรือส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของสภาพลเมืองได้ และกำหนดให้มีสำนักงานสภาพลเมืองจังหวัดจัดการตนเองรับผิดชอบงานธุรการของสภาพลเมือง

การกำหนดให้การบริหารเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยโครงสร้าง

๓ ส่วน เช่นเดียวกับโครงสร้างการบริหารจังหวัดจัดการตนเอง

ร่างพระราชบัญญัติฉบับที่คณะอนุกรรมการยกร่างนี้ ได้กำหนดหลักการร่วมกันของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลไว้ ในกรณีการกำหนดจำนวนและอาณาเขตพื้นที่รับผิดชอบ ว่าจะต้องพิจารณาถึงจำนวนและอาณาเขตพื้นที่รับผิดชอบเดิมของเทศบาลตามกฎหมายว่าด้วยเทศบาลหรืออาณาเขตพื้นที่รับผิดชอบเดิมขององค์การบริหารส่วนตำบลตามกฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลที่เคยประกาศใช้บังคับในเขตจังหวัดเดิม โดยที่จำนวนและอาณาเขตพื้นที่รับผิดชอบของเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลภายในเขตจังหวัดจัดการตนเอง ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง

• ส่วนที่ ๑ สถาเทศบาลหรือสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

กำหนดให้สมาชิกสภาเทศบาลหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๔ ปี และกำหนดให้ใช้เขตเทศบาลหรือสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเขตเลือกตั้ง โดยจำนวนสมาชิกเท่าใดให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง สถาเทศบาล หรือสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ เช่น การให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การควบคุมการปฏิบัติงานของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การส่งเสริม สนับสนุน ให้ความร่วมมือ รวมตลอดจนอนุมัติงบประมาณอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินการแก่สภาพลเมืองเทศบาล หรือสภาพลเมืององค์การบริหารส่วนตำบล

• ส่วนที่ ๒ นายกเทศมนตรีหรือนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

กำหนดให้นายกเทศมนตรีและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน โดยใช้เขตเทศบาลหรือเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเขตเลือกตั้ง มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินกว่าสองวาระมิได้ ทั้งนี้ ในการลงสมัครรับเลือกตั้ง กำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งเสนอชื่อบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีหรือรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลด้วย โดยกำหนดให้นายกเทศมนตรีหรือนายกองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจและหน้าที่ เช่น การกำหนดนโยบายและการบริหารเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล การประกาศใช้แผนพัฒนาเทศบาลหรือแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล การพิจารณาอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของสภาพลเมืองเทศบาล หรือสภาพลเมืององค์การบริหารส่วนตำบล

• ส่วนที่ ๓ สภาพลเมืองเทศบาลหรือสภาพลเมืององค์การบริหารส่วนตำบล

กำหนดให้นำบทบัญญัติว่าด้วยสภาพลเมืองจังหวัดจัดการตนเอง ในส่วนที่ ๓ หมวด ๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การกำหนดอำนาจหน้าที่ของจังหวัดจัดการตนเอง เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล

• อำนาจหน้าที่ของจังหวัดจัดการตนเอง

กำหนดอำนาจหน้าที่ของจังหวัดจัดการตนเองในลักษณะที่เป็นอำนาจหน้าที่ของตนเอง โดยทั่วไป กล่าวคือ จังหวัดจัดการตนเองย่อมมีอำนาจหน้าที่ทุกประการภายในเขตพื้นที่ของตน ยกเว้นอำนาจหน้าที่ ๔ ประการ ได้แก่ ประการแรก อำนาจหน้าที่ด้านการป้องกันประเทศ ประการที่สอง อำนาจหน้าที่ในด้านการคลังของรัฐและระบบเงินตรา ประการที่สาม อำนาจหน้าที่ด้านการศาล และประการสุดท้ายอำนาจหน้าที่ด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ นอกจากนี้ยังกำหนดให้จังหวัดจัดการตนเองมีอำนาจหน้าที่ในการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น การฝึกอาชีพ การจัดการศึกษา และการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตลอดจนมีอำนาจฝ่ายเดียว หรือร่วมกับหน่วยงานของรัฐ ในการจัดทำบริการสาธารณะที่จัดทำขึ้นภายในเขตพื้นที่ของจังหวัดจัดการตนเอง หรือมีความเกี่ยวเนื่องกับจังหวัดจัดการตนเอง หรือกรณีจัดทำขึ้นนอกเขตพื้นที่แต่เป็นไปเพื่อประโยชน์แก่จังหวัดจัดการตนเองนั้น นอกจากนี้ จังหวัดจัดการตนเองยังมีอำนาจฝ่ายเดียว หรือร่วมประกอบกิจการพาณิชย์กับหน่วยงานของรัฐ ที่มีสถานที่ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดจัดการตนเองนั้น และให้จังหวัดจัดการตนเองมีสำนักงานจังหวัดจัดการตนเองและการบริหารงานบุคคลในรูปของคณะกรรมการบริหารงานบุคคลที่มีองค์ประกอบหลายฝ่าย

• อำนาจหน้าที่ของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล

กำหนดให้เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดบริการสาธารณะการบริหารงานบุคคล การเงิน การคลังและงบประมาณ รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในเขตพื้นที่ ตามที่เคยมีอำนาจหน้าที่ในกฎหมายว่าด้วยเทศบาล

การกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่าง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง

• การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กำหนดให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัตินี้ให้เป็นไปตามกฎหมาย กล่าวคือ นายกรัฐมนตรีมีอำนาจกำกับดูแล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายฉบับนี้ ทั้งสามรูปแบบ คือ จังหวัดจัดการตนเอง เทศบาล และ องค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งต่างจากกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบัน กล่าวคือ ในกฎหมายว่าด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัดกำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจกำกับดูแลองค์การบริหาร ส่วนจังหวัด ในกฎหมายว่าด้วยเทศบาลกำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจกำกับดูแลเทศบาลนคร และ เทศบาลเมือง ส่วนเทศบาลตำบลนั้น กำหนดให้นายอำเภอมีหน้าที่ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัดในการกำกับดูแล และในกฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลกำหนดให้นายอำเภอกำกับดูแล ซึ่งในกฎหมาย ปัจจุบันเป็นการกำกับดูแลก่อนการกระทำเป็นหลัก เช่น ก่อนที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะประกาศใช้บังคับ ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ต้องให้ผู้กำกับดูแลเห็นชอบก่อนจึงจะประกาศใช้บังคับได้ หรือการที่ กระทรวงมหาดไทยออกระเบียบว่าด้วยการลา โดยกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการลา ประเภทต่างๆ ของ ผู้บริหารท้องถิ่นไว้อย่างเคร่งครัด เช่น ผู้บริหารท้องถิ่นผู้ใดจะเดินทางไปปฏิบัติราชการต่างจังหวัด หรือปฏิบัติ ราชการ ณ กรุงเทพมหานคร จะต้องขออนุญาตผู้กำกับดูแลล่วงหน้า เป็นต้น ดังนั้น หลักการเกี่ยวกับการกำกับ ดูแลตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จึงบัญญัติขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยกำหนดให้นายกรัฐมนตรีทำหน้าที่ กำกับดูแลได้ตามที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น หลักการดังกล่าวเน้นไปที่การกำกับดูแลหลังการกระทำเป็นหลัก เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเป็นอิสระในการจัดทำบริการสาธารณะภายใต้การกำกับตามกฎหมาย

การกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างจังหวัดจัดการตนเอง กับเทศบาลและองค์การบริหาร ส่วนตำบล

• กำหนดให้เพื่อประโยชน์แก่การจัดทำบริการสาธารณะที่มีความเกี่ยวเนื่องกันหลายท้องถิ่น หรือเพื่อความคุ้มค่าในการจัดทำบริการสาธารณะในท้องถิ่นนั้น ให้จังหวัดจัดการตนเองมีอำนาจทำความเข้าใจ ร่วมกับเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลที่เกี่ยวข้อง ในการจัดทำบริการสาธารณะภายในเขตพื้นที่ เทศบาล หรือองค์การบริหารส่วนตำบล โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประสานแผน นอกจากนี้ ยังกำหนดให้จังหวัดจัดการตนเองมีหน้าที่ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน การจัดทำบริการสาธารณะของเทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลตามที่ได้มีการร้องขอ

• กำหนดหลักการให้จังหวัดจัดการตนเองจัดสรรงบประมาณ เป็นเงินอุดหนุนให้กับเทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างเพียงพอต่อการจัดทำบริการสาธารณะ โดยคำนึงถึงเขตพื้นที่และลักษณะ ของพื้นที่ จำนวนประชากร รายได้ของท้องถิ่นนั้นประกอบด้วยซึ่งการจัดสรรเงินอุดหนุนต้องคำนึงถึงหลักความ เสมอภาคและเป็นธรรม

การกำหนดหลักการในเรื่องการคลังและรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

• การกำหนดหน้าที่ของรัฐต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องการคลังและรายได้กำหนดให้รัฐมีหน้าที่ต้องให้การสนับสนุนการจัดทำบริการสาธารณะของจังหวัดจัดการตนเอง เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล โดยคำนึงถึงหลักการจัดทำบริการสาธารณะขั้นต่ำอย่างเท่าเทียมกัน และต้องให้การอุดหนุนงบประมาณแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความสามารถในการจัดเก็บรายได้น้อยเพื่อให้สามารถมีรายได้เพียงพอต่อการจัดทำบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่นอกจากนี้ยังกำหนดให้มี “คณะกรรมการบริหารภาษีระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ซึ่งมีองค์ประกอบจากหลายฝ่ายเพื่อทำหน้าที่บริหารจัดการการจัดเก็บภาษี กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการการจัดเก็บภาษีและจัดแบ่งภาษีระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามสัดส่วนที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

การกำหนดภาษีและรายได้อื่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กำหนดหลักการให้อำนาจจังหวัดจัดการตนเองมีอำนาจหน้าที่หลักในการจัดเก็บภาษีอากรและรายได้อื่น ๆ โดยให้จังหวัดจัดการตนเองมีอำนาจในการจัดเก็บภาษีและรายได้ตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ซึ่งมีการแบ่งอำนาจการจัดรายได้ออกเป็น ๒ ประเภทหลักๆ คือ ภาษีที่ใช้ฐานร่วมระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือภาษีอื่นที่มีใช้ภาษีท้องถิ่น โดยเมื่อจัดเก็บแล้วให้เก็บไว้เป็นรายได้ของจังหวัดจัดการตนเองร้อยละสิบของรายได้ทั้งหมด และให้นำส่งรายได้ร้อยละสามสิบเป็นรายได้ของแผ่นดิน แต่อย่างไรก็ดี ภาษีท้องถิ่นตามที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัตินี้และตามที่มีกฎหมายกำหนด เมื่อจัดเก็บแล้วให้เก็บไว้เป็นรายได้ของจังหวัดจัดการตนเองทั้งหมด

การกำหนดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน

กำหนดหลักการการมีส่วนร่วมของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในจังหวัดจัดการตนเอง เทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลในเรื่องต่าง ๆ เช่น สิทธิลงคะแนนเสียงถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้พ้นจากตำแหน่ง สิทธิในการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น สิทธิการมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สิทธิในการได้รับทราบข้อมูลรายละเอียดในกรณีที่การกระทำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นในสาระสำคัญ ตลอดจนกำหนดสิทธิให้ประชาชนในท้องถิ่นออกเสียงประชามติเพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับการกระทำของรัฐในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนการกระทำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อาจกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นในสาระสำคัญ และสิทธิในการได้รับทราบข้อมูลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

การกำหนดให้มี “คณะกรรมการตรวจสอบ” ขึ้นในจังหวัดจัดการตนเอง

กำหนดให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งในจังหวัดจัดการตนเองเรียกว่า “คณะกรรมการตรวจสอบ” ประกอบด้วยประธานกรรมการคนหนึ่ง และกรรมการอื่นอีกแปดคน ซึ่งสภาจังหวัดจัดการตนเองให้ความเห็นชอบตามที่สภาพลเมืองจังหวัดจัดการตนเองเสนอจากบุคคลผู้มีความรู้และประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ในด้านต่างๆ อันเป็นประโยชน์แก่การตรวจสอบกิจการของจังหวัดจัดการตนเองจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตจังหวัดจัดการตนเองตามที่กฎหมายกำหนด โดยคณะกรรมการตรวจสอบมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการตรวจสอบการดำเนินงานภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องเกี่ยวกับการเงินการบัญชี การใช้จ่ายเงินงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง ประสิทธิภาพการบริหารงาน และการตรวจสอบภายในอื่นๆ พิจารณาข้อร้องเรียน

จากประชาชนในท้องถิ่นและสภาพเมืองเกี่ยวกับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ โดยให้เป็นไปตามที่กำหนด ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งนอกจากนี้ยังได้กำหนดหน้าที่ให้คณะกรรมการตรวจสอบเสนอรายงานการตรวจสอบ ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดและสภาจังหวัดจัดการตนเองอย่างน้อยปีงบประมาณละสองครั้ง

การกำหนดให้มี “คณะกรรมการส่งเสริมการบริหารจังหวัดจัดการตนเอง” ขึ้นตาม พระราชบัญญัติฉบับนี้

กำหนดให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการส่งเสริมการบริหารจังหวัดจัดการตนเอง” ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิผู้แทนราชการบริหารส่วนกลาง และผู้แทนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีอำนาจหน้าที่ สนับสนุนการดำเนินการจัดตั้งจังหวัดจัดการตนเอง สนับสนุนคณะกรรมการรัฐมนตรีในการดำเนินการร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งจังหวัดจัดการตนเอง ตลอดจนกำหนดหลักเกณฑ์อันเป็นมาตรฐานกลางเพื่อเป็นแนวทางให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ และให้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการบริหารจังหวัดจัดการตนเองเพื่อรับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย เห็นว่าร่างกฎหมายฉบับนี้จะเป็นแผนการหรือวิธีการปฏิรูปกฎหมายในด้านที่เกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นการปฏิรูปในเชิงโครงสร้างอำนาจรัฐ เพื่อให้อำนาจทางปกครองได้ถูกกระจายมาสู่ท้องถิ่นตามความพร้อมและตามเจตนารมณ์ของแต่ละท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้จัดการตนเองตามสิทธิของประชาชน

๕. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา คณะอนุกรรมการพิจารณาเห็นว่า แนวความคิด “จังหวัดจัดการตนเอง” เป็นแนวความคิดเกี่ยวกับการกระบวนกรในการปฏิรูปประเทศ ที่มีได้มุ่งเน้นไปที่การจัดโครงสร้างสถาบันการเมืองที่ส่วนกลาง หากแต่เป็นการมุ่งเน้นการจัดความสัมพันธ์ใหม่ในระดับจังหวัด โดยให้ความสำคัญกับเจตนารมณ์ของประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้อำนาจทางปกครองได้ถูกกระจายมาสู่ท้องถิ่นตามความพร้อมและตามเจตนารมณ์ของแต่ละท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้จัดการตนเองตามสิทธิของประชาชน โดยมุ่งเน้นให้เกิดการปฏิรูปการกระจายอำนาจในระดับพื้นที่จังหวัดของแต่ละจังหวัดเป็นสำคัญ ทั้งไม่ได้ทำให้ทุกจังหวัดเปลี่ยนแปลงรูปแบบการปกครองท้องถิ่นเป็นรูปแบบ “จังหวัดจัดการตนเอง” ขึ้นพร้อมๆ กันทั้งประเทศในคราวเดียวกัน

คณะอนุกรรมการ ได้เชิญผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายแห่ง แม้ข้าราชการฝ่ายปกครองในสังกัดราชการส่วนภูมิภาค และในระดับท้องถิ่นบางส่วนจะไม่เห็นด้วย แต่เหตุผลหลักที่ไม่เห็นด้วยดังกล่าวได้แสดงข้อกังวลในประเด็นเกี่ยวกับความมั่นคง ซึ่งในประเด็นเกี่ยวกับความมั่นคงดังกล่าว คณะอนุกรรมการได้เชิญผู้แทนจากสำนักงานเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ มาร่วมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการจังหวัดจัดการตนเอง พ.ศ.... ด้วย ผู้แทนจากสำนักงานเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ มีความเห็นว่าร่างกฎหมายดังกล่าวไม่กระทบต่อความมั่นคงของประเทศ และเห็นด้วยกับเรื่องการกระจายอำนาจ ซึ่งเป็นความเห็นที่สอดคล้องกับข้อเสนอของ คณะกรรมการปฏิรูปการเมือง ซึ่งมี ๒ ชุด คือชุดที่หนึ่งมี นายอานันท์ ปันยารชุน เป็นประธาน และชุดที่สองมีนายแพทย์ประเวศ วะสี เป็น ประธาน ที่แต่งตั้งขึ้น ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการปฏิรูป พ.ศ. ๒๕๕๓ ตลอดทั้งสอดคล้องกับข้อเสนอของ คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย ซึ่งเป็น องค์การอิสระตามเจตนารมณ์ มาตรา ๘๑ (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ที่ตั้งขึ้นมาเพื่อแสวงหาแนวทางแก้ปัญหาวิกฤติ ในช่วงที่บ้านเมืองมีการแบ่งฝักฝ่าย แบ่งสี และความขัดแย้งอย่างรุนแรง ซึ่งได้เสนอทางออกของปัญหาด้วยการกระจายอำนาจด้วย

รูปแบบ"จังหวัดจัดการตนเอง" ซึ่งนอกจากเป็นไปเพื่อกระจายอำนาจเกิดการบูรณาการการทำงานในพื้นที่จังหวัดอย่างเป็นเอกภาพแล้ว ยังเป็นข้อเสนอด้านความมั่นคงอย่างหนึ่ง โดยเป็นไปเพื่อป้องกันการแบ่งแยกประเทศอันเกิดจากความขัดแย้งภายในประเทศ และเสริมสร้างความมั่นคงให้แก่ประเทศโดยตรง เนื่องจากเหตุการณ์ที่เคยเกิดปัญหาการเมืองระดับชาติที่มีการลุกลามออกไปในพื้นที่ ที่กฎหมายไม่สามารถควบคุมได้ เกิดการต่อสู้กันนอกกติกา เกิดการปะทะกันระหว่างประชาชนกับประชาชน พอกระทบกระทั่งกันแรงขึ้นๆ กฎหมายคุมไม่อยู่ และนำไปสู่การสู้กันนอกกฎหมายมากขึ้น มีการแบ่งพวกแบ่งข้างมากขึ้น มีการโฆษณาเอาคนมาเป็นพวกของตัวเองมากขึ้นก็ยิ่งจะเกิดความรุนแรง และมีความเสี่ยงที่จะนำไปสู่การแบ่งประเทศ รูปแบบจังหวัดจัดการตนเอง เป็นข้อเสนอที่ทำให้ศูนย์กลางทางการเมืองย่อมาสู่ท้องถิ่น ซึ่งเป็นพื้นที่ที่สามารถบริหารหรือและทำความเข้าใจกันได้มากกว่า เป็นการช่วยคานอำนาจระหว่างรัฐบาลกับท้องถิ่นในการกำหนดนโยบายการพัฒนา และโครงการของรัฐ ให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมเข้าไปตัดสินใจด้วย โดยการจัดตั้งจังหวัดจัดการตนเองนั้น เป็นการรวมศูนย์อำนาจใหม่จะทำให้ส่วนกลางมีอำนาจจัดการพื้นที่น้อยลง และอำนาจดังกล่าวจะลงมายังภายในจังหวัดให้ตัดสินใจด้วยตนเอง เป็นไปเพื่อเปลี่ยนความขัดแย้งทางการเมืองในระดับชาติมาให้ความสนใจในปัญหาท้องถิ่น ทำให้ศูนย์กลางอำนาจเล็กลง แล้วไปสร้างอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่น เป็นการแก้ไขปัญหาให้ยุติตั้งแต่ระดับพื้นที่ ก่อนที่จะเกิดสถานการณ์ปัญหาความขัดแย้งในการเมืองระดับชาติอย่างที่เคยเกิดขึ้นในช่วงเวลาที่ผ่านมา

นอกจากนั้น จากการพิจารณาศึกษา พบว่า รากเหง้าปัญหาจากความเหลื่อมล้ำและความไม่เป็นธรรมการพัฒนาของประเทศไทยที่ผ่านมา เกิดจากการเน้นเป้าหมายเพื่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจเป็นหลัก โดยรัฐส่งเสริมให้ผู้ลงทุนขยายกำลังการผลิตเพื่อรองรับการเติบโตออกไปสู่ภูมิภาคต่างๆ เพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรจากท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยที่ประชาชนในพื้นที่ไม่ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ทั้งไม่ได้คำนึงถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ท้องถิ่นได้รับผลกระทบตามไปด้วย แต่การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการปกครองของประเทศไทยที่ผ่านมา เน้นไปที่การเพิ่มประสิทธิภาพของการปกครองส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเป็นหลัก มากกว่าที่จะเน้นเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น ยุทธศาสตร์ที่ผ่านมา จึงเป็นการผสมผสานระหว่างนโยบายการขยายกำลังการผลิตและการส่งเสริมความเข้มแข็งของการปกครองส่วนภูมิภาค หรือการปกครองแบบรวมศูนย์อำนาจ

แนวคิดเดิมที่เข้าใจว่า รัฐรวมศูนย์อำนาจจะสามารถทำหน้าที่ลดช่องว่างทางเศรษฐกิจสังคมระหว่าง พื้นที่ที่เจริญหรือร่ำรวย กับพื้นที่ยากจนหรือด้อยพัฒนาได้ดี เพราะสามารถใช้อำนาจรัฐส่วนกลางดึงทรัพยากรจาก พื้นที่ที่ร่ำรวย ไปเกลี่ยให้กับพื้นที่ที่ยากจนได้ ในช่วงเวลาหลายสิบปีที่ผ่านมา ระบบราชการและการเมืองไทย จึงยกระดับการรวมศูนย์ของรัฐไทยให้เข้มข้นมากยิ่งขึ้น แต่นอกจากจะไม่สามารถแก้ปัญหาได้แล้ว ยังกลายเป็นต้นเหตุแห่งปัญหาทางสังคมการเมืองในยุคปัจจุบัน โดยเฉพาะในทางด้านเศรษฐกิจ ซึ่งปรากฏข้อเท็จจริงว่าความแตกต่าง หรือช่องว่างทางเศรษฐกิจสังคมระหว่างจังหวัด ทั้งแนวตั้งและแนวนอน การเมืองระดับชาติ หรือรัฐรวมศูนย์อำนาจ มีความเหลื่อมล้ำยิ่งขึ้น และแก้ปัญหาเฉพาะพื้นที่ไม่ได้ ทั้งนี้ ถ้ารัฐรวมศูนย์สามารถทำหน้าที่ลดช่องว่างทางเศรษฐกิจสังคมระหว่างพื้นที่จังหวัดต่างๆ ปัจจุบันนี้ประชาชนในแต่ละจังหวัดก็ควรจะมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวไม่แตกต่างกันมากนัก การกระจายอำนาจโดยการจัดทำกฎหมายเรื่องจังหวัดจัดการตนเอง จึงเป็นความจำเป็นเร่งด่วนของประเทศเพื่อแก้ไขปัญหาที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

๖. ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

๑) รัฐบาลควรพิจารณาจังหวัดที่มีความพร้อมทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และความพร้อมด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณเทศในท้องถิ่นอย่างทั่วถึง เพื่อยกฐานะเป็นจังหวัดจัดการตนเอง หรือมีความโดดเด่นในด้านต่างๆ ดังนี้

๑.๑ ยกฐานะจังหวัดที่มีความพร้อมด้านรายได้ และการพัฒนาสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ที่มีความพร้อมทางเศรษฐกิจ เช่น จังหวัดระยอง จังหวัดชลบุรี จังหวัดนนทบุรี จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดฉะเชิงเทรา และจังหวัดปทุมธานี เป็นต้น

๑.๒ ยกฐานะจังหวัดที่มีลักษณะโดดเด่นเกี่ยวกับภูมิประเทศ ที่มีลักษณะพิเศษและมีความเป็นเมืองเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว เช่น จังหวัดภูเก็ต

๑.๓ ยกฐานะจังหวัดที่มีลักษณะพิเศษทางด้านวัฒนธรรม หรือทางด้านสังคม ที่มีความจำเป็นจะต้องจัดความสัมพันธ์ทางอำนาจเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ ลดความขัดแย้ง และสร้างความเป็นธรรม หรือดำรงอัตลักษณ์ความเป็นชาติพันธุ์ของพื้นที่ เช่น จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส โดยเฉพาะจังหวัดปัตตานีซึ่งมีหลายภาคส่วนจัดทำข้อเสนอ "ปัตตานีมหานคร" และได้มีการนำเสนอโดยภาคประชาชน ในการยกร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการปัตตานีมหานคร ซึ่งเป็นรูปแบบเดียวกับจังหวัดจัดการตนเอง

๑.๔ ยกฐานะจังหวัดที่เป็นเมืองขนาดใหญ่และมีภาคประชาสังคมเข้มแข็ง ได้มีการพิจารณาร่างจังหวัดจัดการตนเองไว้อย่างพร้อมเพรียงแล้ว เช่น จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดขอนแก่น รวมทั้งจังหวัดอำนาจเจริญ เป็นต้น

๒) ขอให้รัฐบาลนำร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการจังหวัดจัดการตนเอง พ.ศ. ไปพิจารณา และผลักดัน เพื่อให้มีผลบังคับใช้ต่อไป

๓) ขอให้สภาผู้แทนราษฎรเสนอรายงานผลการพิจารณาศึกษาเรื่อง การบริหารราชการรูปแบบจังหวัดจัดการตนเอง (Self-governing Province) ต่อรัฐบาล เพื่อใช้เป็นข้อมูล และแนวทางในการจัดทำกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารราชการรูปแบบจังหวัดจัดการตนเอง

(นางเทียบจุกา ขาวขำ)
เลขานุการคณะกรรมการ

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการจังหวัดจัดการตนเอง พ.ศ.

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการจังหวัดจัดการตนเอง
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการจังหวัดจัดการตนเอง

เหตุผล

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๔๙ กำหนดให้มีการจัดการปกครองท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งรัฐต้องกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นได้เอง ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดำเนินการให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น แต่เนื่องจากปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายรองรับหลักการดังกล่าว อีกทั้งการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบปัจจุบันตามที่กำหนดในกฎหมายต่าง ๆ ยังไม่ส่งเสริมให้เกิดการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นอย่างแท้จริง ดังนั้น เพื่อให้การปกครองส่วนท้องถิ่นบรรลุเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๔๙ ถึงมาตรา ๒๕๔ ที่ต้องการให้ความเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นภายใต้หลักความเป็นรัฐเดี่ยวตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตลอดจนเพื่อแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นกับกลไกการปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบัน อันจะนำไปสู่การส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะ และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ปัญหาในพื้นที่เพื่อประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนในท้องถิ่น ตลอดจนการพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติ
ระเบียบบริหารราชการจังหวัดจัดการตนเอง

พ.ศ.

.....
.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการจังหวัดจัดการตนเอง

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติของกฎหมาย

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการจังหวัดจัดการตนเอง พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“จังหวัดจัดการตนเอง” หมายความว่า จังหวัดที่มีความพร้อมโดยประชาชนในจังหวัดได้แสดงเจตนารมณ์เพื่อจัดตั้งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ทั้งจังหวัดตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยให้การรับรอง

“เทศบาล” หมายความว่า เทศบาลตามพระราชบัญญัตินี้

“องค์การบริหารส่วนตำบล” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัตินี้

“พระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง” หมายความว่า พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งจังหวัดจัดการตนเอง

“ผู้ว่าราชการจังหวัด” หมายความว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดจัดการตนเอง

“จังหวัด” หมายความว่า จังหวัดตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า จังหวัดจัดการตนเอง เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัตินี้

“สภาพเมือง” หมายความว่า กระบวนการที่ประชาชนภายในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ร่วมกันถกแถลงแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ข้อเท็จจริง หรือสภาพปัญหาอย่างสมานฉันท์ เกี่ยวกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ สภาพเศรษฐกิจสังคมวัฒนธรรม สภาพแวดล้อม และสภาพการเมืองการปกครอง เพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะหรือแนวนโยบายพื้นฐานระยะยาวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยจัดให้มีการประชุมอย่างเป็นระบบและอย่างมีส่วนร่วม

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า พนักงานและลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้แล้วแต่กรณี

“คณะกรรมการประสานแผน” หมายความว่า คณะกรรมการประสานแผนและทิศทางการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

“ผู้บริหารท้องถิ่น” หมายความว่า ผู้ว่าราชการจังหวัด นายกเทศมนตรี และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัตินี้

“สมาชิกสภาท้องถิ่น” หมายความว่า สมาชิกสภาจังหวัดจัดการตนเอง สมาชิกสภาเทศบาล และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

มาตรา ๔ บทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศหรือคำสั่งอื่นใดที่อ้างถึงจังหวัด อำเภอ ตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ให้ถือว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศหรือคำสั่งนั้น อ้างถึงจังหวัดจัดการตนเอง เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัตินี้แล้วแต่กรณี เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

บทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งใดที่อ้างถึงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอ ให้ถือว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศหรือคำสั่งนั้น อ้างถึงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายกเทศมนตรีหรือนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัตินี้แล้วแต่กรณี เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง ประกาศและระเบียบ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวง ประกาศและระเบียบนั้น เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖ เมื่อประชาชนในจังหวัดใดมีความพร้อมตามเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น มีสิทธิจัดตั้งจังหวัดจัดการตนเอง โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง

การแสดงเจตนารมณ์ของประชาชนเพื่อจัดตั้งจังหวัดจัดการตนเอง ให้กระทำโดยการออกเสียงประชามติ

ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งภายในจังหวัดจำนวนไม่น้อยกว่าห้าพันคน มีสิทธิเข้าชื่อเสนอต่อ นายกรัฐมนตรี เพื่อให้มีการจัดทำประชามติจัดตั้งจังหวัดจัดการตนเอง โดยให้จัดทำประชามติภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับรายชื่อทั้งนี้ การออกเสียงประชามติให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติ

การออกเสียงประชามติต้องมีผู้ออกเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิออกเสียงในจังหวัดนั้น และต้องมีผลคะแนนออกเสียงประชามติจำนวนสามในห้าของผู้มาออกเสียงเห็นชอบให้จัดตั้งจังหวัดจัดการตนเอง

เมื่อประชาชนในจังหวัดลงประชามติเห็นชอบให้มีการจัดตั้งจังหวัดจัดการตนเองตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ดำเนินการออกพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ ได้ประกาศผลการออกเสียงประชามติ

เมื่อประชาชนในจังหวัดใดลงประชามติแล้ว ผลการออกเสียงประชามติไม่เห็นชอบให้มีการจัดตั้งจังหวัดจัดการตนเอง หากประชาชนในจังหวัดต้องการแสดงเจตนารมณ์จัดตั้งจังหวัดจัดการตนเองครั้งต่อไป ให้กระทำได้เมื่อพ้นระยะเวลาสองปีนับแต่วันออกเสียงประชามติครั้งก่อน

มาตรา ๗ เมื่อมีการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งในจังหวัดใด ให้ถือว่าพระราชบัญญัตินี้มีผลยกเลิกกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งจังหวัดนั้น

มาตรา ๘ ให้จังหวัดจัดการตนเองมีฐานะเป็นนิติบุคคล

ให้จังหวัดจัดการตนเองเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

ให้จังหวัดจัดการตนเองที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้มีอาณาเขตท้องที่ตามที่จังหวัดนั้นมีอยู่เดิมตามพระราชบัญญัติจัดตั้งจังหวัด

มาตรา ๙ ให้จังหวัดจัดการตนเอง เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษในพื้นที่ตามพระราชบัญญัตินี้มีความเป็นอิสระตามหลักการปกครองท้องถิ่นในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะการจัดการศึกษาการบริหารงานบุคคล การเงินการคลังและงบประมาณ รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมความหลากหลายทางชีวภาพที่อยู่ในเขตพื้นที่อย่างสมดุลและยั่งยืน

มาตรา ๑๐ การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำเพียงเท่าที่จำเป็นและมีหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ชัดเจนสอดคล้องและเหมาะสมกับรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยต้องเป็นไปเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม และจะกระทบถึงสาระสำคัญแห่งหลักการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น หรือนอกเหนือจากที่กฎหมายบัญญัติไว้มิได้

หมวด ๒

จังหวัดจัดการตนเอง

มาตรา ๑๑ ให้การปกครองส่วนท้องถิ่นภายในจังหวัดมีสองระดับคือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัด ได้แก่ จังหวัดจัดการตนเองมีเขตพื้นที่การปกครองครอบคลุมทั้งจังหวัด และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นระดับพื้นที่ ได้แก่ เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบลและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษในพื้นที่

มาตรา ๑๒ ให้จังหวัดจัดการตนเองมีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะ รวมถึงภารกิจอื่นเฉพาะในส่วนที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนทั้งพื้นที่การปกครองครอบคลุมทั้งจังหวัด หรือภารกิจที่จังหวัดจัดการตนเองเป็นผู้จัดทำจะก่อให้เกิดการประหยัดต่อขนาดและการลงทุนซึ่งเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบลและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษในพื้นที่ ไม่สามารถดำเนินการได้เอง หรือจะไม่ก่อให้เกิดผลประโยชน์คุ้มค่าเมื่อเทียบกับการให้จังหวัดจัดการตนเองเป็นผู้จัดทำ หรือให้การสนับสนุนภารกิจของเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลตามที่มีการร้องขอ หรืออาจจัดทำบริการสาธารณะอื่นตามความตกลงร่วมกันกับเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบลและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษในพื้นที่ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้และพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง

มาตรา ๑๓ ให้เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบลและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษในพื้นที่มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะ รวมถึงภารกิจอื่นเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนในเขตพื้นที่ และมีอำนาจขอให้จังหวัดจัดการตนเองสนับสนุนการจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะ รวมถึงภารกิจอื่นที่จำเป็น หรืออาจจัดทำบริการสาธารณะอื่นตามความตกลงร่วมกันกับจังหวัดจัดการตนเอง ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้และพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง

หมวด ๓

การบริหารราชการจังหวัดจัดการตนเอง

มาตรา ๑๔ จังหวัดจัดการตนเอง ประกอบด้วย

- (๑) สภาจังหวัดจัดการตนเอง
- (๒) ผู้ว่าราชการจังหวัดจัดการตนเอง
- (๓) สภาพลเมืองจังหวัดจัดการตนเอง

ส่วนที่ ๑

สภาจังหวัดจัดการตนเอง

มาตรา ๑๕ สมาชิกสภาจังหวัดจัดการตนเอง มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

มาตรา ๑๖ การเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัดจัดการตนเองให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

มาตรา ๑๗ การกำหนดเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัดจัดการตนเองให้คำนึงถึงเขตพื้นที่ และจำนวนราษฎรเป็นเกณฑ์ โดยพยายามจัดให้แต่ละเขตเลือกตั้งมีจำนวนราษฎรใกล้เคียงกันเท่าที่จะเป็นไปได้ ทั้งนี้ การกำหนดเขตเลือกตั้งให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

การเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัดจัดการตนเอง ให้ถือเกณฑ์จำนวนราษฎรแต่ละจังหวัดจัดการตนเอง ตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ประกาศในปีสุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้ง ดังนี้

- (๑) กรณีมีราษฎรไม่เกินห้าแสนคน ให้มีสมาชิกสภาจังหวัดจัดการตนเองได้สามสิบคน
- (๒) กรณีมีราษฎรเกินห้าแสนคนแต่ไม่เกินหนึ่งล้านคน ให้มีสมาชิกสภาจังหวัดจัดการตนเองสามสิบหกคน
- (๓) กรณีมีราษฎรเกินหนึ่งล้านคนแต่ไม่เกินหนึ่งล้านห้าแสนคน ให้มีสมาชิกสภาจังหวัดจัดการตนเองได้สี่สิบสองคน
- (๔) กรณีมีราษฎรเกินหนึ่งล้านห้าแสนคนแต่ไม่เกินสองล้านคน ให้มีสมาชิกสภาจังหวัดจัดการตนเองได้สี่สิบแปดคน
- (๕) กรณีมีราษฎรเกินสองล้านคนขึ้นไป ให้มีสมาชิกสภาจังหวัดจัดการตนเองได้ห้าสิบสี่คน

มาตรา ๑๘ การเปลี่ยนแปลงเขตเลือกตั้งของจังหวัดจัดการตนเองให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

มาตรา ๑๙ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัดจัดการตนเองต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

มาตรา ๒๐ ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาจังหวัดจัดการตนเองต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรในเขตจังหวัดจัดการตนเองที่ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าหนึ่งปีนับถึงวันสมัครเลือกตั้ง
- (๒) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือถือว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ
- (๓) มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามประการอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

มาตรา ๒๑ อายุของสภาจังหวัดจัดการตนเองมีกำหนดคราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้ง สมาชิกภาพของสมาชิกสภาจังหวัดจัดการตนเองเริ่มแต่วันเลือกตั้ง

มาตรา ๒๒ สมาชิกสภาจังหวัดจัดการตนเองต้องไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่จังหวัดจัดการตนเองเป็นคู่สัญญา หรือในกิจการที่กระทำให้แก่จังหวัดจัดการตนเอง หรือที่จังหวัดจัดการตนเองกระทำ

สมาชิกสภาจังหวัดจัดการตนเองต้องไม่ดำรงตำแหน่งหรือหน้าที่ใดในหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานเอกชนอันเป็นการขัดกันของตำแหน่งหน้าที่

มาตรา ๒๓ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาจังหวัดจัดการตนเองสิ้นสุดลงด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) ถึงคราวออกตามอายุของสภาจังหวัดจัดการตนเองหรือมีการยุบสภาจังหวัดจัดการตนเอง

(๒) ตาย

(๓) ลาออกโดยยื่นหนังสือลาออกต่อประธานสภา

(๔) เมื่อองค์ครบตามมาตรา ๒๔ มีคำวินิจฉัยว่าขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๐

(๕) เมื่อองค์ครบตามมาตรา ๒๔ มีคำวินิจฉัยว่ากระทำการอันเป็นการต้องห้ามตามมาตรา ๒๒

(๖) ขาดประชุมสภาจังหวัดจัดการตนเองสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

(๗) สภาจังหวัดจัดการตนเองมีมติให้พ้นจากตำแหน่งเพราะมีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสีย หรือกระทำการอันเสื่อมเสียประโยชน์ของสภาจังหวัดจัดการตนเอง โดยมีสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของสมาชิกเท่าที่มีอยู่เข้าชื่อเสนอให้สภาจังหวัดจัดการตนเองพิจารณา และมีมติดังกล่าวต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ทั้งนี้ ให้สมาชิกภาพสิ้นสุดลงนับแต่วันที่สภาจังหวัดจัดการตนเองมีมติ

(๘) ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตจังหวัดจัดการตนเองได้ลงคะแนนเสียงให้พ้นจากตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

มาตรา ๒๔ เมื่อมีกรณีสงสัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกผู้ใดสิ้นสุดลงตามมาตรา ๒๓ ให้องค์การดังต่อไปนี้ มีอำนาจสอบสวนและวินิจฉัยโดยเร็ว

(๑) กรณีมีเหตุสงสัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกผู้ใดสิ้นสุดลงตาม มาตรา ๒๓ (๓๔) ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๒) กรณีมีเหตุสงสัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกผู้ใดสิ้นสุดลงตามมาตรา ๒๓ (๔๕) และ มาตรา ๒๓ (๕๖) ให้เป็นอำนาจของนายกรัฐมนตรื

มาตรา ๒๕ ให้สภาจังหวัดจัดการตนเองเลือกสมาชิกสภาจังหวัดจัดการตนเองเป็นประธานสภาจังหวัดจัดการตนเองคนหนึ่ง และรองประธานสภาจังหวัดจัดการตนเองสองคน และให้เลือกสมาชิกสภาจังหวัดจัดการตนเองคนหนึ่งเป็นเลขานุการสภาจังหวัดจัดการตนเอง และให้หัวหน้าสำนักงานกิจการสภาจังหวัดจัดการตนเองคนหนึ่งเป็นผู้ช่วยเลขานุการสภาจังหวัดจัดการตนเองและให้มีอำนาจแต่งตั้ง

พนักงานเจ้าหน้าที่ของสำนักงานกิจการสภาจังหวัดจัดการตนเองจำนวนสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการสภาจังหวัดจัดการตนเอง

ให้สภาจังหวัดจัดการตนเองมีอำนาจเลือกสมาชิกของสภาตั้งเป็นคณะกรรมการประจำสภา เพื่อกระทำการพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาแล้วรายงานต่อสภา

ให้สภาจังหวัดจัดการตนเองมีอำนาจในการออกข้อบังคับเกี่ยวกับการเลือกและการปฏิบัติหน้าที่ของประธานสภา รองประธานสภา เรื่องหรือกิจการอันเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ วิธีการประชุม การเสนอและพิจารณาข้อบัญญัติ การเสนอญัตติ การปรึกษา การอภิปราย การลงมติ การบันทึกการลงมติ การเปิดเผยการลงมติ การตั้งกระทู้ถาม การเปิดอภิปรายทั่วไป การรักษาระเบียบและความเรียบร้อยของการประชุมสภาและการอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีอำนาจในการตราข้อบังคับเกี่ยวกับประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาจังหวัดจัดการตนเอง

มาตรา ๒๖ ให้มีสำนักงานกิจการสภาจังหวัดจัดการตนเองทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการของสภา และเป็นหน่วยงานที่เป็นอิสระจากสำนักงานจังหวัดจัดการตนเองในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการอื่น ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง

ให้สำนักงานกิจการสภามาตรวรรคหนึ่ง ทำหน้าที่ธุรการของสภาและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสภา ทั้งนี้ อำนาจหน้าที่ของสำนักงานกิจการสภาให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง

มาตรา ๒๗ ให้สภาจังหวัดจัดการตนเองมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาจังหวัดจัดการตนเอง เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการของจังหวัดจัดการตนเอง

(๒) พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติ

(๓) ควบคุมการปฏิบัติงานของผู้ว่าราชการจังหวัดจัดการตนเอง ให้เป็นไปตามกฎหมายนโยบาย และแผนพัฒนาจังหวัดจัดการตนเอง

(๔) ส่งเสริม สนับสนุน และให้ความร่วมมือ รวมตลอดทั้งชี้แจงทำความเข้าใจแก่สภาพลเมือง

(๕) อนุมัติงบประมาณอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของสำนักงานกิจการสภาจังหวัดจัดการตนเองและสภาพลเมืองจังหวัดจัดการตนเองเป็นเงินอุดหนุนทั่วไปตามที่มีผู้ว่าราชการจังหวัดจัดการตนเองเสนอ

(๖) พิจารณาให้ความเห็นชอบแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการตรวจสอบตามที่สภาพลเมืองจังหวัดจัดการตนเองเสนอ

(๖/๑) ตั้งคณะกรรมการสามัญหรือกรรมการวิสามัญเพื่อกระทำการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริงหรือศึกษาเรื่องใดๆ และรายงานให้สภาจังหวัดจัดการตนเองทราบ

(๗) ปฏิบัติการอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

ในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของสภาจังหวัดจัดการตนเองและคณะกรรมการที่สภาจังหวัดจัดการตนเองแต่งตั้งขึ้น ให้มีอำนาจเรียกบุคคลหรือคณะบุคคลใดๆ ให้มาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นหรือส่งเอกสารหลักฐานใดๆ เพื่อประกอบการพิจารณา

มาตรา ๒๘ ให้ประธาน รองประธานสมาชิกสภาจังหวัดจัดการตนเอง กรรมการสามัญ และ กรรมการวิสามัญ ได้รับ เงินประจำตำแหน่ง เงินค่าเบี้ยประชุม และเงินตอบแทนหรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง

มาตรา ๒๙ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่น ให้สมาชิกสภาจังหวัดจัดการตนเองเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

ส่วนที่ ๒

ผู้ว่าราชการจังหวัด

มาตรา ๓๐ ผู้ว่าราชการจังหวัดมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

การเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดให้ใช้วิธีการออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ โดยใช้เขตจังหวัดจัดการตนเองเป็นเขตเลือกตั้ง

มาตรา ๓๑ ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจแต่งตั้งรองผู้ว่าราชการจังหวัดตามจำนวนดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่สภาจังหวัดจัดการตนเองมีสมาชิกสภาจังหวัดจัดการตนเองสามสิบคน ให้แต่งตั้งรองผู้ว่าราชการจังหวัดได้ไม่เกินสามคน

(๒) ในกรณีที่สภาจังหวัดจัดการตนเองมีสมาชิกสภาจังหวัดจัดการตนเองสามสิบหกคนหรือสี่สิบสองคน ให้แต่งตั้งรองผู้ว่าราชการจังหวัดได้ไม่เกินสี่คน

(๓) ในกรณีที่สภาจังหวัดจัดการตนเองมีสมาชิกสภาจังหวัดจัดการตนเองสี่สิบแปดคนหรือห้าสิบสี่ ให้แต่งตั้งรองผู้ว่าราชการจังหวัดได้ไม่เกินห้าคน

ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจแต่งตั้งเลขานุการผู้ว่าราชการจังหวัด และที่ปรึกษาผู้ว่าราชการจังหวัด จากผู้ที่มีได้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐและสมาชิกสภาพลเมือง เป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารงานของจังหวัดจัดการตนเองตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายได้ตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง

รองผู้ว่าราชการจังหวัด เลขานุการผู้ว่าราชการจังหวัด และที่ปรึกษาผู้ว่าราชการจังหวัดต้องไม่เป็นสมาชิกสภาพลเมือง

รองผู้ว่าราชการจังหวัดให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ว่าราชการจังหวัดตามพระราชบัญญัตินี้ มาใช้บังคับ โดยอนุโลม

มาตรา ๓๒ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น

มาตรา ๓๓ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้เป็นไปตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๔ ผู้ว่าราชการจังหวัดมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้ง แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินกว่าสองวาระมิได้

มาตรา ๓๕ ผู้ว่าราชการจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด ต้องไม่กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๒๒

มาตรา ๓๖ ผู้ว่าราชการจังหวัดจังหวัดพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ถึงคราวออกตามวาระ

(๒) ตาย

(๓) ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อนายกรัฐมนตรี

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๐

(๕) กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๒๒

(๖) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังโดยหมายของศาล

(๗) ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตจังหวัดจัดการตนเองได้ลงคะแนนเสียงให้พ้นจากตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นมีจำนวนไม่น้อยกว่าห้าพันคนมีสิทธิเข้าชื่อเสนอต่อนายกรัฐมนตรี เมื่อเห็นว่าผู้ว่าราชการจังหวัดไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไป โดยต้องระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาว่าผู้ว่าราชการจังหวัดกระทำผิดเป็นข้อ ๆ ให้ชัดเจน

เมื่อมีกรณีสงสัยเกี่ยวกับความเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดสิ้นสุดลงตาม (๔) ให้อำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นทำการสอบสวนและวินิจฉัยโดยเร็วหรือสิ้นสุดลงตาม (๕) ให้อำนาจนายกรัฐมนตรีทำการสอบสวนและวินิจฉัยโดยเร็ว คำวินิจฉัยของคณะกรรมการดังกล่าวหรือคำวินิจฉัยของนายกรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

ในระหว่างที่ไม่มีผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรองผู้ว่าราชการจังหวัด ให้หัวหน้าสำนักงานจังหวัดจัดการตนเองปฏิบัติหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด เท่าที่จำเป็นได้เป็นการชั่วคราว จนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง

มาตรา ๓๗ รองผู้ว่าราชการจังหวัดพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ผู้ว่าราชการจังหวัดพ้นจากตำแหน่ง

(๒) ผู้ว่าราชการจังหวัดมีคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง

(๓) ตาย

(๔) ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อผู้ว่าราชการจังหวัด

(๕) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๐

(๖) กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๒๒

(๗) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังโดยหมายของศาล

กรณีมีเหตุแห่งการพ้นจากตำแหน่งตาม (๕) และ (๖) ให้นำความในวรรคสองของมาตรา ๓๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เมื่อรองผู้ว่าราชการจังหวัดพ้นจากตำแหน่ง ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจแต่งตั้งบุคคลดำรงตำแหน่งแทนตำแหน่งที่ว่างลง

มาตรา ๓๘ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายและการบริหารจังหวัดจัดการตนเอง

(๒) พิจารณาและออกประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ และข้อบัญญัติ ของจังหวัดจัดการตนเอง ในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้กิจการใดต้องเป็นอำนาจหน้าที่ของจังหวัดจัดการตนเอง

(๓) ประกาศใช้แผนพัฒนาจังหวัดจัดการตนเอง ที่ผ่านความเห็นชอบจากสภาจังหวัดจัดการตนเอง

(๔) สั่ง อนุญาต อนุมัติเกี่ยวกับกิจการของจังหวัดจัดการตนเอง

(๕) ให้การสนับสนุน ให้คำปรึกษาและแนะนำการบริหารงานของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดจัดการตนเอง

(๖) แต่งตั้งและถอดถอนรองผู้ว่าราชการจังหวัด เลขาธิการผู้ว่าราชการจังหวัด เลขานุการรองผู้ว่าราชการจังหวัด ที่ปรึกษาผู้ว่าราชการจังหวัดและที่ปรึกษารองผู้ว่าราชการจังหวัด

(๗) บริหารงานตามที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีมอบหมาย

(๘) วางระเบียบเพื่อให้กิจการของจังหวัดจัดการตนเองเป็นไปโดยเรียบร้อย

(๙) วางระเบียบการเงิน การคลัง การงบประมาณ การทรัพย์สิน การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน การจ้าง การบริหารบุคคล และการพัสดุของจังหวัดจัดการตนเอง

(๑๐) รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติ

(๑๑) พิจารณาอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของสภาพลเมืองเป็นเงินอุดหนุนทั่วไปไม่น้อยกว่าร้อยละหนึ่งของงบประมาณรายจ่ายประจำปี

(๑๒) อำนาจหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง หรือตามที่กฎหมายอื่นกำหนด

มาตรา ๓๙ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดจัดการตนเองเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานเจ้าหน้าที่ของจังหวัดจัดการตนเอง และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของจังหวัดจัดการตนเอง และให้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด แล้วแต่กรณีโดยอนุโลม ทั้งนี้ เว้นแต่พระราชบัญญัตินี้จะได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๔๐ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรองผู้ว่าราชการจังหวัด เลขานุการผู้ว่าราชการจังหวัด เลขานุการรองผู้ว่าราชการจังหวัด ที่ปรึกษาผู้ว่าราชการจังหวัดและที่ปรึกษารองผู้ว่าราชการจังหวัด ได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง เงินค่าตอบแทนหรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง

มาตรา ๔๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่น ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด และรองผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

ส่วนที่ ๓

สภาพลเมืองจังหวัดจัดการตนเอง

มาตรา ๔๒ ให้มีสภาพลเมืองจังหวัดจัดการตนเองมีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระดับท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะ ตลอดจนส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วยบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์จากองค์กร ภาคชุมชน ภาคประชาสังคม ภาควิชาชีพ ภาควิชาการ และภาคส่วนอื่นที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินงานของสภาพลเมือง จำนวนสมาชิกสภาพลเมืองเท่าที่จะพึงมีตามที่กำหนดในข้อบัญญัติ โดยคำนึงถึง

สัดส่วนความเท่าเทียมระหว่างเพศ กลุ่มชาติพันธุ์ และผู้ด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมด้วย ทั้งนี้ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการได้มาและการพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาพลเมือง ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัติ

ให้สมาชิกสภาพลเมืองได้รับเบี้ยประชุมและค่าตอบแทนอย่างอื่นตามที่กำหนดโดยข้อบัญญัติจากงบประมาณของสภาพลเมืองจังหวัดจัดการตนเอง

ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๒๔ มาใช้บังคับกับสมาชิกสภาพลเมืองโดยอนุโลม

มาตรา ๔๓ วาระของสมาชิกสภาพลเมืองมีกำหนดคราวละสี่ปีนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง สมาชิกภาพของสมาชิกสภาพลเมืองเริ่มตั้งแต่วันที่ได้รับการสรรหา

มาตรา ๔๔ สภาพลเมืองมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดทิศทางและการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการศึกษา ด้านวัฒนธรรม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านอื่น ร่วมกับผู้ว่าราชการจังหวัด

(๒) ติดตามตรวจสอบการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามทิศทางและแผนการพัฒนาท้องถิ่นตาม (๑)

(๓) เสนอชื่อบุคคลเป็นคณะกรรมการตรวจสอบ

(๔) ประสานการดำเนินงาน ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติตามแนวนโยบายและแผนพัฒนาท้องถิ่น

(๕) ส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางและการทำแผนพัฒนาท้องถิ่นตาม (๑) การติดตามตรวจสอบการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตาม (๒) รวมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้หรือการศึกษาประชาธิปไตย

(๖) จัดประชุมสภาพลเมืองจังหวัดจัดการตนเองเพื่อวัตถุประสงค์ตาม (๑) และ (๒) อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๗) หน้าที่อื่นตามที่กำหนดในข้อบัญญัติ

การกำหนดทิศทางและการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นตาม (๑) ต้องเกิดขึ้นจากกระบวนการร่วมกันของสภาพลเมืองและผู้ว่าราชการจังหวัด

ในการปฏิบัติหน้าที่ของสภาพลเมืองตามพระราชบัญญัตินี้ ให้สภาพลเมืองมีหนังสือให้ผู้ว่าราชการจังหวัด นายกเทศมนตรี นายกองค้การบริหารส่วนตำบล สภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานเอกชน หรือบุคคลใด ชี้แจงข้อเท็จจริงหรือส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของสภาพลเมืองได้

มาตรา ๔๕ ให้มีสำนักงานสภาพลเมืองจังหวัดจัดการตนเองรับผิดชอบงานธุรการของสภาพลเมือง ตลอดจนสำรวจ ศึกษาและวิเคราะห์เรื่องที่อยู่ในหน้าที่ของสภาพลเมือง พร้อมทั้งจัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับผลงานและอุปสรรคในการดำเนินงานของสภาพลเมืองเพื่อเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัด สภาจังหวัดจัดการตนเอง และสมาชิกสภาพลเมืองจังหวัดจัดการตนเอง

หมวด ๔

การบริหารเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล

มาตรา ๔๖ เทศบาลประกอบด้วย

- (๑) สภาเทศบาล
- (๒) นายกเทศมนตรี
- (๓) สภาพลเมืองเทศบาล

มาตรา ๔๗ องค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วย

- (๑) สภาองค์การบริหารส่วนตำบล
- (๒) นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
- (๓) สภาพลเมืององค์การบริหารส่วนตำบล

มาตรา ๔๘ การกำหนดจำนวนและอาณาเขตพื้นที่รับผิดชอบของเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลภายในเขตจังหวัดจัดการตนเองใด ให้พิจารณาถึงจำนวนและอาณาเขตพื้นที่รับผิดชอบเดิมของเทศบาลตามกฎหมายว่าด้วยเทศบาลหรืออาณาเขตพื้นที่รับผิดชอบเดิมขององค์การบริหารส่วนตำบลตามกฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ที่เคยประกาศใช้บังคับในเขตจังหวัดเดิม

จำนวนและอาณาเขตพื้นที่รับผิดชอบของเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลภายในเขตจังหวัดจัดการตนเอง ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง

มาตรา ๔๙ เพื่อประโยชน์แก่การปกครองท้องถิ่นและการจัดทำบริหารสาธารณะที่ทั่วถึงแก่ประชาชนในท้องถิ่น การจัดตั้ง การเปลี่ยนแปลงเขตพื้นที่หรือการเปลี่ยนแปลงรูปแบบเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นใหม่ในเขตจังหวัดจัดการตนเอง ให้กระทำได้โดยออกเป็นประกาศจังหวัดจัดการตนเอง ทั้งนี้ เงื่อนไขและวิธีการใหม่ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง

ส่วนที่ ๑

สภาเทศบาลหรือสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

มาตรา ๕๐ สภาเทศบาลหรือสภาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสมาชิกสภาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนในเขตเลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น

การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้ใช้วิธีการออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ โดยใช้เขตเทศบาลหรือสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเขตเลือกตั้ง

มาตรา ๕๑ การกำหนดเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ในสภาเทศบาลใดหรือสภาองค์การบริหารส่วนตำบลใด ภายในเขตจังหวัดจัดการตนเอง จะต้องมีจำนวนสมาชิกเท่าใดให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง

มาตรา ๕๒ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น

มาตรา ๕๓ ให้นำความในมาตรา ๒๐ มาใช้บังคับกับการกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยอนุโลม

มาตรา ๕๔ อายุของสภาเทศบาลหรือสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีกำหนดคราวละสี่ปี นับแต่วันเลือกตั้ง

สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลหรือสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเริ่มแต่วันเลือกตั้ง

มาตรา ๕๕ ให้นำความในมาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๔ มาใช้บังคับกับการพ้นจากตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาลหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยอนุโลม

มาตรา ๕๖ สมาชิกสภาเทศบาลหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องไม่กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๒๒ โดยอนุโลม

มาตรา ๕๗ ให้สภาเทศบาลหรือสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแล้วแต่กรณีเลือกสมาชิกสภาเป็นประธานสภาคนหนึ่ง และรองประธานสภาสองคน และให้เลือกสมาชิกสภาอีกคนหนึ่งเป็นเลขานุการ และให้เลือกพนักงานเจ้าหน้าที่ของสำนักงานกิจการสภาคนหนึ่งเป็นผู้ช่วยเลขานุการสภา

มาตรา ๕๘ ให้มีสำนักงานกิจการสภาเทศบาลหรือสำนักงานกิจการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแล้วแต่กรณี ทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการของสภา และเป็นหน่วยงานที่เป็นอิสระจากสำนักงานเทศบาลหรือสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการอื่น ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง

ให้สำนักงานกิจการสภาตามวรรคหนึ่ง ทำหน้าที่ธุรการของสภาและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสภา ทั้งนี้ อำนาจหน้าที่ของสำนักงานกิจการให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง

มาตรา ๕๙ สภาเทศบาลหรือสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแล้วแต่กรณี มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

(๒) พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติ ร่างข้อบัญญัติว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

(๓) ควบคุมการปฏิบัติงานของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาท้องถิ่นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้อบัญญัติ กฎ ระเบียบ และข้อบังคับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๔) ส่งเสริม สนับสนุน และให้ความร่วมมือ รวมตลอดทั้งชี้แจงทำความเข้าใจแก่สภาพลเมืองเทศบาลหรือสภาพลเมืององค์การบริหารส่วนตำบล

- (๕) อนุมัติงบประมาณอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของสภาพลเมืองเทศบาล หรือสภาพลเมืององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเงินอุดหนุนทั่วไปตามที่ผู้บริหารองค์ปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเสนอ
- (๖) ปฏิบัติการอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งและกฎหมายอื่น

ส่วนที่ ๒

นายกเทศมนตรีหรือนายกองการบริหารส่วนตำบล

มาตรา ๖๐ นายกเทศมนตรีและนายกองการบริหารส่วนตำบลจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนในเขตเลือกตั้ง

การเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและนายกองการบริหารส่วนตำบลให้ใช้วิธีการออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ โดยใช้เขตเทศบาลหรือเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแล้วแต่กรณีเป็นเขตเลือกตั้ง

การเลือกตั้งนายกเทศมนตรีหรือนายกองการบริหารส่วนตำบลให้ถือเขตองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นเขตเลือกตั้ง

มาตรา ๖๑ นายกเทศมนตรีและนายกองการบริหารส่วนตำบลอาจแต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีหรือรองนายกองการบริหารส่วนตำบล จากผู้ที่มีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการเจ้าหน้าที่ของรัฐและสมาชิกสภาพลเมือง ตามจำนวนที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง โดยต้องคำนึงถึงสัดส่วนความเสมอภาคระหว่างเพศด้วย

ในการลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีและนายกองการบริหารส่วนตำบล ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งเสนอชื่อบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีหรือรองนายกองการบริหารส่วนตำบลแล้วแต่กรณี โดยเสนอชื่อได้ไม่เกินตามจำนวนที่กฎหมายกำหนด และต้องมีหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่าบุคคลดังกล่าวพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ และให้ความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรที่จะปฏิบัติหน้าที่โดยส่งเอกสารหลักฐานดังกล่าวในวันที่ยื่นสมัครรับเลือกตั้ง

มาตรา ๖๒ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและนายกองการบริหารส่วนตำบลต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น

มาตรา ๖๓ ให้นำความในมาตรา ๒๐ มาใช้บังคับกับการกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีและนายกองการบริหารส่วนตำบล โดยอนุโลม

มาตรา ๖๔ นายกเทศมนตรีหรือนายกองการบริหารส่วนตำบลมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้ง

แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินกว่าสองวาระมิได้

มาตรา ๖๕ นายกเทศมนตรี นายกองการบริหารส่วนตำบลจะต้องไม่กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๒๒ โดยอนุโลม

มาตรา ๖๖ ให้นำความในมาตรา ๓๖ มาใช้บังคับกับการพ้นจากตำแหน่งของนายกเทศมนตรีและนายกองการบริหารส่วนตำบลโดยอนุโลม

มาตรา ๖๗ ให้นำความในมาตรา ๓๗ มาใช้บังคับกับการพ้นจากตำแหน่งของรองนายกเทศมนตรีและรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยอนุโลม

มาตรา ๖๘ ให้นายกเทศมนตรีหรือนายกองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายและการบริหารเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลแล้วแต่กรณี โดยไม่ขัดต่อกฎหมาย

(๒) พิจารณาและออกประกาศของเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลแล้วแต่กรณี ในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้กิจการใดต้องเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

(๓) ประกาศใช้แผนพัฒนาเทศบาลหรือแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ผ่านความเห็นชอบจากสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นแล้วแต่กรณี

(๔) สั่ง อนุญาต อนุมัติเกี่ยวกับกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นแล้วแต่กรณี

(๕) แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกเทศมนตรี รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เลขานุการนายกเทศมนตรีหรือเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ปรึกษานายกเทศมนตรีหรือที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นแล้วแต่กรณี

(๖) บริหารงานตามที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีมอบหมาย

(๗) วางระเบียบเพื่อให้กิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นให้เป็นไปโดยเรียบร้อย

(๘) วางระเบียบการเงิน การคลัง การงบประมาณ การทรัพย์สิน การจัดหาผลประโยชน์ จากทรัพย์สิน การจ้าง การบริหารบุคคล และการพัสดุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

(๙) รักษาการให้เป็นไปตามเทศบัญญัติหรือข้อบัญญัติ

(๑๐) พิจารณาอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของสภาพลเมืองเทศบาลหรือสภาพลเมืององค์การบริหารส่วนตำบลแล้วแต่กรณีเป็นเงินอุดหนุนทั่วไปไม่น้อยกว่าร้อยละหนึ่งของงบประมาณรายจ่ายประจำปี

(๑๑) อำนาจหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง หรือตามที่กฎหมายอื่นกำหนด

ส่วนที่ ๓

สภาพลเมืองเทศบาลหรือสภาพลเมืององค์การบริหารส่วนตำบล

มาตรา ๖๙ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยสภาพลเมืองตามส่วนที่ ๓ หมวด ๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้ มาใช้บังคับโดยอนุโลมกับสภาพลเมืองเทศบาลหรือสภาพลเมืององค์การบริหารส่วนตำบลแล้วแต่กรณี

หมวด ๕

อำนาจหน้าที่ของจังหวัดจัดการตนเอง เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล

ส่วนที่ ๑

อำนาจหน้าที่ของจังหวัดจัดการตนเอง

มาตรา ๗๐ จังหวัดจัดการตนเองมีอำนาจหน้าที่ที่พึงประสงค์ในการดูแลและจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นและการพาณิชย์หรือการหาประโยชน์จากทรัพย์สินและทรัพยากรในเขตพื้นที่ รวมทั้งมีอำนาจในการออกข้อบัญญัติเพื่อประโยชน์ในการดังกล่าว ตลอดจนส่งเสริมสนับสนุนการจัดทำบริการสาธารณะ ในเขตพื้นที่จังหวัดจัดการตนเอง

ในข้อบัญญัติจังหวัดจัดการตนเองจะกำหนดโทษผู้ละเมิดข้อบัญญัติไว้ด้วยก็ได้ แต่มิให้กำหนดโทษปรับทางปกครองเกินหนึ่งแสนบาทสำหรับบุคคลธรรมดาและปรับอีกวันละไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท ตลอดเวลาที่ยังมิได้ปฏิบัติตามข้อบัญญัติ และมีให้กำหนดโทษปรับทางปกครองเกินหนึ่งล้านบาทสำหรับนิติบุคคลและปรับอีกวันละไม่เกินหนึ่งแสนบาทตลอดเวลาที่ยังมิได้ปฏิบัติตามข้อบัญญัติ เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

อำนาจหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้หมายรวมถึงบรรดาอำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด อำนาจหน้าที่ของจังหวัดจัดการตนเองตามวรรคหนึ่ง ไม่รวมถึงกิจการดังต่อไปนี้

- (๑) ด้านการป้องกันประเทศ
- (๒) ด้านการคลังของรัฐและระบบเงินตรา
- (๓) ด้านกระบวนการยุติธรรม ยกเว้น การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในท้องถิ่น
- (๔) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

มาตรา ๗๑ ให้จังหวัดจัดการตนเองมีอำนาจหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

จังหวัดจัดการตนเองย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรม และการฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐานและระบบการศึกษาของชาติ

การจัดการศึกษาอบรมภายในจังหวัดจัดการตนเองตามวรรคสอง ต้องคำนึงถึงการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นด้วย

มาตรา ๗๒ ให้จังหวัดจัดการตนเองมีอำนาจหน้าที่ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ดังนี้

(๑) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในเขตพื้นที่

(๒) การเข้าไปมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่นอกเขตพื้นที่ เฉพาะในกรณีที่มีผลกระทบต่อดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่ของตน

(๓) การมีส่วนร่วมในการพิจารณาเพื่อริเริ่มโครงการหรือกิจกรรมใดนอกเขตพื้นที่ ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพอนามัยของประชาชนในพื้นที่

(๔) การติดตามตรวจสอบและเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น

การส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามวรรคหนึ่งต้องให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วม

มาตรา ๗๓ จังหวัดจัดการตนเองมีอำนาจในการจัดทำบริการสาธารณะฝ่ายเดียว หรือร่วมกับกระทรวง ทบวง กรม หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการจัดทำบริการสาธารณะที่จัดทำขึ้นภายในเขตพื้นที่ของจังหวัดจัดการตนเองนั้น หรือมีความเกี่ยวเนื่องจังหวัดจัดการตนเองนั้น หรือในกรณีจัดทำขึ้นนอกเขตพื้นที่แต่เป็นไปเพื่อประโยชน์แก่จังหวัดจัดการตนเองนั้น

มาตรา ๗๔ ให้จังหวัดจัดการตนเองมีอำนาจในการประกอบกิจการเองฝ่ายเดียวหรือการร่วมประกอบกิจการพาณิชย์กับหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน ที่มีสถานที่ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดจัดการตนเองนั้น ๆ

ส่วนที่ ๒

สำนักงานจังหวัดจัดการตนเอง

มาตรา ๗๕ ให้จังหวัดจัดการตนเองมีสำนักงานจังหวัดจัดการตนเองเป็นหน่วยธุรการ ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกและสนับสนุนภารกิจทั้งปวงตามอำนาจหน้าที่ของจังหวัดจัดการตนเองขึ้นตรงต่อผู้ว่าราชการจังหวัด

สำนักงานจังหวัดจัดการตนเองมีหัวหน้าสำนักงานจังหวัดจัดการตนเองทำหน้าที่บังคับบัญชากิจการของสำนักงานจังหวัดจัดการตนเอง และเป็นผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัดจัดการตนเองในการบังคับบัญชาพนักงานเจ้าหน้าที่ของสำนักงานจังหวัดจัดการตนเอง

หัวหน้าสำนักงานจังหวัดจัดการตนเองให้มาจากการสรรหาของผู้ว่าราชการจังหวัด จากผู้มีความรู้ ความซื่อสัตย์สุจริตและประสบการณ์เชี่ยวชาญด้านการบริหารองค์กรเป็นที่ประจักษ์ ตลอดจนมีความเข้าใจในด้านการปกครองท้องถิ่นเป็นอย่างดี การสรรหาหัวหน้าสำนักงานจังหวัดจัดการตนเองให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง

หัวหน้าสำนักงานจังหวัดจัดการตนเองมีวาระในการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปีและอาจได้รับสรรหาใหม่อีกได้

เงินค่าตอบแทนหัวหน้าสำนักงานจังหวัดจัดการตนเองให้เป็นตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดกำหนด

มาตรา ๗๖ การแบ่งส่วนองค์กรภายในสำนักงานจังหวัดจัดการตนเอง ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งและข้อบัญญัติ

ส่วนที่ ๓

อำนาจหน้าที่ของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล

มาตรา ๗๗ ให้เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดการบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การเงิน การคลังและงบประมาณ รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความหลากหลายทางชีวภาพที่อยู่ในเขตพื้นที่ อย่างสมดุลและยั่งยืน รวมทั้งมีอำนาจในการออกเทศบัญญัติหรือข้อบัญญัติเพื่อประโยชน์ในการดังกล่าว

ในเทศบัญญัติหรือข้อบัญญัติจะกำหนดโทษผู้ละเมิดเทศบัญญัติหรือข้อบัญญัติไว้ด้วยก็ได้ แต่มิให้กำหนดโทษปรับทางปกครองเกินหนึ่งแสนบาทสำหรับบุคคลธรรมดาและปรับอีกวันละไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังมีได้ปฏิบัติตามเทศบัญญัติหรือข้อบัญญัติ และมีให้กำหนดโทษปรับทางปกครองเกินหนึ่งล้านบาทสำหรับนิติบุคคลและปรับอีกวันละไม่เกินหนึ่งแสนบาทตลอดเวลาที่ยังมีได้ปฏิบัติตามเทศบัญญัติหรือข้อบัญญัติ เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๗๘ ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้ให้เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นนิติบุคคล มีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยเทศบาลมาตรา ๕๐ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๔ และมาตรา ๕๖ และอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง

อำนาจหน้าที่อื่นที่นอกจากวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามความตกลงร่วมกันระหว่างจังหวัดจัดการตนเองกับเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลแล้วแต่กรณี

มาตรา ๗๙ ให้เทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลมีสำนักงานเทศบาลหรือสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยธุรการ ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกและสนับสนุนภารกิจทั้งปวงตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ขึ้นตรงต่อนายกเทศมนตรีหรือนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแล้วแต่กรณี

ให้สำนักงานเทศบาลหรือสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลมีหัวหน้าสำนักงานทำหน้าที่บังคับบัญชากิจการของสำนักงานเทศบาลหรือสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลและเป็นผู้ช่วยนายกเทศมนตรีหรือนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแล้วแต่กรณี ในการบังคับบัญชาพนักงานเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

ให้หัวหน้าสำนักงานเทศบาลหรือสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลให้มาจากการสรรหาของนายกเทศมนตรีหรือนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแล้วแต่กรณี จากผู้มีความรู้ ความซื่อสัตย์สุจริตและประสบการณ์เชี่ยวชาญด้านการบริหารองค์กรเป็นที่ประจักษ์ ตลอดจนมีความเข้าใจในด้านการปกครองท้องถิ่นเป็นอย่างดี การสรรหาหัวหน้าสำนักงานเทศบาลหรือสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง

ให้หัวหน้าสำนักงานเทศบาลและหัวหน้าสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลมีวาระในการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปีและอาจได้รับการสรรหาใหม่อีกได้

เงินค่าตอบแทนหัวหน้าสำนักงานเทศบาลและหัวหน้าสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นตามที่นายกเทศมนตรีหรือนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแล้วแต่กรณีกำหนด

หมวด ๖

ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกับจังหวัดจัดการตนเอง และจังหวัดจัดการตนเองกับเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล

ส่วนที่ ๑

ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๘๐ ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้ให้เป็นไปตามกฎหมาย

ส่วนที่ ๒

ความสัมพันธ์ระหว่างจังหวัดจัดการตนเองกับเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล

มาตรา ๘๑ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งขึ้นในจังหวัดจัดการตนเอง เรียกว่า “คณะกรรมการประสานแผนและทิศทางการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดจัดการตนเอง ผู้แทนสภาพลเมืองจังหวัดจัดการตนเอง ผู้แทนเทศบาลและผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อทำหน้าที่ประสานอำนาจหน้าที่ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประสานแผนและทิศทางในการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดสรรงบประมาณระหว่างจังหวัดจัดการตนเอง เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และสภาพลเมือง ตลอดจนมีอำนาจในการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทที่เกิดขึ้นระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายนี้ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง

การกำหนดโครงการ แผนงานและทิศทางการพัฒนาในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด จะต้องเป็นไปเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นสำคัญ

มาตรา ๘๒ เพื่อประโยชน์แก่การจัดทำบริการสาธารณะที่มีความเกี่ยวเนื่องกันหลายท้องถิ่น หรือเพื่อความคุ้มค่าในการจัดทำบริการสาธารณะในท้องถิ่นนั้น ให้จังหวัดจัดการตนเองมีอำนาจทำความตกลงร่วมกับเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลที่เกี่ยวข้องในการจัดทำบริการสาธารณะภายในเขตพื้นที่เทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประสานแผน

ให้จังหวัดจัดการตนเองช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน การจัดทำบริการสาธารณะของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลตามที่ได้มีการร้องขอ

มาตรา ๘๓ ให้จังหวัดจัดการตนเองจัดสรรรายได้จากการจัดเก็บให้แก่เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างเพียงพอต่อการจัดทำบริการสาธารณะและภารกิจตามอำนาจหน้าที่ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประสานแผน

การจัดสรรรายได้ระหว่างจังหวัดจัดการตนเองกับเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลให้คำนึงถึงการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะ เขตพื้นที่รับผิดชอบ จำนวนประชากรในท้องถิ่น และอำนาจในการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ วิธีการเงื่อนไขการกำหนดสัดส่วนการจัดสรรให้เป็นไปตามที่พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งกำหนด

มาตรา ๘๔ ให้จังหวัดจัดการตนเองจัดสรรงบประมาณ เป็นเงินอุดหนุนให้กับเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างเพียงพอต่อการจัดทำบริการสาธารณะ โดยคำนึงถึงเขตพื้นที่และลักษณะของพื้นที่ จำนวนประชากร รายได้ของท้องถิ่นนั้นประกอบด้วย

ทั้งนี้ การจัดสรรเงินอุดหนุนตามวรรคหนึ่งต้องคำนึงถึงหลักความเสมอภาคและเป็นธรรม

หมวด ๗

การคลังและรายได้

ส่วนที่ ๑

หน้าที่ของรัฐต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๘๕ รัฐต้องให้การสนับสนุนการจัดทำบริการสาธารณะของจังหวัดจัดการตนเอง เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล โดยคำนึงถึงหลักการจัดทำบริการสาธารณะขั้นต่ำอย่างเท่าเทียมกัน และต้องให้การอุดหนุนงบประมาณแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความสามารถในการจัดเก็บรายได้น้อย เพื่อให้สามารถมีรายได้เพียงพอต่อการจัดทำบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่

ส่วนที่ ๒

คณะกรรมการบริหารภาษีระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๘๖ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “คณะกรรมการบริหารภาษีระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ประกอบด้วย

- (๑) นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการ
- (๒) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงการคลัง ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ อธิบดีกรมสรรพากร อธิบดีกรมสรรพสามิต อธิบดีกรมศุลกากร
- (๓) กรรมการผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้ ได้แก่ ผู้แทนผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดคัดเลือกกันเองจำนวนสามคน ผู้แทนนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับล่างซึ่งนายกเทศมนตรีและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคัดเลือกกันเองจำนวนสามคน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายกรัฐมนตรีกำหนด
- (๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคลที่กรรมการตาม (๒) และ (๓) คัดเลือกจากผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ ด้านภาษีอากร ด้านการคลังท้องถิ่น ด้านนิติศาสตร์ และด้านการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านละหนึ่งคน

ให้ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการบริหารจังหวัดจัดการตนเอง ทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการบริหารจังหวัดจัดการตนเองเป็นผู้ช่วยเลขานุการจำนวนไม่เกินสามคน

มาตรา ๘๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์

(๓) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เว้นแต่เป็นผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

(๔) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๕) ไม่เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๖) ไม่เป็นเจ้าหน้าที่หรือผู้มีตำแหน่งใด ๆ ในพรรคการเมือง

มาตรา ๘๘ กรรมการตามมาตรา ๘๖ (๔) พ้นจากตำแหน่งเมื่อลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อประธานกรรมการหรือพ้นจากการเป็นผู้บริหารท้องถิ่น

มาตรา ๘๙ กรรมการตามมาตรา ๘๖ (๓) มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการอีกได้ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

ถ้ากรรมการตามวรรคหนึ่งว่างลง ให้แต่งตั้งกรรมการแทน และให้ผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับระยะเวลาที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

ในระหว่างที่ยังมิได้แต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างตามวรรคสอง และยังมีกรรมการเหลืออยู่เกินกึ่งหนึ่ง ให้กรรมการที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

มาตรา ๙๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออกโดยยื่นหนังสือลาออกต่อประธานกรรมการ

(๓) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘๗

(๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

มาตรา ๙๑ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๙๒ ให้คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำแผนการจัดเก็บภาษีอากรและรายได้อื่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดเก็บภาษีอากรและรายได้อื่นขององค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่น

(๓) กำกับการจัดแบ่งภาษีอากร และรายได้อื่นระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) ปรับปรุงสัดส่วนภาษีอากรและรายได้อื่นระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๕) เสนอแนะหรือกำหนดหลักเกณฑ์การจัดแบ่งรายได้ระหว่างจังหวัดจัดการตนเองกับเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล แก่คณะกรรมการประสานแผน

(๖) เสนอแนะมาตรการด้านการเงิน การคลัง การภาษีอากร การงบประมาณ และการรักษาวินัยทางการเงิน การคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๗) เสนอแนะเกี่ยวกับมาตรการการเพิ่มรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่อนายกรัฐมนตรี

(๘) เสนอแนะเกี่ยวกับการจัดจัดเงินอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยคำนึงถึงหลักการจัดทำบริการสาธารณะขั้นต่ำอย่างเท่าเทียมกัน ต่อคณะรัฐมนตรี

(๙) ปฏิบัติการอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

มาตรา ๙๓ คณะกรรมการอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อการดำเนินการใด ๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙๓ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา ๙๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ส่งข้อมูลหรือเอกสารใด ๆ ที่เกี่ยวข้องมาเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาได้ ในการนี้อาจเรียกบุคคลใด ๆ มาชี้แจงด้วยก็ได้

ส่วนที่ ๓

ภาษีอากรและรายได้อื่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๙๕ ให้จังหวัดจัดการตนเองมีอำนาจในการจัดเก็บภาษีและรายได้ตามหมวดนี้

ภาษีที่ใช้ฐานร่วมระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือภาษีอื่นที่มีใช้ภาษีท้องถิ่นเมื่อจัดเก็บแล้วให้เก็บไว้เป็นรายได้ของจังหวัดจัดการตนเองร้อยละห้าสิบของรายได้ทั้งหมด และให้นำส่งรายได้ร้อยละห้าสิบเป็นรายได้ของแผ่นดิน

ภาษีท้องถิ่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้และตามที่มีกฎหมายกำหนด เมื่อจัดเก็บแล้วให้เก็บไว้เป็นรายได้ของจังหวัดจัดการตนเองทั้งหมด

รายได้ของจังหวัดจัดการตนเองตามหมวดนี้ รวมทั้งเบี้ยปรับที่เกิดจากการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของจังหวัดจัดการตนเองไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจมอบอำนาจให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ทำหน้าที่จัดเก็บภาษีและรายได้ตามหมวดนี้ก็ได้ โดยหักค่าใช้จ่ายร้อยละหนึ่งของเงินภาษีที่จัดเก็บได้หรือตามที่มีกฎหมายเฉพาะบัญญัติไว้

มาตรา ๙๖ รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย

(๑) รายได้ประเภทภาษีอากร

(ก) ภาษีท้องถิ่น

(ข) ภาษีที่ใช้ฐานร่วมระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(ค) ภาษีที่รัฐจัดสรรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(ง) ภาษีอื่นๆ ตามที่มีกฎหมายกำหนด

(๒) รายได้ที่มีใช้ภาษีอากร

(ก) รายได้จากเงินอุดหนุนจากรัฐ ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชนหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

(ข) ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต ค่าปรับ

(ค) รายได้จากทรัพย์สิน

(ง) รายได้จากการพาณิชย์หรือวิสาหกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(จ) ค่าตอบแทนหรือค่าบริการ

(ฉ) เงินและทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรืออุทิศให้

(ช) เงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ องค์กรต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ

(ซ) รายได้จากทรัพย์สินของแผ่นดินหรือรายได้จากทรัพย์สินของรัฐวิสาหกิจที่ดำเนินการเพื่อมุ่งหากำไรในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(ณ) รายได้จากเงินกู้ เงินลงทุน หรือการจำหน่ายพันธบัตรโดยค้ำประกันถึงหลักวินัยทางการเงินการคลัง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง

(ญ) รายได้อื่นๆ ตามที่มีกฎหมายกำหนด

มาตรา ๙๗ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจจัดเก็บภาษีท้องถิ่นดังนี้

(๑) ภาษिरถยนต์ ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ และกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก

(๒) ภาษีค้ำปลีกลำน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน ก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ซึ่งเก็บจากการค้ำปลีกในเขตจังหวัดจัดการตนเอง ตามที่มีกฎหมายบัญญัติ

(๓) ภาษีค้ำปลีกยาสูบ ซึ่งเก็บจากการค้ำปลีกในเขตจังหวัดจัดการตนเอง ตามที่มีกฎหมายบัญญัติ

(๔) ภาษีการเข้าพักโรงแรมตามที่มีกฎหมายบัญญัติ

(๕) อากรังนกอีแอ่นตามกฎหมายว่าด้วยอากรังนกอีแอ่น

(๖) ภาษีสิ่งแฉดล้อมตามที่มีกฎหมายบัญญัติ

(๗) ภาษีเพื่อการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

(๘) ภาษีโรงเรือนและที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือน และที่ดิน

(๙) ภาษีบำรุงท้องที่ตามกฎหมายว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่

(๑๐) ภาษีการโอนอสังหาริมทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยภาษีการโอนอสังหาริมทรัพย์

(๑๑) ภาษีป้ายตามกฎหมายว่าด้วยภาษีป้าย

(๑๒) ภาษีการพนัน

(๑๓) อากรฆ่าสัตว์ ตามกฎหมายว่าด้วยการฆ่าสัตว์และการจำหน่ายเนื้อสัตว์

(๑๔) ภาษีอื่นๆ ตามที่มีกฎหมายกำหนด

มาตรา ๙๘ เพื่อประโยชน์แห่งพระราชบัญญัตินี้ภาษีฐานร่วม ได้แก่

(๑) ภาษีเงินได้ส่วนบุคคลธรรมดา

- (๒) ภาษีเงินได้นิติบุคคล
- (๓) ภาษีมูลค่าเพิ่ม
- (๔) ภาษีธุรกิจเฉพาะ
- (๕) ภาษีสรรพสามิต
- (๖) ภาษีสุรา
- (๗) ภาษียาสูบ
- (๘) ค่าภาคหลวงปิโตรเลียม
- (๙) ค่าภาคหลวงแร่
- (๑๐) ภาษีอื่นๆ ตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา ๙๙ กรณีที่รัฐเห็นสมควร รัฐจะจัดสรรภาษีอื่นๆ ของรัฐให้แก่จังหวัดจัดการตนเองก็ได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด

มาตรา ๑๐๐ ในการกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในการจัดเก็บภาษีและรายได้ประเภทใหม่ ต้องดำเนินการตามหลักการดังต่อไปนี้

- (๑) ต้องมีกฎหมายกำหนดรายได้ใดเป็นรายได้ของท้องถิ่นแต่ละประเภทอย่างชัดเจน
- (๒) ต้องคำนึงถึงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น
- (๓) ต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อส่วนราชการส่วนรวมของประเทศ
- (๔) ต้องสามารถสะท้อนต้นทุนหรือภาระค่าใช้จ่าย
- (๕) รายได้ประเภทใหม่ที่มีใช้ภาษีอาจมีอัตราที่แตกต่างกันของแต่ละองค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่น

- (๖) การจัดเก็บภาษีไม่เป็นการสร้างภาระให้กับรัฐหรือท้องถิ่นอื่น

มาตรา ๑๐๑ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้ประเภทอื่น โดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มขึ้นในอัตราไม่เกินร้อยละสิบของค่าธรรมเนียมที่มีการจัดเก็บตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นดังต่อไปนี้

- (๑) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา
- (๒) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเล่นการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน
- (๓) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายยาสูบตามกฎหมายว่าด้วยยาสูบ

มาตรา ๑๐๒ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้ประเภทอื่นที่เป็นฐานร่วม โดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มขึ้นในอัตราไม่เกินร้อยละสิบของค่าธรรมเนียมที่มีการจัดเก็บตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นดังต่อไปนี้

- (๑) ค่าธรรมเนียมการอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานในราชอาณาจักรไทยตามกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว
- (๒) ค่าธรรมเนียมสนามบินตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ

มาตรา ๑๐๓ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจจัดเก็บค่าธรรมเนียมกิจการหรือบริการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดทำหรือจัดให้มีขึ้นจากผู้ใช้บริการโดยตราเป็นข้อบัญญัติ

หมวด ๘

การมีส่วนร่วมของประชาชน

มาตรา ๑๐๔ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในจังหวัดจัดการตนเอง เทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลใดเห็นว่าสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้ใด ไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไป ให้มีสิทธิลงคะแนนเสียงถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง ทั้งนี้ จำนวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อ หลักเกณฑ์และวิธีการเข้าชื่อ การตรวจสอบรายชื่อ และการลงคะแนนเสียง ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๑๐๕ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานสภาท้องถิ่นเพื่อให้สภาท้องถิ่นพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่นได้

จำนวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อ หลักเกณฑ์และวิธีการเข้าชื่อ รวมทั้งการตรวจสอบรายชื่อ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๑๐๖ ประชาชนในท้องถิ่นมีสิทธิมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้มีวิธีการที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมดังกล่าวได้ด้วย ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในข้อบัญญัติ

มาตรา ๑๐๗ ในกรณีที่การกระทำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นในสาระสำคัญ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องแจ้งข้อมูลรายละเอียดให้ประชาชนทราบก่อนกระทำการเป็นเวลาพอสมควร และในกรณีที่เห็นสมควรหรือได้รับการร้องขอจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นก่อนการกระทำนั้น หลักเกณฑ์และวิธีการรับฟังความคิดเห็นตามวรรคหนึ่งอาจกำหนดเป็นข้อบัญญัติก็ได้

มาตรา ๑๐๘ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจให้ประชาชนในท้องถิ่นออกเสียงประชามติเพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับการกระทำของรัฐในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนการกระทำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อาจมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นในสาระสำคัญ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัติ

มาตรา ๑๐๙ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องรายงานการดำเนินงานต่อสภาท้องถิ่นและประชาชนทั่วไปในเรื่องการจัดทำงบดุล งบประมาณ การใช้จ่าย และผลการดำเนินงานในรอบปี เพื่อให้สภาท้องถิ่นและประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและกำกับการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หมวด ๙

คณะกรรมการตรวจสอบ

มาตรา ๑๑๐ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งในจังหวัดจัดการตนเอง เรียกว่า “คณะกรรมการตรวจสอบ” ประกอบด้วยประธานกรรมการคนหนึ่ง และกรรมการอื่นอีกแปดคน ซึ่งสภาจังหวัดจัดการตนเองให้ความเห็นชอบตามที่สภาพลเมืองจังหวัดจัดการตนเองเสนอ โดยต้องคำนึงถึงสัดส่วนความเท่าเทียมระหว่างเพศด้วย

ให้สภาพลเมืองจังหวัดจัดการตนเองเสนอรายชื่อบุคคลผู้มีความรู้และประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ในด้านนิติศาสตร์ ด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านสังคมศาสตร์ ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านการเงิน การคลังและงบประมาณ ด้านการโยธาธิการและผังเมือง ด้านการบัญชีและการตรวจสอบภายใน ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านอื่น อันเป็นประโยชน์แก่การตรวจสอบกิจการของจังหวัดจัดการตนเองจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตจังหวัดจัดการตนเองนั้นด้านละสองคน

เมื่อสภาพลเมืองจังหวัดจัดการตนเองเสนอรายชื่อบุคคลตามวรรคก่อนแล้ว ให้ส่งรายชื่อบุคคลดังกล่าวแก่สภาจังหวัดจัดการตนเองเพื่อพิจารณาคัดเลือกให้เหลือจำนวนเก้าคนเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจสอบ

มาตรา ๑๑๑ คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การถอดถอน การกำหนดค่าตอบแทน รายละเอียดเกี่ยวกับการประชุม และรายละเอียดวิธีการได้มาซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบ ให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง

มาตรา ๑๑๒ คณะกรรมการตรวจสอบต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างเป็นอิสระและต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสำคัญ

ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๒๒ มาใช้บังคับกับคณะกรรมการตรวจสอบ โดยอนุโลม

มาตรา ๑๑๓ คณะกรรมการตรวจสอบมีวาระดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปีนับแต่วันแต่งตั้งและโดยคณะกรรมการตรวจสอบจะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินหนึ่งวาระไม่ได้

มาตรา ๑๑๔ ให้คณะกรรมการตรวจสอบมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการตรวจสอบการดำเนินงานภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี การใช้จ่ายเงินงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้างประสิทธิภาพการบริหารงาน การตรวจสอบภายในอื่น พิจารณาข้อร้องเรียนจากประชาชนในท้องถิ่นและสภาพลเมืองเกี่ยวกับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง

ให้คณะกรรมการตรวจสอบเสนอรายงานการตรวจสอบต่อผู้ว่าราชการจังหวัดและสภาจังหวัดจัดการตนเองอย่างน้อยปีงบประมาณละสองครั้ง

ให้สำนักงานกิจการสภาจังหวัดจัดการตนเองทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการตรวจสอบ

หมวด ๑๐

คณะกรรมการส่งเสริมการบริหารจังหวัดจัดการตนเอง

มาตรา ๑๑๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการส่งเสริมการบริหารจังหวัดจัดการตนเอง” ประกอบด้วย

(๑) ประธานกรรมการ ซึ่งกรรมการเลือกกันเองจากกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งเป็นประธาน

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการ ก.พ.ร. ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ และอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนเก้าคน ได้แก่ บุคคลซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านการพัฒนาท้องถิ่น ด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านการปกครองส่วนท้องถิ่นในสาขา รัฐศาสตร์หรือรัฐประศาสนศาสตร์ ด้านกฎหมาย ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านบัญชี ด้านภาษีอากร ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านละหนึ่งคน ทั้งนี้ การสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายกรัฐมนตรีกำหนด

ให้ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการบริหารจังหวัดจัดการตนเองเป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๑๑๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย
(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์
(๓) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เว้นแต่เป็นผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

(๔) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๕) ไม่เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๖) ไม่เป็นเจ้าของพื้นที่หรือผู้มีตำแหน่งใด ๆ ในพรรคการเมือง

มาตรา ๑๑๗ กรรมการตามมาตรา ๑๑๕ (๓) มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับสรรหาเป็นกรรมการอีกได้ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

ถ้ากรรมการตามวรรคหนึ่งว่างลง ให้สรรหากรรมการแทน และให้ผู้ซึ่งได้รับสรรหาอยู่ในตำแหน่งเท่ากับระยะเวลาที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

ในระหว่างที่ยังมิได้สรรหากรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างตามวรรคสอง และยังมีกรรมการเหลืออยู่เกินกึ่งหนึ่ง ให้กรรมการที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

มาตรา ๑๑๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออกโดยยื่นหนังสือลาออกต่อประธานกรรมการ

(๓) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๑๖

(๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

มาตรา ๑๑๙ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๒๐ ให้กรรมการได้รับเบี้ยประชุมและค่าใช้จ่ายอื่นในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่นายกรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๑๒๑ คณะกรรมการส่งเสริมการบริหารจังหวัดจัดการตนเองมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) สนับสนุนการดำเนินการจัดตั้งจังหวัดจัดการตนเองตามพระราชบัญญัตินี้
- (๒) สนับสนุนคณะกรรมการในการดำเนินการยกย่องพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งจังหวัดจัดการตนเองตามมาตรา ๖ ของพระราชบัญญัตินี้ โดยต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดนั้นด้วย
- (๓) สนับสนุนการโอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สินและเงินงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามมาตรา ๑๓๑ ของพระราชบัญญัตินี้
- (๔) เสนอการจัดโครงสร้าง องค์กร การแบ่งส่วนงาน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้
- (๕) เสนอการจัดระบบบริหารหางานบุคคลแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้
- (๖) เสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ และคำสั่งที่บังคับใช้อยู่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัตินี้ต่อคณะกรรมการ
- (๗) กำหนดหลักเกณฑ์อันเป็นมาตรฐานกลางเพื่อเป็นแนวทางให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้ ในการออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ หรือประกาศ ที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ในเรื่องต่าง ๆ ข้อบังคับเพื่อประโยชน์แก่การดำเนินงานของสภาท้องถิ่น การจัดทำบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ การบริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน การตรวจสอบภายใน การสรรหาหัวหน้าสำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การรักษาการแทนและการปฏิบัติราชการแทน การกำหนดอัตราเงินเดือน ค่าตอบแทน สวัสดิการและสิทธิประโยชน์อื่นของหัวหน้าสำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พนักงานและลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (๘) แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อการดำเนินการใด ๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย
- (๙) อำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา ๑๒๒ ให้สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการบริหารจังหวัดจัดการตนเองจนกว่าจะมีการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการบริหารจังหวัดจัดการตนเองตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ให้ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการบริหารจังหวัดจัดการตนเองจนกว่าจะมีการแต่งตั้งผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการบริหารจังหวัดจัดการตนเองพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๒๓ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการบริหารจังหวัดจัดการตนเองเป็นหน่วยงานของรัฐมีฐานะเป็นนิติบุคคลภายในสำนักนายกรัฐมนตรี และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของนายกรัฐมนตรี ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการส่งเสริมการบริหารจังหวัดจัดการตนเอง และคณะกรรมการบริหารภาชีระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการส่งเสริมการบริหารจังหวัดจัดการตนเองและคณะกรรมการบริหารภาชีระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒) รวบรวมข้อมูล ศึกษา และวิเคราะห์เกี่ยวกับการปฏิรูปการปกครองท้องถิ่นท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ตามพระราชบัญญัตินี้ และข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการ

(๓) ร่วมมือและประสานงานกับราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจ เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการบริหารจังหวัดจัดการตนเอง หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๑๒๔ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการบริหารจังหวัดจัดการตนเอง นายกรัฐมนตรีอาจมีคำสั่งให้ข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการบริหารจังหวัดจัดการตนเองอาจขอให้นายกรัฐมนตรีมีคำสั่งให้ข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจไปช่วยปฏิบัติหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการบริหารจังหวัดจัดการตนเองได้ โดยถือว่าเป็นการปฏิบัติราชการหรือปฏิบัติงานตามปกติ โดยจะช่วยให้ไปช่วยปฏิบัติงานเต็มเวลา บางเวลา หรือนอกเวลาก็ได้

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๒๕ ให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนวันที่มีการจัดตั้งเป็นจังหวัดจัดการตนเอง เป็นผู้ว่าราชการจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด เลขานุการผู้ว่าราชการจังหวัด ที่ปรึกษาผู้ว่าราชการจังหวัด และสมาชิกสภาจังหวัดจัดการตนเองแล้วแต่กรณี จนกว่าจะมีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดและสมาชิกสภาจังหวัดจัดการตนเองตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๒๖ เมื่อได้มีการยกเลิกกฎหมายว่าด้วยการตั้งจังหวัดด้วยผลของมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติงานสังกัดราชการส่วนภูมิภาคซึ่งเคยปฏิบัติงาน

อยู่ในจังหวัดที่ได้มีการจัดตั้งเป็นจังหวัดจัดการตนเอง แสดงความจำนงว่าจะโอนย้ายกลับไปสังกัดหน่วยงานเดิมที่ตนสังกัดอยู่ หรือมีความประสงค์จะโอนย้ายมาสังกัดเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ของจังหวัดจัดการตนเอง

มาตรา ๑๒๗ ตำแหน่งหน้าที่ เงินเดือน ค่าตอบแทนอย่างอื่น หรือสิทธิประโยชน์ของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๑๒๖ ที่โอนย้ายมาสังกัดเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ของจังหวัดจัดการตนเองจะต้องไม่น้อยกว่าสถานะเดิมของข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น

มาตรา ๑๒๘ ในจังหวัดใดเมื่อมีการจัดตั้งเป็นจังหวัดจัดการตนเอง โดยมีการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ให้กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลายในส่วนที่พระราชบัญญัตินี้มีได้กำหนดให้นำบทบัญญัตินั้นมาใช้บังคับภายในเขตพื้นที่จังหวัดเดิม ไม่มีผลใช้บังคับนับตั้งแต่วันที่ได้มีการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๒๙ เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของจังหวัดจัดการตนเอง ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจขอให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมาปฏิบัติงานเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ในสำนักงานจังหวัดจัดการตนเองเป็นการชั่วคราวได้ ทั้งนี้เมื่อได้รับอนุมัติจากผู้บังคับบัญชาของผู้นั้น

หากมีความจำเป็นกระทรวง ทบวง กรม หรือหน่วยงานของรัฐอื่นใดอาจส่งข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐมาประจำยังจังหวัดจัดการตนเอง เพื่อปฏิบัติราชการในหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรม หรือหน่วยงานของรัฐ ย่อมกระทำได้ โดยความตกลงกับจังหวัดจัดการตนเอง

มาตรา ๑๓๐ ให้เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดที่ได้จัดตั้งขึ้นก่อนที่พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งตามพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ เป็นเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัตินี้ โดยให้ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น ที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาของถิ่นแล้วแต่กรณี ดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น ที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาของถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้อยู่ต่อไปจนกว่าจะครบวาระ

มาตรา ๑๓๑ ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สินและเงินงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งหลายภายในเขตพื้นที่จังหวัดเดิม ไปเป็นของจังหวัดจัดการตนเอง เทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัตินี้แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง

มาตรา ๑๓๒ ให้บรรดาข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลายภายในเขตพื้นที่จังหวัดเดิม โอนมาเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ของจังหวัดจัดการตนเอง เทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัตินี้แล้วแต่กรณี โดยตำแหน่งหน้าที่ เงินเดือน ค่าตอบแทนอย่างอื่นหรือสวัสดิการของบรรดาข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือเจ้าหน้าที่ที่โอนย้ายมาสังกัดเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ของจังหวัดจัดการตนเอง เทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องไม่น้อยกว่าสถานะเดิมของผู้นั้น ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง

มาตรา ๑๓๓ ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้ ให้อำนาจหน้าที่ของนายอำเภอและผู้ว่าราชการจังหวัดตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๓๔ ให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และสารวัตรกำนัน ตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ในเขตองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้ดำรงตำแหน่งอยู่ต่อไป และให้มีอำนาจหน้าที่เพิ่มเติมตามที่บัญญัติไว้ในข้อบัญญัติท้องถิ่น

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

ภาคผนวก ข
รูปภาพประกอบการพิจารณา

คณะอนุกรรมการการปกครองท้องถิ่นและการกระจายอำนาจพิจารณาศึกษารายงานผลการพิจารณาศึกษา
การบริหารราชการรูปแบบจังหวัดจัดการตนเอง (Self-governing Province)

คณะอนุกรรมการการปกครองท้องถิ่นและการกระจายอำนาจเชิงยุทธศาสตร์หน่วยงาน องค์กรต่างๆที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม เพื่อให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง และข้อเสนอแนะตลอดทั้งเอกสารงานวิจัยเพื่อประกอบการพิจารณา

คณะอนุกรรมการการปกครองท้องถิ่นและการกระจายอำนาจเชิงหน่วยงาน องค์กรต่างๆที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม เพื่อให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง และข้อเสนอแนะตลอดทั้งเอกสารงานวิจัยเพื่อประกอบการพิจารณา

คณะอนุกรรมการการปกครองท้องถิ่นและการกระจายอำนาจเชิงยุทธศาสตร์หน่วยงาน องค์กรต่างๆที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม เพื่อให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง และข้อเสนอแนะตลอดทั้งเอกสารงานวิจัยเพื่อประกอบการพิจารณา

คณะอนุกรรมการการปกครองท้องถิ่นและการกระจายอำนาจเชิงหน่วยงาน องค์กรต่างๆที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม เพื่อให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง และข้อเสนอแนะตลอดทั้งเอกสารงานวิจัยเพื่อประกอบการพิจารณา

คณะอนุกรรมการการปกครองท้องถิ่นและการกระจายอำนาจเชิงหน่วยงาน องค์กรต่างๆที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม เพื่อให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง และข้อเสนอแนะตลอดทั้งเอกสารงานวิจัยเพื่อประกอบการพิจารณา

คณะกรรมการการปกครองส่วนท้องถิ่นกำลังพิจารณารายงานผลการพิจารณาศึกษาการบริหารราชการ
รูปแบบจังหวัดจัดการตนเอง (Self-governing Province)

คณะอนุกรรมการการปกครองส่วนท้องถิ่นกำลังพิจารณารายงานผลการพิจารณาศึกษาการบริหารราชการ
รูปแบบจังหวัดจัดการตนเอง (Self-governing Province)

คณะกรรมการการปกครองส่วนท้องถิ่นกำลังพิจารณารายงานผลการพิจารณาศึกษาการบริหารราชการ
รูปแบบจังหวัดจัดการตนเอง (Self-governing Province)

คณะอนุกรรมการการปกครองส่วนท้องถิ่นกำลังพิจารณารายงานผลการพิจารณาศึกษาการบริหารราชการ
รูปแบบจังหวัดจัดการตนเอง (Self-governing Province)

นายชำนาญ จันทร์เรือง และนายบรรณ แก้วฉ่ำ ในนามคณะกรรมการการปกครองท้องถิ่น และการกระจายอำนาจได้นำเสนอผลการพิจารณาศึกษาการบริหารราชการรูปแบบจังหวัดจัดการตนเอง (Self-governing Province) ต่อคณะกรรมการการกระจายอำนาจ การปกครองท้องถิ่น และการบริหารราชการรูปแบบพิเศษ

ศาสตราจารย์โกวิท พวงงาม นายชำนาญ จันทร์เรือง และนายบรรณ แก้วฉำ ในนามคณะทำงานได้นำเสนอ
ผลการพิจารณาศึกษาการบริหารราชการรูปแบบจังหวัดจัดการตนเอง (Self-governing Province)
ต่อคณะกรรมการการกระจายอำนาจ การปกครองท้องถิ่น และการบริหารราชการรูปแบบพิเศษ

นายชำนาญ จันทรเรือง และนายบรรณ แก้วน้ำ ในนามผู้แทนของคณะอนุกรรมการการปกครองส่วนท้องถิ่นได้นำเสนอผลการพิจารณาศึกษาการบริหารราชการรูปแบบจังหวัดจัดการตนเอง (Self-governing Province) ต่อคณะกรรมการการกระจายอำนาจ การปกครองท้องถิ่น และการบริหารราชการรูปแบบพิเศษ

คณะกรรมการการกระจายอำนาจ การปกครองส่วนท้องถิ่น และการบริหารราชการรูปแบบพิเศษ
ได้พิจารณารายงานผลการพิจารณาศึกษาการบริหารราชการรูปแบบจังหวัดจัดการตนเอง
(Self-governing Province)

คณะกรรมการการกระจายอำนาจ การปกครองท้องถิ่น และการบริหารราชการรูปแบบพิเศษ
ได้ตั้งข้อสังเกต เสนอแนะต่อรายงานการศึกษาศึกษาการบริหารราชการรูปแบบจังหวัดจัดการตนเอง
(Self-governing Province)

คณะกรรมการการกระจายอำนาจ การปกครองท้องถิ่น และการบริหารราชการรูปแบบพิเศษ
ได้ตั้งข้อสังเกต เสนอแนะต่อรายงานการศึกษาศึกษาการบริหารราชการรูปแบบจังหวัดจัดการตนเอง
(Self-governing Province)

คณะกรรมการการกระจายอำนาจ การปกครองท้องถิ่น และการบริหารราชการรูปแบบพิเศษ
ได้ตั้งข้อสังเกต เสนอแนะต่อรายงานการศึกษาศึกษาการบริหารราชการรูปแบบจังหวัดจัดการตนเอง
(Self-governing Province)

ด่วนที่สุด

ที่ สผ ๐๐๑๘.๐๕/ ๖๐๓๒

สำนักงานเลขานุการสภาผู้แทนราษฎร
เลขที่รับ ๒๕๖๑/๖๕๕๕
วันที่ ๕ พ.ค. ๕๕
เวลา ๑๕.๖๕

คณะกรรมการการกระจายอำนาจ
การปกครองส่วนท้องถิ่น และการบริหาร
ราชการรูปแบบพิเศษ สภาผู้แทนราษฎร
ถนนสามเสน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

เรื่อง เสนอรายงานการศึกษาของคณะกรรมการการกระจายอำนาจ การปกครองส่วนท้องถิ่น และการบริหารราชการรูปแบบพิเศษ

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานการศึกษา เรื่อง การบริหารราชการรูปแบบจังหวัดจัดการตนเอง (Self-governing Province)

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๒ มีมติตั้งคณะกรรมการการกระจายอำนาจ การปกครองส่วนท้องถิ่น และการบริหารราชการรูปแบบพิเศษ สภาผู้แทนราษฎร โดยมีหน้าที่และอำนาจตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๐ (๑๙) ซึ่งกำหนดหน้าที่และอำนาจกระทำการพิจารณาขอเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารราชการและการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการบริหารราชการรูปแบบพิเศษ นั้น โดยคณะกรรมการคณะนี้ ประกอบด้วย

๑. นายชูการ์โน มะทา	ประธานคณะกรรมการ
๒. ศาสตราจารย์โกวิท พวงงาม	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายพัฒนา สัพโส	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายชำนาญ จันทร์เรือง	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นางพรรณสิริ กุลนาถศิริ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๖. นายอนุรักษ์ จุริมาศ	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๗. นางทัศนาวพร เกษเมธีการุณ	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๘. นายสินิตย์ เลิศไกร	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๙. นายสมชาย ฝิ่งชลจิตร	โฆษกคณะกรรมการ
๑๐. นายพรเทพ วิสุทธิวัฒนศักดิ์	โฆษกคณะกรรมการ
๑๑. นายวันชัย ปริญญาศิริ	โฆษกคณะกรรมการ
๑๒. นายพรชัย ตระกูลวรานนท์	กรรมการ
๑๓. นางเทียบจุฑา ขาวขำ	เลขานุการคณะกรรมการ
๑๔. นางสาวทัศนีย์ บุรณุปกรณ์	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ
๑๕. นายยศววัฒน์ มาไพศาลสิน	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ

/๒ ต่อมา...

ต่อมา นายชำนาญ จันทรเรือง สิ้นสุดสมาชิกภาพสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เนื่องจากคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๓ และในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๓ ที่ประชุมมีมติให้ตั้งนายสฤกษ์พงษ์ เกี่ยวข้อง เป็นกรรมาธิการในคณะกรรมการการกระจายอำนาจ การปกครองท้องถิ่น และการบริหารราชการรูปแบบพิเศษ สภาผู้แทนราษฎร

และนายสินิตย์ เลิศไกร ได้ขอลาออกจากการเป็นกรรมาธิการ ตั้งแต่วันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔ และในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพฤหัสบดีที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๔ ที่ประชุมมีมติให้ตั้งนายภานุ ศรีบุญศยาภรณ์ เป็นกรรมาธิการในคณะกรรมการการกระจายอำนาจ การปกครองท้องถิ่น และการบริหารราชการรูปแบบพิเศษ สภาผู้แทนราษฎร

บัดนี้ คณะกรรมาธิการได้ศึกษารายงาน เรื่อง การบริหารราชการรูปแบบจังหวัดจัดการตนเอง (Self-governing Province) เสร็จเรียบร้อยแล้ว อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๐๔ วรรคหนึ่ง ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ “เมื่อคณะกรรมาธิการได้กระทำกิจการ พิจารณาข้อหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ตามหน้าที่หรืออำนาจหรือตามที่สภามอบหมายเสร็จแล้ว ให้รายงานต่อสภาตามระยะเวลาที่สภากำหนด” จึงขอเสนอรายงานการศึกษาเพื่อบรรจุระเบียบวาระเข้าที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร เพื่อพิจารณา รายงานของคณะกรรมาธิการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายชูการ์โน มะทา)

ประธานคณะกรรมการการกระจายอำนาจ
การปกครองส่วนท้องถิ่น และการบริหารราชการรูปแบบพิเศษ

กลุ่มงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจ
การปกครองส่วนท้องถิ่น และการบริหารราชการรูปแบบพิเศษ
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๒ ๕๙๐๐ ต่อ ๗๐๑๑
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ localcmt1@gmail.com

กลุ่มงานพระราชบัญญัติและญัตติ ๑

สำนักงานการประชุม
เลขที่รับ
วันที่ เวลา น.

กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักงานการประชุม

รับที่ ๑๐๕๖ / ๒๕๖๔
วันที่ ๕ / พ.ค. / ๕๕ เวลา ๑๖.๕๐ น.
ส่งกลุ่มงาน ดำเนินการ

กลุ่มงานระเบียบวาระ

รับที่ ๕๓๖ / ๒๕๖๔
วันที่ ๕ / พ.ค. / ๕๕ เวลา ๑๖.๕๐ น.